

**A Fóti Római Katolikus Egyházközség
Gondviselés Óvodájának
Pedagógiai Programja
(OM 032 823)**

2015.

Tartalom

TARTALOM:	HIBA! A KÖNYVJELZŐ NEM LÉTEZIK.
INTÉZMÉNYI ADATOK:	4
ALAPÍTÓ OKIRAT	5
MŰKÖDÉSI ENGEDÉLY	5
TÖRVÉNYI HÁTTÉR	6
Az óvodai nevelési program törvényi és jogszabályi háttere:.....	6
A katolikus óvodai pedagógiai programot meghatározó egyházi dokumentumok:.....	6
Rendeletek.....	6
Kormányhatározat.....	7
A PEDAGÓGIAI PROGRAM HATÁLYBA LÉPÉSE, FELÜLVIZSGÁLATA	8
A PROGRAM NYILVÁNOSSÁGRA HOZATALÁNAK MÓDJA:	8
1. BEVEZETŐ GONDOLATOK	9
1. 1. A katolikus közoktatási intézmények küldetése	10
1. 2. Az Egyház nevelésre irányuló alapelvei	13
1. 3. A Gondviselés Óvoda Pedagógiai programjának módosításkor figyelembe vettük az:	14
2. ISTEN GYERMEKEI, KATOLIKUS ÓVODAKÉP	14
2. 1. Katolikus óvodakép, a Gondviselés Óvoda óvodaképe	14
2. 2. Katolikus gyermekkép, a Gondviselés Óvoda gyermekképe.....	18
3. AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATA	19
3. 1. A vallásos és erkölcsi nevelés	19
3. 2. Az egészséges életmód alakítása, a környezetalkotás elvei	19
3. 3. Az érzelmi, az erkölcsi és a közösségi nevelés (családi nevelés, keresztény erények)	24
3. 4. Anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása	27
4. A KATOLIKUS ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSE	31
4. 1. Személyi feltételek	31
4. 2. Tárgyi feltételek	32
4. 3. Az óvodai élet megszervezése	34
AZ ÓVODAI CSOPORTOK NAPIRENDJE.....	37
A TEVÉKENYSÉGEK SZERVEZETI FORMÁJA	38
4. 4. Az óvoda együttműködési formái és kapcsolatai.....	39
Fenntartó szerv – Óvoda	40
Óvodába lépés előtti intézmények	40
Óvodapedagógusok, az intézmény munkatársai	40

Felnőttek – gyermekek.....	41
Család – Óvoda	41
Az óvodapedagógusok, szülők, gyermekek együttműködésének formái, továbbfejlesztésének lehetőségei:.....	43
Szülői Közösség.....	44
Óvoda-óvoda.....	44
Iskola-óvoda.....	44
Közművelődési intézmények	45
Óvó-védő, fejlesztő hálózattal való kapcsolattartás	45
Kapcsolat az óvodai élet után:	46

5. ÓVODAI ÉLETÜNK TEVÉKENYSÉGI FORMÁI, ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS

FELADATAI	46
A személyiségfejlesztést biztosító tevékenységek	46
5. 1. Vallásos életre nevelés	47
A liturgikus év eseményei.....	48
Erkölcsei nevelés (közösségi és egyéni nevelés, családi nevelés, keresztény erények)	48
Ünnepek és megemlékezések.....	49
5. 2. Játék	50
5. 3. Verselés, mesélés	55
5. 4. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc	58
5. 5. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka	62
5. 6. Mozdulás	66
5. 7. Külső (teremtett) világ tevékeny megismerése	68
5. 8. Munka jellegű tevékenységek	74
5. 9. A tevékenységekben megvalósuló tanulás.....	80

6. KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK FEJLESZTÉSE, FEJLŐDÉSÉT SEGÍTŐ FELADATOK

82

7. A GYERMEKVÉDELEMMEL ÖSSZEFÜGGŐ PEDAGÓGIAI FELADATOK, TEVÉKENYSÉGEK.....

86

7. 1. A gyermekvédelemmel, a szociális segítségnyújtással kapcsolatos munka	88
7. 2. A gyermek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések, szociális hátrányok enyhítését segítő feladatok, tevékenységek	91
7. 3. A gyermek fejlődésének figyelemmel kísérése	92

8. A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

93

9 SZOLGÁLTATÁSOK

96

10. A NEVELÉSI PROGRAM VÉGREHAJTÁSÁHOZ SZÜKSÉGES, A NEVELŐMUNKÁT SEGÍTŐ ESZKÖZ-ÉS FELSZERELÉSI JEGYZÉK

96

11. BEFEJEZŐ GONDOLATOK

97

12. ÉRVÉNYESSÉGI NYILATKOZAT.....

98

13. LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

HIBA! A KÖNYVJELZŐ NEM LÉTEZIK.

INTÉZMÉNYI ADATOK:

Az óvoda neve: A Fóti Római Katolikus Egyházközség Gondviselés Óvodája

Rövid neve: Gondviselés Óvoda

Címe: 2151 Fót, Vörösmarty u. 1-4.

Telefonszám: 27/360 154

E-mail: gondviselesovoda@invitel.hu

fotromgond@invitel.hu

Felvehető gyermekek száma: 120 fő

Csoportok száma: 4 vegyes életkorú (osztatlan) óvodai csoport

Pedagógusok száma: 8+1 fő

Ebből szakvizsgázott pedagógusok száma 3 fő

Nevelőmunkát segítő alkalmazottak száma:

Gazdasági vezető 1 fő

Óvodatitkár 1 fő

Pedagógiai asszisztens 1 fő

Dajka 5+1 fő

Módosított

ALAPÍTÓ OKIRAT

1875-7/2012. számú, 2012. december 21-én kelt határozat

A módosított Alapító okirat kiadásának időpontja: Vác, 2012. december 21.

MŰKÖDÉSI ENGEDÉLY

A módosított Működési engedély száma: 45PM-348/1/2011

A módosított Működési engedély kiadásának időpontja: 2011.09.01.

Kormányhivatal által aláírva: 2011. 09. 15.

TÖRVÉNYI HÁTTÉR

Magyarország Alaptörvénye (2011. április 25.)

Az óvodai nevelési program törvényi és jogszabályi háttere:

2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről

1990. évi IV. törvény a lelkiismereti és vallásszabadságról, valamint az Egyházzól

1997. évi XXXI. törvény A gyermekek védeleméről és a gyámügyi igazgatásról és módosításai

A katolikus óvodai pedagógiai programot meghatározó egyházi dokumentumok:

- a Szentírás tanítása, belőle Jézus tanítói és nevelői magatartása, az apostoli küldetés
- az Egyházi Törvénykönyv rendelkezései
- a zsinati dokumentumok és a pápai megnyilatkozások
- a katolikus egyházi dokumentumok nevelésre vonatkozó részei

Rendeletek

- A Klebelsberg Intézményfenntartó Központtról szóló 202/2012. (VII. 27.) Korm. rendelet
- Az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet
- A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet
- A nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet
- Melléklet az 1/1998. (VII. 24.) OM rendelet a nevelési-oktatási intézmények kötelező (minimális) eszközeiről és felszereléséről és módosításai
- A Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról szóló 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet
- A pedagógiai-szakmai szolgáltatásokról, a pedagógiai szakmai szolgáltatásokat ellátó intézményekről és a pedagógiai szakmai szolgáltatásokban való közreműködés feltételeiről szóló 48/2012. (XII. 12.) EMMI rendelet
- 8/2014. (I. 30.) EMMI rendelet A pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről szóló 15/2013. (II. 26.) EMMI rendelet módosításáról

Kormányhatározat

- Az építésügyi szabályozás ésszerűsítéséről és az ehhez kapcsolódó szabványok felülvizsgálatáról 1357/ 2011. (X.28.)
- Továbbá a fenntartói és a helyi (önkormányzati) rendeletek

A PEDAGÓGIAI PROGRAM HATÁLYBA LÉPÉSE, FELÜLVIZSGÁLATA

A nevelői közösség a Pedagógiai programot minden évben, illetve a törvényi változások alkalmával felülvizsgálja, és szükség szerint módosítja azt. A módosítás szükséges akkor is, amikor a nevelés-oktatás folyamata megkívánja a belső átalakítást, átértékelést.

Az óvoda Pedagógiai Programjának módosítását - indoklás mellett - kezdeményezheti az óvodavezető és a munkaközösség.

A módosítási javaslatot és annak részletes indoklását az intézményvezető köteles 30 napon belül a nevelőtestület elé terjeszteni.

A nevelőtestület többségi határozattal (a jelenlévők 50%-a + 1 fő) dönt a javaslatról.

Amennyiben a nevelőtestület a módosítás mellett dönt, az óvodavezető a döntés után 10 napon belül köteles a módosítást a fenntartónak jóváhagyásra felterjeszteni.

A PROGRAM NYILVÁNOSSÁGRA HOZATALÁNAK MÓDJA:

Óvodánk pedagógiai programjáról az újonnan érkező gyermekek szülei részére az első szülői értekezleten rövid tájékoztatást adunk.

A pedagógiai program az épületben mindenki számára hozzáférhető helyen van kifüggesztve.

Megtalálható a könyvtárunkban, a folyosókon a faliújságon kifüggesztve (mindhárom épületben), és elérhető az óvoda honlapján is: www.gondviselesovoda.hu

1. BEVEZETŐ GONDOLATOK

„Ha a jövő évről akarsz gondoskodni – vess magot,

Ha egy évtizeddel számolsz – ültess fát,

Ha terved egy életre szól – embert nevelj!”

(Kínai bölcs mondás)

Az ember egyedi, mással nem helyettesíthető individuum és szociális lény egyszerre.

A gyermek fejlődő személyiség. Fejlődését genetikai adottságok, az érés sajátos törvényszerűségei, a spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások együttesen határozzák meg. A gyermeknek sajátos, életkori szakaszonként és egyénenként változó testi és lelki szükségletei vannak.

Az emberi személyiség kialakulása a gyermekkortól kezdve a kamaszkoron át az ifjúkorig hosszú folyamat. Minden korszaknak megvan a maga jellemzője mind érdeklődésben, mind emberi példákban, mind olyan értékekben, amelyre érzékenyek.

A katolikus óvoda egész napja: a játék, a munka, a játékos tevékenységbe ágyazott tanulás egy sajátos jellegű világszemlélettel történik. Ezért a Gondviselés Óvoda nevelőtestülete elkészítette saját nevelési programját.

A tanulási folyamaton belül az anyanyelvi nevelést, a verselést, mesélést, a rajzolást, festést, mintázást, kézi munkát, az éneket, zenét, énekes játékokat, gyermektáncot, a külső (teremtett) világ tevékeny megismerését, és a mozgást vallásos légkörünk hatja át. Sok gyermek a katolikus óvodában szerzi első vallásos ismereteit. Életkori sajátosságaikból fakadóan fontos, hogy kezdetben az őket körülvevő felnőttek (óvodapedagógusok és a nevelőmunkát segítő dolgozók) élete példájából tapasztalják meg Isten szeretetét.

1. 1. A katolikus közoktatási intézmények küldetése

„Menjetek tehát, tegyetek tanítványommá minden népet,... Íme, én veletek vagyok mindennap a világ végéig” (Mt 28,19-20)

Küldetésünk a társadalom felé

Az Egyház Krisztustól kapott parancsa a misszionálás. Az emberek Isten felé vezetése, üdvösségre segítése alapvető magatartása, lelkisége kell, hogy legyen a Krisztust követő embernek. (Mt 5,11-16) Bár az Egyház 2000 éves, ezt a feladatot minden embernél újra kell kezdenie.

Az Egyház küldetése, hogy hirdesse az evangéliumot, vagyis kinyilvánítsa mindenki előtt az üdvösség örömhírét. Jézus krisztus evangéliumában egészen kifejezetten megvan az az igény, hogy belegyökerezzenek a hívek lelkébe és életébe. Éppen ez a célja a katolikus óvodai nevelésnek is.

A katolikus közoktatás tudatosan arra kötelezi el magát, hogy az egész ember kifejlesztésén munkálkodjék, hiszen Krisztusban, a tökéletes emberben minden emberi érték teljesen kibontakozik, és egymásba fonódik. Ez adja a katolikus intézmények legsajátosabb jellegét, és ebben gyökerezik az a kötelessége, hogy tisztelje az emberi értékeket, érvényre juttatva az autonómiát, amely megilleti őket, s közben betöltve saját küldetését, amely minden ember szolgálatára kötelezi.¹

A misszionálás egyik eszköze a katolikus óvoda, melyben a nevelés, és a tanulás megalapozása folyik.

A Katolikus óvoda a (2,5) 3-7 éves korú gyermekek fejlődésének támogatását és személyiségük fejlesztését vállalja fel. A gyermekekhez, mint egyedi, mással nem helyettesíthető individuumokhoz és szociális lényekhez, az életkori sajátosságok és az egyéni szükségletek, különbségek ismeretében közelít. A feltételrendszer a tevékenységek tudatos befolyásolásával segíti a személyiség kibontakozását, tekintettel az eltérő adottságokra, képességekre, szokásokra, nembeli, érésbeli különbségekre és a családok értékrendjének sokféleségére, biztosítva minden gyermek számára az egyenlő hozzáférést.

Korunk nélkülözi a stabil értékrendet. Az egyházi óvoda a krisztusi tanítás fényében felismerve az ember alapvető küldetését, az egészséges személyiség és a hit alapjait egyszerre kívánja megvetni. (Az ember számára megfelelő erkölcsi nevelés szükséges, amelyre azután ráépülhet a hit.)

¹ Katolikus Iskolák Magyarországon, 7,8,14.

A családokkal való kapcsolattartás folyamán a katolikus óvoda remélhetőleg egyre több embert segíthet az igaz értékek megtalálására.

Éppen ezért óvodánk nyitott mindazon családok számára, akik elfogadják az óvoda katolikus szellemiségét. Más felekezetből érkező családoknál tiszteletben tartjuk saját vallási szokásaikat.

Az egyházközségnek és az óvodának van egy közös alapítványa is:

Docete et educate! – Jelentése: Tanítsatok és neveljete! (2151 Fót, Pf. 2. Adószám: 18670017-2-13 Számlaszáma: 11704007–20171852)

Társadalmunkban a tanítás, nevelés, a kultúra mostoha körülmények között van. Sajnálatos, hogy az ember legalapvetőbb szellemi, lelki, erkölcsi igényeinek kielégítése oly nagymértékben függ az anyagiaktól, hogy bizonyos esetekben nehézzé, vagy egyenesen lehetetlenné válik.

Az ember alapvetően közösségi lény. Kapcsolataiban és kapcsolataiból él. A közösségi élet kialakításához, de folyamatos működtetéséhez is a mai időkben komoly pénzekre van szükség.

Növendékeink jórészt nagy létszámú családok gyermekei. Ezen családok egyéni, – közösségi életének megsegítésére és a fent említett célok megvalósítására hoztuk létre alapítványunkat. Az alapítvány közhasznú. Konkrét célja az óvoda működésének segítése, az egyházközség és az óvoda ifjúságnevelő, kulturális tevékenységének előmozdítása (dologi kiadások, ifjúsági táborok, családi kirándulások, családok nyaraltatása, céljainkat segítő kiadványok megjelentetése). Alapítványunk alkalmas az 1%-ok fogadására.

Küldetésünk a pedagógus felé

Az Egyházban a katolikus óvoda szerepe egyre nagyobb. „A nevelés eszközei közül a krisztushívőknek különösen nagyra kell értékelniük az iskolákat (óvodákat), amelyek kiemelkedő segítséget nyújtanak a szülőknek nevelési feladatuk teljesítésében.”²

A katolikus iskolában (óvodában) ... a nevelésnek meg kell felelnie a katolikus tanítás elveinek, az oktatóknak pedig ki kell tűnniük helyes tanításukkal és becsületes életükkel.³

Mint minden nevelési és oktatási intézmény, a katolikus óvoda is pedagógusfüggő. Céljait csak akkor érheti el, ha az óvodapedagógusokat, sőt a technikai dolgozókat is áthatja a katolikus küldetéstudat.

Hangsúlyozni kell, hogy intézményeink nem csupán keresztény intézmények, hanem azon belül katolikus lelkiséggel és szellemiséggel rendelkeznek. Van, kell, hogy legyen katolikus pedagógia is!

A katolikus óvoda messzire sugárzó otthona a benne megvalósuló keresztény életnek, amelyet minél több család számára szeretnénk vonzóvá tenni. Mély meggyőződésünk, hogy a gyermek Isten ránk bízott ajándéka, szüleinek olyan kincse, amelynek értékét gyakran kevésbé ismerik, s a katolikus óvoda evangelizáló és pasztorációs munkája kell talán, hogy ezt a kincset a szülők számára fokozatosan föltárja. Éppen ezért itt olyan dolgozókra van szükség, akiknek mindennapi életük tesz tanúságot hitük mellett.

Küldetésünk a gyermek felé

Az óvodás gyermeket – mint fejlődő személyiséget – gondoskodás és különleges védelem illeti meg.

A Teremtő szellemi, lelki, testi értékeket helyezett el a gyermekben, amelyeket a neveléssel kell felszínre hozniuk azoknak, akik a gyermekért felelősek. A gyermeket sem a szülő, sem a pedagógus nem formálhatja „saját képére és hasonlatosságára”, hanem a mennyei Atya vele kapcsolatos szándékát kell kifürkésznie, és megvalósulásában segíteni.

A katolikus óvoda egész napja egy sajátos jellegű világszemlélettel történik. - Hitünk szerint mi mindig eggyel többen vagyunk: köztünk van Krisztus.

² Egyházi Törvénykönyv (C.I.C.796.1. kánon)

³ Egyházi Törvénykönyv (C.I.C.803.2. kánon)

A katolikus óvoda éppen olyan gyermekintézmény, mint az állami fenntartásúak, azonban szemléletében, életrendjében arra törekszik, hogy növendékeiben megalapozza a krisztusi értékrendet, s azon belül a katolikus életformát. Mindennapos „lelki beszélgetéseink” alkalmával a gyermekekben alakítjuk a hit elfogadásának képességét. Ebbe építünk be „erkölcsi beszélgetéseket” is, melyeken örökérvényű igazságokat dolgozunk fel a gyermekek életkori sajátosságainak megfelelően. (szeretet, segítség, igazmondás, egymásra figyelés, bocsánatkérés, vigasztalás...)

Az egészségesen fejlődő gyermek a katolikus óvodában eléri az óvodáskor végére az iskolai munkához, az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet.

Minden pedagógus figyel a tehetségre utaló jelekre, és képességeinek megfelelően foglalkoztatja az ilyen gyermekeket. A felzárkóztatásra is nagy hangsúlyt fektet.

Küldetésünk, hogy a Gondviselés Óvodából kikerülő gyermekek a mennyei Atya szeretetét érző és élvező, a társak és a világ felé nyitott, kreatív, testileg-lelkileg egészséges emberré váljanak.

1. 2. Az Egyház nevelésre irányuló alapelvei

Az Egyház az emberek üdvösségének szolgálatára irányuló küldetésének megvalósítása során főként azokkal az eszközökkel él, amelyeket maga Jézus Krisztus bízott rá, de felhasználja azokat az eszközöket is, amelyek különböző korokban és különféle kultúrákban alkalmasak arra, hogy természetfölötti céljához közelebb segítsék, és előmozdítsák az emberi személy kibontakozását. Az Egyház azért hozza létre iskoláit, intézményeit, mert egészen különleges eszközt lát bennük a teljes ember kiformálására.⁴

A II. Vatikáni Zsinat dokumentumai közül különösen a Gravissimum Educationis Momentum kezdetű leszögezi a katolikus nevelés jelentőségét, amikor azt írja: „Az Egyháznak is feladata a nevelés, sajátos okból: először is azért, mert el kell ismernie, hogy nevelésre képes közösség. Legfőképpen pedig azért, mert kötelessége hirdetni az üdvösség útját minden embernek. A hívők számára át kell adni Krisztus életét, és állandó szorgoskodással segíteni kell őket, hogy ennek az életnek teljességére eljussanak.”⁵

A katolikus óvoda, iskola része az Egyház üdvöztető küldetésének, különösen a hitre való nevelés területén. Az Egyház a katolikus óvoda, iskola által, mely felkínálja korunk embereinek a maga nevelési elgondolását, sajátos módon részt vállal a kulturális párbeszédben, s ezzel elősegíti a valóságos fejlődést, amely az ember teljes kibontakozásához vezet.

⁴ Egyházi Törvénykönyv (C.I.C. 794-795. kánon)

⁵ II. Vatikáni Zsinat „Gravissimum Educationis Momentum” (G.E. 3.)

Amikor a katolikus nevelésről szólunk – Jézus által adott küldetésről van szó – szükséges megfontolni:

- A Szentírás tanítását, belőle Jézus nevelői és tanítói magatartását, az apostoli küldetést,
- Az Egyházi Törvénykönyv rendelkezéseit,
- A zsinati dokumentumokat, pápai megnyilatkozásokat.

1. 3. A Gondviselés Óvoda Pedagógiai programjának módosításkor figyelembe vettük az:

- Az Óvodai nevelés országos alapprogramját,
- Az Egyházi Törvénykönyv ide vonatkozó részeit,
- A katolikus egyházi dokumentumok nevelésre vonatkozó részeit,
- A Nemzetiség óvodai nevelésének irányelveit,
- Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelvét.

Ezen kívül azt, hogy:

- Az óvodai nevelésünkben alkalmazott pedagógiai hatásoknak a gyermek személyiségéhez kell igazodniuk.
- A gyermeki személyiség teljes kibontakozásának elősegítésére kell irányulnia, az emberi jogok és a gyermeket megillető jogok tiszteletben tartásával; oly módon, hogy minden gyermek egyenlő eséllyel részesülhessen színvonalas nevelésben.
- Óvodánk, mint intézmény egy komplex rendszer, amelynek minden összetevője kölcsönhatásban működik. A koncepciók a teljes rendszert érintik. A befogadó nevelés, mint elv, meghatározza az óvoda kapcsolatainak alakítását, a családoktól az iskolával való együttműködésig.

2. ISTEN GYERMEKEI, KATOLIKUS ÓVODAKÉP

2. 1. Katolikus óvodakép, a Gondviselés Óvoda óvodaképe

A katolikus óvoda a katolikus közoktatási rendszer legelső láncszeme. Szakmailag önálló nevelési intézmény, amely kiegészíti a családi nevelést. A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, (az elsődleges szintér a család) s ebben az óvodák kiegészítő, esetenként hátránycsökkentő szerepet töltenek be a gyermek (2,5) harmadik életévétől az iskolába lépésig. Óvodaképünket alakítja az is, hogy milyen családokból érkeznek a gyermekek.

Óvodánk biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének legmegfelelőbb feltételeit. Az óvodában, miközben az teljesíti a funkcióit (óvó-védő, szociális, nevelő-személyiségfejlesztő), a gyermekekben megteremtődnek a következő életszakaszba (a kisiskolás korba) való átlépés belső pszichikus feltételei. Pedagógiai tevékenységrendszerével és tárgyi környezetével hozzájárul a gyermekek környezettudatos magatartásának alakulásához.

Történeti áttekintés

Fót várossá nyilvánítása 2004. július 1-én történt. A lakosság száma évente közel száz fővel növekszik. Agglomerációs körzetként sok a betelepülő fiatal család, és a gyermekek száma is magas.

A gazdasági átalakulás következtében nagy a munkanélküliség, szembetűnő az életszínvonalbeli (szociokulturális környezetben megmutatkozó) különbség. A Fóti Római Katolikus Egyházközség kezdeményezésére és szülői igény alapján 1994. szeptember 6-án nyitotta meg kapuit a Fóti Római Katolikus Egyházközség Gondviselés Óvodája, amelyben jelenleg négy csoportban százhusz férőhelyet tudunk biztosítani a gyermekek számára. A környéken még Mogyoródon, Dunakeszin, Gödöllőn és Vácon működik katolikus óvoda. Óvodánkba a környező településekről is járnak gyerekek.

Miért tartjuk fontosnak, hogy a gyermekek katolikus intézményben nevelkedhessenek?

Egyházközségünkben egyre több fiatal család jelenik meg, akik vallásosan nevelkedtek, illetve felnőttként lettek hívő emberré, és szeretnék, ha gyermekeik is ilyen szellemben nevelődnének. Legalább annyira fontosnak tartjuk azoknak a gyermekeknek a nevelését is, amely családok útkeresők, illetve szimpatizálnak az óvodánkban folyó nevelő- oktató munkával.

Hisszük és valljuk, hogy a családokkal való kapcsolattartásunkkal egyre több embert segíthetünk az igaz értékek fölismerése, megtalálása felé.

Éppen ezért nyitottak vagyunk mindazon családok számára, akik elfogadják óvodánk katolikus szellemiségét. Más felekezetből érkező növendékeinknél tiszteletben tartjuk saját vallási szokásaikat.

Óvodaarculat

A Gondviselés Óvoda nevének megválasztásánál két szempont vezetett minket:

A krisztusi tanítás lényege az az örömhír, hogy Isten szeret, és gondviselő mennyei Atyánk. Ez az istenkép meghatározza az óvoda alapítóinak és dolgozóinak életszemléletét. Úgy gondoljuk, hogy az ember életének alakulása nagymértékben függ attól az istenképtől, ami gyermekkorától rajzolódik ki benne. Fontosnak érezzük, hogy növendékeinkben a gondviselő mennyei Atya képe alakuljon ki. Szeretnénk, hogy ez határozza meg a mi óvodánk légkörét és ez egyben nevelési célunk is. Ennek érdekében intézményünkben hitüket gyakorló pedagógusok dolgoznak, akik fontosnak tartják önképzésüket ezen a területen is.

Programunkkal biztosítani szeretnénk egy olyan tevékenységi rendszer működését, melyben az élmények hatása dominál. A gyermekek számára legfőbb modell a felnőtt, akinek tevékenysége, beszéde, viselkedése példaértékű.

Intézményünk tevékenység rendszerével nyitottabbá teszi a gyermekeket a világra, és segíti környezettudatos magatartásának alakulását. Olyan nemzedéket szeretnénk nevelni, amelynek az egészséges életmód, a természetvédelem, a kulturált viselkedés az életmódja lesz.

Óvodai nevelésünk célja

A gyermekek nevelése a bennük lévő lehetőségek, értékek folyamatos kibontakoztatása, a hátrányok csökkentése az életkori és egyéni sajátosságok, valamint az eltérő fejlődési ütem figyelembe vételével (ideértve a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátását is), hogy olyanná váljanak, amilyenné Isten öröktől fogva elképzelte őket.

A gondviselő mennyei Atyától tanult szeretettel, személyes bánásmóddal figyelünk a ránk bízott gyermekekre. Szeretnénk nekik továbbadni azokat az értékeket, amelyek meghatározzák, és boldoggá teszik a mi életünket. Ezt fejezi ki az óvoda emblémája: a tenyérbe hajló gyermekfej, illetve a biztonságot és védelmet nyújtó kéz.

Óvodánk egyenruháját (emblémával ellátott mellény) ünnepi alkalmakkor öltjük magunkra. Az egyenruha viselésével az összetartozás élményét szeretnénk elmélyíteni óvodásainkban.

Óvodai nevelésünkben alapelv

– „Engedjétek hozzám a gyermekeket!” (Lk 18,16 b) – mondta Jézus az őt hallgató embereknek.

A gyermekek nevelése örök életre szóló feladat a család számára. Fontos, hogy lehetőségük legyen olyan intézményt választani gyermeküknek, amely elképzelésük szerint segíti őket a nevelésben.

A Gondviselés óvodában felvállaljuk, hogy megalapozzuk a katolikus hitet, és a vallásos élet felé irányítjuk őket. Valljuk, hogy óvodánk „vezetője” Jézus, Aki segít minket ebben a munkában.

Alapelv továbbá:

- A gyermeki személyiséget elfogadás, tisztelet, szeretet, megbecsülés és bizalom övezi. A gyermekek nevelése elképzelhetetlen a szeretet, az adás vágya és az empátia nélkül.
- Képviseld a legjobbat bátran, de a mód, ahogy képviseled, szelíd legyen! - Ezt tartjuk a legfontosabbnak nevelő-oktató munkánk során.
- A nevelésben alkalmazott pedagógiai intézkedéseink a gyermek személyiségéhez és a keresztény értékrendhez igazodnak, a gyermekek jogai és kötelességei figyelembe vételével. Az óvodai nevelés az alapelvek megvalósítása érdekében gondoskodik: a gyermeki szükségletek kielégítéséről, az érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes óvodai légkör megteremtéséről; a testi, a szociális és az értelmi képességek egyéni és életkor-specifikus alakításáról; a gyermeki közösségben végezhető sokszínű – az életkornak és fejlettségnek megfelelő – tevékenységekről, különös tekintettel a mással nem helyettesíthető játékról;

E tevékenységeken keresztül az életkorhoz és a gyermek egyéni képességeihez igazodó műveltség tartalmakról, emberi értékek közvetítéséről; a gyermek egészséges fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges személyi, tárgyi környezetről.

- A katolikus/keresztény pedagógiában megvalósítható innovációs törekvéseket támogatjuk.
- Nevelőmunkánk során és a családokat támogató programokkal segítjük a nemi szerepek, az identitás kialakítását.
- Az óvoda és iskola közötti átmenet sikeressége érdekében fejlesztjük a beilleszkedéshez szükséges gyermeki személyiségvonásokat.

- Figyelünk a nemzetiséghez tartozó, valamint a migráns gyermekek önazonosságának megőrzésére, ápolására, erősítésére, átörökítésére és a multikulturális nevelésen alapuló integrációra. (Jelenleg nincs ilyen növendékünk. Amennyiben szükséges lesz, kapcsolatba lépünk a megfelelő hatóságokkal, szervezetekkel is.)

Az óvoda funkciói

Óvó-védő, szociális, nevelő-személyiségfejlesztő funkció, valamint a hit felébresztése, és a gyermekek életkorához mért fejlesztése.

Mindezek célja az óvodába járó gyermekek kiegyensúlyozott életének biztosítása.

2. 2. Katolikus gyermekkép, a Gondviselés Óvoda gyermekképe

A katolikus óvoda a katolikus nevelési rendszer szerves része. A katolikus óvodai nevelésben a hit felébresztése, és a gyermekek életkorához mért fejlesztése a legfőbb cél. Célja továbbá az óvodás gyermekekben a minket szerető Isten képének kibontakoztatása a keresztyén pedagógus példája nyomán, valamint harmonikus, kreatív, embertársaikkal szemben felelősségteljes személyiséggé formálni őket, illetve ennek alapjait megvetni.

Az óvodai nevelés gyermekközpontú, befogadó. Ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakoztatásának elősegítésére törekszik, biztosítva minden gyermek számára, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, s meglévő hátrányai csökkenjenek. A gyermeket megillető jogok tiszteletben tartására irányul, biztosítva minden gyermek számára az egyenlő nevelési hozzáférést. Nem ad helyet semmiféle előítélet kibontakozásának. Növendékeink a személyes példák, és a közvetlen megtapasztalás által ismerik meg az emberi értékeket.

A megvalósuló feladatok módjának és mikéntjének megfogalmazásából rajzolódik ki a katolikus gyermekkép.

3. AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATA

A katolikus óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése. Ezen belül:

- A megfelelő tárgyi és személyi környezet biztosítása,
- A vallásos és erkölcsi nevelés, keresztény értékek hordozása, megismertetése,
- Az egészséges életmód alakítása, a környezetalakítás elvei
- Az érzelmi, az erkölcsi és a közösség nevelés,
- Az anyanyelvi-, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.

Pedagógiai programunk szerint kiemelten:

3. 1. A vallásos és erkölcsi nevelés

- Katolikus embereszmény, Krisztus mértéke szerinti élet megalapozása.
- Isten szeretetének megvilágítása a gyermekben.
- A keresztény családi nevelés folytatásaként a katolikus értékek erősítése és kiegészítése, valamint közvetítése a gyermek által a családba.
- A keresztény hitélet megtapasztalása az óvodai élet során (Krisztustól kapott erények: felebaráti szeretet, megbocsátás, segítőkészség, bűnbánat, önzetlenség, figyelmesség...).
- A katolikus vallási élet eszközei: Egyház, egyházi év, liturgia, szentek tisztelete...
- A teremtett világra való rácsodálkozás képességének kialakítása, fejlesztése (öröm, hála, megbecsülés, védelem, óvás, felelősség...).

3. 2. Az egészséges életmód alakítása, a környezetalakítás elvei

A kereszténység nagyra értékeli az emberi testet. A katolikus nevelés az egész embert szolgálja, „egész”-ségre irányul. Egész életet csak úgy élhetünk, ha testünket a szellemi és erkölcsi értékek szolgálatába állítjuk. Az emberek egészségi állapotát jelentősen befolyásolja életmódjuk.

Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása ebben az életkorban kiemelt jelentőségű.

Valljuk, hogy az egészséges környezet és az egészséges életmód kölcsönhatásban van, egymásra épül, és egymást kiegészíti. Ezért létfontosságúnak tartjuk a környezettudatos szemlélet és magatartás megalapozását, melynek során kiemelten kezeljük a szülők szemléletformálását.

Az egészségnevelés olyan folyamat, amelynek eredményeképpen a pedagógusok az intézményben végzett tevékenységet, a pedagógiai programot és szervezeti működést úgy befolyásolják, hogy az a gyermek egészségi állapotának kedvező irányú változását idézze elő.

Óvodáskorban az egészség szomatikus, pszichikus, és szociális elégedettséget, harmóniát jelent. Az életritmus, a táplálkozás, a testápolás, öltözködés, mozgás, edzés és pihenés megszervezésével, az ezekhez kapcsolódó gyermeki tevékenységekkel, és az ezeken alapuló szokások kialakításával biztosítjuk a megfelelő életmódot gyermekeink számára.

Az egészségnevelés területén kiemelkedőnek tartjuk a prevenciót. Ennek érdekében a gyermekek életkorának megfelelő optimális életritmus kialakítására törekszünk. Így az óvodai napirendben rugalmas időkeretet biztosítunk, amelyben vannak rendszeresen ugyanabban az időben végzett tevékenységek. Ezek segítik a gyermekeket eligazodni az időben, szabályozzák tevékenységeiket, ritmust adnak napjuknak és mindezek kihatnak életfolyamataikra is. A mindenkori napirendet a csoportnaplók tartalmazzák.

Szeretnénk elültetni gyermekeinkben az egészséges életmód csírait. Olyan igényt megalapozni bennük, melyek később befolyásolják életmódjuk kialakítását. (A teremtett világra való rácsodálkozás, köszönet, hála, a természet szeretete és védelme.) Élmények biztosításával a kirándulás, a mozgás iránti igény felébresztésére törekszünk.

Az óvodai nevelés feladata a gyermek testi fejlődésének elősegítése, egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése. Ezen belül:

- Óvodába lépés előtt az óvónő tájékozódik a gyermekek egyéni fejlettségéről, szokásairól, esetleges allergiás, vagy más állandó betegségéről.
- Óvodába lépéskor a gyermekek a gondozás terén különböző fejlettségi fokon vannak, és eltérő ütemben fejlődnek. Célunk, hogy a gyermekek önmagukhoz viszonyítva eljussanak az önállóság minél magasabb szintjére.
- Az óvónő részéről fontos a gyermekek tevékenységéhez igazodó hangnem.
- Óvodánkban a gyermekek részére váltóruhát és váltócipőt kérünk.
- A játszóterületek kialakításánál fontos szempont a biztonság, a tisztaság, a jó levegő.
- Törekszünk arra, hogy a gyermekcsoportok az időjárás alakulása szerint minél többet tartózkodjanak a szabadban, a napi levegőzés időtartama minimum egy óra legyen.
- A délelőtti levegőzéseket mozgásos játékkal fejezzük be (fogó, futó, körjáték).

- Az egészség megőrzésének és a betegség megelőzésének alapjai: a tisztaság biztosítása, a rendszeres szellőztetés, a megfelelő egészségügyi szokások (korszerű táplálkozás, étkezés, öltözködés, pihenés) elsajátíttatása, higiéniai szokások, szabályok kialakítása, intimitás tisztelőben tartása megvalósul.
- A testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése már az óvodában is prevenciós feladat. (testmatricák, szénsavas italok, túlzott édességfogyasztás, nassolás... kerülése, a türelem, a kivárás, lemondás szokásának alakítása)
- A bántalmazás megelőzése, a gyermekek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges, stressz-mentes és biztonságos környezet megteremtése és biztosítása, a környezet megóvására irányuló szokások alakítása, olyan feladatok, melyek a gyermekek testi, lelki és szociális egészségét szolgálják. (A személyi higiéné alakítása, a gyermekek testi épségének védelme, a baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás folyamatos jelenléte magában foglalja a személyi, tárgyi feltételek biztosítását, az eszközök, használati tárgyak rendszeres ellenőrzését. Tevékenység közben önmaguk és társaik testi épségének megóvására neveljük őket – konfliktuskezelés, tolerancia).
- A gondozásnak kiemelt szerepe van a gyermekek önállóságának segítésében. Az egészséges életmód, a testápolás, az étkezés, az egészséges táplálkozás szokásainak alapozása, az öltözködés megismertetése, belső igénnyé fejlesztése mindennapos feladata az óvoda dolgozóinak.
- Az óvodapedagógus a gondozás folyamatában is nevel, építi kapcsolatát a gyermekkel, együttműködve a gondozást végző többi munkatárssal.
- Gondozásukat testi szükségleteik figyelembe vételével végezzük. A gondozás szervezeti keretei, formái a gyerekek higiénés szokásainak kialakítását kell, hogy alapozzák.
- A testápolás a gyermekek egészségének védelmét, testük, ruházatuk gondozását, rendszeres, szükség szerinti tisztálkodásukat és tisztaságigényük kialakulását szolgálja.
- Kézmosás, a WC-használat, a fogápolás, a fésülködés és az orrfújás helyes technikájának megismertetését és elsajátíttatását segítjük.
- Elegendő idő biztosításával a gyermekek nyugodt, kiegyensúlyozott, türelmes, intim légkörben, saját tempójuknak megfelelően végezhetik testápolási folyamataikat.
- A meghitt, bensőséges hangulatú, szerető, elfogadó pedagógusi magatartással minden dolgozónak tudatosan azonosulnia kell.

- Ismerjék föl a legalapvetőbb testi szükségleteiket és maguk is járuljanak hozzá kielégítésükhöz.
- A szokásrend, a társaikat segítő mentalitás alakítása.
- Az egészséges táplálkozás szokásrendjének alakítása a gyerekek egészséges fejlődésének fontos feltétele.
- Az étkezés óvodai feltételei önkiszolgálással, a középső és nagycsoportos korosztályúaknál részben naposi tevékenységgel valósulnak meg.
- Fontos a kulturált étkezési szokások kialakítása (pl. étkezés előtti és utáni imádság, halk beszélgetés, az evőeszközök, a szalvéta helyes használata stb.).
- A vitamindús, egészséges táplálkozás fontosságát hangsúlyozva növendékeink naponta fogyasztanak friss gyümölcsöt, vagy zöldséget.
- Segítjük a szülőket a helyes bioritmus kialakításában.
- A pihenési idő a gyerekek egyéni alvási igényének kielégítését, testi fejlődését szolgálja. Fontos a szoba levegőjének cseréje, a külső zavaró ingerek megszüntetése, a kényelmes fektető, az alvóruha, illetve a nyugodt pihenés és alvás légkörének megteremtése.
- A lúdtalp, a bokasüllyedés megelőzése céljából kérjük, hogy a szülők kemény kéreggel és sarokkal ellátott lábbelit vásároljanak gyermekeik részére.
- A szervezett mozgás alkalmával váltóruha (tornaruha) áll a gyermekek rendelkezésére.
- Mozgási igényük kielégítését és fejlesztését a szervezett mozgás, és a szabadban végezhető különböző mozgásos tevékenységek szolgálják.
- Célunk, hogy az óvodáskor végére megszerettessük velük a mozgást és az aktív nagymozgásoktól kezdve a finommotoros manipulációig minden területen elősegítsük fejlődésüket.
- Mozgásfejlesztő feladataink:
 - A mozgás megszerettetése, a mozgáskedv megőrzése,
 - A mozgástapasztalatok bővítése, a mozgáskészségek alakítása,
 - A testi képességek, a fizikai erőnlét fejlesztése (kondicionális, koordinációs),
 - Értelmi struktúrák és szociális képességek fejlesztése.
- Harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése, a mozgási igény figyelembe vételével folyamatos testedzés, testi nevelés, prevenció. A rendszeres, örömmel végzett mozgással a gyermekeket az egészséges életvitel kialakítására szoktatjuk és mintát adunk a szülőknek is.

- A testi nevelésben helye van a természetnek is, hiszen a gyermekek az évszakok változásain keresztül is sok lehetőséget kapnak testi erejük, mozgásbiztonságuk fejlesztésére. A szabadban végzett mozgások (kerti munkák: söprés, ásás, gereblyezés..., játékos mozgások: futások, mászások...) hatással vannak értelmi fejlődésükre is.
- Célunk, hogy szívesen tartózkodjanak és tevékenykedjenek a szabadban. Legyenek egészségesek, edzettek. Kihasználjuk a levegő, a víz, a napfény együttes hatását a gyermekek testi edzettségének érdekében. Az időjárástól függően a mozgásokat, testnevelést a szabadban végezzük. A szabadban töltött idő alatt óvjuk őket a nyári napsütés káros hatásától. A nyári időszakban biztosítjuk a vízfürdözést a gyermekek számára. A nagyobb gyermekek hosszabb sétákon, kirándulásokon vesznek részt a szülők támogatásával.
- A szülőket bevonva évente mozgásos sportjátékokat (gyermeknap), családi kirándulásokat szervezünk.
- Feladatunk a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása;
- Megfelelő szakemberek bevonásával – a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve – speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása.
- Az egészséges életmódra vonatkozó szabályok betartása az intézményben mindenki számára kötelező. Testi egészség önmagában nincs. Testnek, léleknek az értelemmel kell épen, összhangban működnie ahhoz, hogy egészséges embernek érezhessük magunkat.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- A gyermek boldog, önálló és kiegyensúlyozott, viselkedése igazodik az emberi együttélés szempontjából lényeges szabályokhoz.
- A szokások elsajátítása folyamán megalapozódnak egészséges életmódbeli készségei, jártasságai.
- Szükségeit képes kielégíteni, korának megfelelően önállóan kielégíteni.
- Szem-kéz koordinációja megfelelő, képes ujjai tudatos irányítására, az eszközök önálló használatára. A tisztálkodási eszközre vigyáz, tisztán tartja, használat után a helyére teszi.
- Megtanul önállóan tisztálkodni, öltözködni, ismeri, alkalmazza a higiénés és esztétikus étkezési szokásokat. Képes önállóan eldönteni, miből, mennyit tud elfogyasztani. Szívesen fogyaszt zöldséget, gyümölcsöt, magvakat.

- Igényli, és tudatosan részt vesz saját testi-lelki komfortérzetének kialakításában. Vigyáz ruhája, környezete rendjére, tisztaságára. Alakul igénye a rend megteremtésére. Ismeri a szelektív hulladékgyűjtés okát, mikéntjét.
- Képesse válik önmaga és társai segítésére.
- Életkorának megfelelően edzett, teherbíró, mozgása összerendezett, jó állóképességgel rendelkezik. Elkezdődik az első alakváltozás.
- Szereti a mozgást, az egészséges életmód alapozása megvalósult.
- Ismeri és betartja a balesetvédelmi magatartásformákat.
- Legfőbb élményforrása a játék, amely a személyiségfejlesztés színtere, a tanulás és a készség-képességfejlesztés leghatékonyabb módja.
- Érdeklődő, fogékony az új ismeretek iránt.
- Kötődik a természethez, tiszteli, és bátran alakítja környezetét, a világot anélkül, hogy kárt okozna benne, tud rácsodálkozni, felfedezni azt, hálát adni érte.

3. 3. Az érzelmi, az erkölcsi és a közösségi nevelés (családi nevelés, keresztény erények)

Programunkban fontos a gyermek korai, óvodáskort megelőző testi-lelki fejlődésének alapos ismerete. Ennek egyik eszköze az anamnézis lap és a családlátogatás. Ezekből információt kapunk az óvodába lépés előtti anya-gyermek és család-gyermek kapcsolatáról, a gyermek élettörténetéről. A későbbiek során - napi tapasztalatokkal kiegészítve – hasznosítja az óvodapedagógus a gyermek jobb megismerésének érdekében, a fejlesztési feladatok megtervezésében.

Az óvodáskorú gyermek jellemző sajátossága a magatartás érzelmi vezéreltsége. Elengedhetetlen, hogy a gyermeket az óvodában érzelmi biztonság, állandó értékrend, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör vegye körül. Jelen van a mindennapokban a gyermek fejlődését elősegítő szeretet.

A közösségi élet biztonsága, nyugalma függ a csoport életét szabályozó szokások alakulásától. Ezek elfogadását segíti a felnőtt minta és a gyerekek fejlődési üteméhez, sajátosságaihoz igazodó egyéni/személyes bánásmód. Cél a belső kontroll erősítése a gyerekekben, ez pedig bizalommal, biztatással, az önállóság, autonómia, kompetencia⁶ támogatásával alakítható.

⁶ **kompetencia** A pszichikus képződmények olyan rendszere, amely magában foglalja az adott területtel kapcsolatos attitűdöt, képességeket és ismereteket. A nevelés-oktatás tartalmának, az intézményes nevelés és szakmai képzés célrendszerének meghatározó elemei a fejlesztendő kompetenciák. A nemzetközi és nemzeti tartalmi szabályozó dokumentumokban megadott *kulcskompetenciák* az intézményes nevelés minden szintjére és színterére vonatkoznak. A műveltségi területekhez sajátos, az adott szakterülettel összefüggő kompetenciák is kapcsolódnak.

A közösségi együttélést segítő normák: a társ személyiségének, érzelmeinek, tevékenységének tiszteletben tartása, segítség a társaknak, a kisebbeknek, örömszerzés, vigasztalás, együttérzés. Az óvoda és a csoportok hagyományainak kialakítása hozzájárul a gyerekek egymás felé fordulásának erősítéséhez.

Feladatok:

- A gyermek megismerésén alapuló óvodai befogadás megvalósítása: Rendkívül fontos, hogy az óvodakezdés gyermeknek, szülőnek egyaránt örömmel várt esemény legyen. (Családlátogatás, fokozatos, szülő jelenlétében történő befogadás, beszoktatás a családdal való megbeszélés alapján. Eleinte csak az udvari játék idején, aztán egyre hosszabb ideig. A beszoktatás általában egy hét.
- A gyermeket már az óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások érik.
- Segítjük a teremtő Isten gondoskodásának megélését.
- Az óvoda alkalmazottai és a gyermek, a gyermekek egymás közötti, valamint az óvodai alkalmazottak egymás közötti kapcsolatát pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemzi. A gyermeki magatartás alakulása szempontjából az óvodapedagógus, az óvoda valamennyi alkalmazottjának kommunikációja, bánásmódja és viselkedése modell értékű szerepet tölt be.
 - Érzelmekre épülő kapcsolatteremtő képesség igényének alakítása, érzelmek megjelenítésének formái (szeretet, féltés, félelem kifejezése, barátkozás, figyelmesség, segítőkészség, együttérzés stb.) a közös élményekre építve az erkölcsi tulajdonságok fejlődésének alapozása, segítése. (önállóság, önfegyelem, fegyelem, kitartás, szabálytudat, udvariasság).
- A személyes kapcsolatok kialakulásának elősegítése: Segíti az óvónő-gyermek kapcsolat pozitív alakulását a személyes beszélgetés, a testközelség és az együttjátszás igényének kielégítése.
- Az óvoda segíti a gyermek erkölcsi, szociális érzékenységének fejlődését, éntudatának alakulását, és teret enged önkifejező törekvéseinek. Az óvodapedagógus kivárással, kérdésekkel, a probléma meghallgatásával, a gyerekekkel együtt megoldási módok keresésével, az alternatívák közül való önálló választás ösztönzésével segíti, hogy a gyerekek megtalálják a saját megoldásukat.

- A szocializáció szempontjából meghatározó a közös élményeken alapuló tevékenységek gyakorlása, a gyermek erkölcsi tulajdonságainak (mint például: az együttérzés, a segítőkészség, az önzetlenség, a figyelmesség) és akaratának (ezen belül: önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának, szabálytudatának), szokás- és normarendszerének megalapozása.
- Az óvoda annak elfogadására, megértésére neveli a gyermeket, hogy az emberek különböznek egymástól.
- Az óvoda a gyermek nyitottságára épít, és ahhoz segíti a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a hazaszeretet és a szülőföldhöz való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére. Hagyományaink ápolása, önazonosság megőrzésének, átörökítésének biztosítása, jeles napok feldolgozása (a munkaterv szerint)
- Egyházi, világi ünnepek megélése (a munkaterv szerint)
- Élményt nyújtó tevékenységek és hatások megteremtése: szeretet, ismeret átadása, befogadás öröme, az öröm és humor együttes megelevenítése, esztétikai élmények, ünnepek, mint az életigenlés, találkozás öröme.
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében szükség szerint jelentős az óvoda együttműködő szerepe az ágazati jogszabályokban meghatározott speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel.

A fejlődés várható eredményei:

- Szívesen járnak óvodába, megtalálják helyüket a közösségben, abban jól érzik magukat.
- Képesek a többiekhez alkalmazkodni, toleránsan viselkedni, a másikat elfogadni.
- A tevékenységekben képesek felnőttekkel és társaikkal kapcsolatot teremteni, együttműködni, segítséget nyújtani.
- Mások érzelmeit felismerik, saját érzelmeiket koruknak megfelelően kontrollálni tudják.
- A közösségi élet szokásai természetessé válnak.
- A csoport szokás- és szabályrendszerének ismeretét a magatartásukban is érvényesítik.
- Konfliktushelyzetet mindkét fél számára elfogadhatóan, viszonylag önállóan oldanak meg, szükség szerint felnőtt segítségét kérik.
- A felnőtteket és munkájukat tisztelik.
- Koruknak megfelelően kialakult a felelősségérzet, képesek egyszerű döntések önálló meghozatalára

- Ismerik és betartják az udvariassági szokásokat, érkezéskor, távozáskor köszönnek.
- Büszkék magyarságukra, ismerkednek más népek kultúrával, hagyományaival.

3. 4. Anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

- Az anyanyelvi nevelés átfogja az óvodai nevelőmunka minden területét, közvetítőelemként jelen van a nevelési feladat megvalósulásának minden mozzanatában. A gyermekre figyelő, jó beszédmintát adó, jól artikuláló, választékosan beszélő környezet a gyermek nyelvi fejlődését pozitívan befolyásolja.
- A beszéd az önkifejezés fontos eszköze, ezért az anyanyelvi nevelésnél a szókincs bővítése, a sajátos nyelvi formák elsajátítása, a gyermekek kommunikációra ösztönzése, metakommunikáció fejlesztése a cél. Óvodánkban nincs idegen-nyelv oktatás.
- A kisgyermekek életkori sajátosságaikból adódóan elsősorban a metakommunikációra figyelnek, csak később, a beszéd és a gondolkodás fejlődésével párhuzamosan alakul ki a verbális közlés tartalmára való figyelés képessége.
- Az egyéni fejlődés biztosítása megvalósul, amikor az óvodapedagógus személyes példájával (odafigyelés, meghallgatás, beszélgetés), kommunikációs helyzetek megteremtésével ösztönzi a gyerekek közötti kapcsolatteremtést. Bővíti szókincsüket, példát ad arra, hogyan lehet beszédüket gesztusokkal, arckifejezésekkel, testtartásokkal színesebbé, gazdagabbá tenni. A kommunikáció és metakommunikáció elválaszthatatlan egymástól, a jelzések kiegészítik, helyettesítik, mélyítik vagy semlegesítik a szóbeli közlést.
- Minden ember egy adott nyelvi kulturális közegben él. Ez alapvetően meghatározza gondolkodását, világlátását, magatartását. Akiben ez nem alakul ki, annak hovatartozása kerül veszélybe.
- Magyarságunk gyökerei nagyon mélyek. Nyelvünk sok változáson ment keresztül. Sokrétű, gazdag, árnyalt, jól artikulálható, lassú nyelv, melynek ápolása, továbbadása és az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére nevelés fontos feladatunk.
- Közvetlen beszédfejlesztő céljuk van az anyanyelvi játékoknak. Ezek mindegyike játékos mozgásra, cselekvésre, a gyermekek érzelmi meghatározottságára építve szolgálja egy vagy több beszédösszetevő (pl. artikuláció, a szókincs, a mondatalkotás, az összefüggő beszéd és a párbeszéd) fejlesztését.

- Az értelmi nevelés változatos tevékenységeken keresztül, elsődlegesen a gyermek játéka által valósul meg. Az értelmi fejlesztés szoros kapcsolatban van az anyanyelv és kommunikáció alakulásával. A gyermekek ismeretszerzésének és képességfejlődésének alapfeltétele a sokféle tevékenységi lehetőség, az óvodapedagógusok gyermekismerete, szituáció érzékenysége, módszertani gazdagsága.
- A verselés, mesélés ősi forrása az anyanyelvi nevelésnek. Régi értékeket, hagyományokat, szokásokat közvetít a gyermekeknek.
- A mondókák elősegíthetik a ritmikus szövegekben ismétlődő beszédhangok pontos észlelését, tiszta kiejtését és a jó beszédritmus érzékelését, alkalmazását.
- Célunk a nyelv szépségének, kifejező erejének megismertetésével, a helyes nyelvhasználattal, mondatszerkesztéssel a biztonságos önkifejezés megalapozása, a korosztálynak megfelelő irodalmi élmények nyújtásával az irodalmi érdeklődés felkeltése.
- A rajzolás, mintázás, kézimunka során a nyelvi és a képi formai ábrázolás gyakori együttes alkalmazásával felismertetjük a gyermekekben, hogy valamely élményt, eseményt, érzést többféle úton is ki lehet fejezni.
- A kifejezőképesség (beszédábrázolás, esetleg mozgás) és a gondolkodás kapcsolatának fejlesztésére rendkívül sok lehetőség nyílik az egyszerű műalkotás-elemzések során, melyeket középső csoportos kortól vezetünk be. Ide tartozik a néphagyománnyal, a helyi népszokással való ismerkedés is – magyarságtudat erősítése, hazaszeretetre nevelés.
- A külső (teremtett) világ tevékeny megismerésére során fontos, hogy az összegyűjtött tapasztalatok alapján kérdések és válaszok fogalmazódjanak meg, hogy a gyerekek megkeressék az okokat és következményeket, amelyek segítik a természethez, a tárgyakhoz és az emberekhez fűződő megfelelő kapcsolatuk kialakítását.
- A mennyiségi viszonyok megismerése révén a beszéd és a gondolkodás szoros összefüggésben fejlődik. A szóban közölt feladat pontos megértése, a megoldáshoz vezető utak végiggondolása, a hasonlóságokról és különbségekről gyűjtött tapasztalatok megfogalmazása pontos nyelvi kifejezést kíván. A térbeli tapasztalatok gyűjtésében a mozgások irányának a tárgyak helyének megjelölése szolgálja az anyanyelvi nevelést.
- A téri észlelés, a térbeli formai képzetek gazdagítása, a mintázó, rajzoló eszközök használatában szerzett tapasztalatok az arányok, irányok nyelvi kifejezésének gyakorlása előkészíti az írás-olvasás tanulásához szükséges képességek fejlődését is.

- A gyermekek szókincsét bővítik az énekhez, zenéhez, énekes játékokhoz szükséges fogalompárok, amelyeknek a megértését és használatát cselekvés, éneklés közben sajátítják el (halk-hangos, rövid-hosszú, mély-magas, gyors-lassú).
- A mozgás alkalmával a gyermekek gyakorlatot szereznek abban, hogy szóbeli leírás alapján hajtsanak végre bizonyos mozdulatokat, mozgássorokat, vagyis szóbeli utasítás nyomán cselekedjenek, hangolják össze mozgásukat.

Az óvodai értelmi nevelés feladatai szerteágazó, egymásra épülő, komplex módon érvényesülő tevékenységek, melyek átszövik az óvodai nevelés teljes rendszerét.

- Az óvoda a gyermekek érdeklődésére, kíváncsiságára, mint életkori sajátosságra építve biztosít a gyermekeknek változatos tevékenységeket, melyeken keresztül tapasztalatokat szerezhetnek a természeti és társadalmi környezetről.
- Felhasználjuk a KPSZTI által kiadott segédanyagokat.

Feladataink:

A gyerekek fejlődésének segítéséhez a differenciálás és a sokféle tevékenységben megvalósuló tanulási forma kihasználása szükséges:

- Az utánzásos, modellkövető tanulás (szokásalakítás)
- A spontán, játékos tapasztalatszerzés (próba-szerencse tanulás)
- A gyermeki kérdésekre épülő ismeretszerzés, a tevékenykedés és a szóbeliség összekapcsolása. A gyermekek spontán szerzett tapasztalatainak, ismereteinek tapasztalati úton történő bővítése, rendszerezése, beszéd és kérdéskultúrájuk alakítása ösztönző környezet biztosításával.
- Gyakorlás különböző tevékenységekben és élethelyzetekben, az életkori sajátosságokra és tapasztalatokra, élményekre építve.
- Változatos tevékenységeken keresztül az érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás, kreativitás fejlesztése.
- Az egyéni fejlődési ütemnek megfelelően az ismeretek, jártasságok, készségek alapozása, szükség esetén szakemberek bevonásával.
 - tehetséggondozás: Mesemondó, esetleg éneklő délután szervezése a mesét szerető, örömmel éneklő és szívesen szereplő gyermekek számára.

- felzárkóztatás: Az óvónő figyelemmel kíséri a gyermekek beszédészlelési és beszédmegértési szintjét. Az idejekorán felismert beszédzavarok, hibák esetén a szülővel és az érintett szakemberekkel együttműködik (logopédus, fejlesztő pedagógus).

A spontán kommunikációs helyzetek kihasználása

Kommunikációs képességek fejlesztése az anyanyelvi játékok felhasználásával valósul meg, amely a szavak játékanak örömezésén túl sikerélményhez juttatja a gyerekeket.

Formái:

- A beszédképesség fejlődését segítő játékok: szókincsbővítő, szókereső játékok.
- Beszédtechnikát fejlesztő játékok: légző, artikulációs, hangadó, hangutánzó játékok.
- A kifejező beszéd kialakulását elősegítő játékok: hangsúly, tempó, hangerő, ritmus gyakorlását szolgáló játékok.
- Beszédmegértést segítő játékok: a belső hallást, és a fonémahallást fejlesztő játékok.
- A gyermekek spontán szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, célirányos bővítése.
- Kognitív képességeik fejlesztése.
- A beszédkedv felkeltése és fenntartása.
- A beszédhallás és szövegértés fejlesztése.
- Kapcsolatfelvétel támogatása, az információ eljuttatásának segítése a másikkal, verbális és nonverbális eszköztár kialakításával.

Feladatok:

- Változatos tevékenységek szervezése, biztosítása, a gyermekek kíváncsiságára, érdeklődésére építés.
- Valamennyi értelmi képesség, különösen a képzelet és a kreativitás fejlődését elősegítő ösztönző környezet biztosítása.
- A természet és a társadalmi környezet jelzéseinek, nonverbális közléseinek megfigyeltetése, megismertetése.
- A fejlődésének egyéni nyomon követése, a szükséges fejlesztési feladatok tervezése és beépítése a gyakorlatba.

- A gyermek spontán és tervezetten szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása, másrészt az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás – alkotóképesség – fejlesztése. Ezek legfőbb színtere a játék és a mozgás.

A fejlődés várható eredményei óvodáskor végén

- Érdeklődése sokoldalú, elemi ismeretei vannak önmagáról és környezetéről.
- Keresztesaternak működése korának megfelelő.
- A testséma kialakult, téri tájékozottsága fejlett.
- Megjelenik a szándékos figyelem.
- Gondolatait érthetően ki tudja fejezni, képes meghallgatni és megérteni másokat.
- Helyesen, tisztán, érthetően beszél.
- Jól használja a metakommunikációs eszközöket.
- Ismeri és használja az udvariassági szavakat.
- Tud szemkontaktust teremteni és tartani.
- Bátran, szívesen kommunikál társaival és a felnőttekkel.

4. A KATOLIKUS ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSE

4. 1. Személyi feltételek

Eleget teszünk a törvényben meghatározott előírásnak: Óvodapedagógusaink felsőfokú szakirányú végzettséggel rendelkeznek. Az ismeretanyagot csoportra, gyermekekre lebontva tudatosan, tervszerűen alkalmazzák.

A katolikus óvodapedagógus és az óvoda működését segítő nem pedagógus alkalmazottak viszonya meghatározó az egyházhoz, nemzethez, hazához, embertársakhoz, szakmához, óvodához, munkatársakhoz, családokhoz, a gyermekek szüleikhez, a gyermekekhez. Ezeket a keresztény értékeket képviselve életük, elfogadó, segítő, támogató attitűdjük, környezettudatos szemléletük a gyermek számára követendő mintává, modellé válik.

A gyermekekkel foglalkozó felnőtt kulcsszereplője a nevelőmunkának. Óvodapedagógus jelenléte állandó és folyamatos az óvoda nyitvatartási idejében. Minden tevékenységet ő irányít, minden helyzetben: csoportszobában, udvaron, óvodán kívüli programok szervezésében. A katolikus óvodákban dolgozók közössége nem tesz különbséget gyermek és gyermek között.

A törvényi előírásnak megfelelően nyolc óvodapedagógus, egy pedagógiai asszisztens és hat nevelőmunkát segítő alkalmazott végzi a munkát. Ehhez járul egy óvodavezető, egy gazdasági vezető és egy óvodatitkár. Az óvodavezető függetlenített munkakörben dolgozik.

Munkatársaink folyamatos önképzéssel és továbbképzéseken való részvétellel gazdagítják ismereteiket.

A helyi plébános feladata, hogy felügyelje és segítse az óvoda katolikus keresztény lelkiségének jelenlétét.

A Főti Pedagógiai Szakszolgálatból logopédus jár az óvodába, a köznevelési szerződésnek megfelelően.

A gyermekorvosi ellátásra a gyermekek saját gyermekorvosánál kerül sor. A védőnői ellátás, és a fogorvosi szűrés biztosított.

4. 2. Tárgyi feltételek

Az óvoda rendelkezik a helyi nevelési program megvalósításához szükséges tárgyi feltételekkel.

Az óvoda sajátos helyzetéből adódik, hogy három különböző helyen működik. A tárgyi és személyi feltételeket figyelembe véve szükséges a napirend betartása, a csoportok egymáshoz való alkalmazkodása (öltözőfolyosó, mosdó használata, étkeztetés...).

Az óvoda épületei, helyiségei, az udvar (kert) oly módon vannak berendezve, felszerelve, hogy az a gyermekek igényeit szolgálják. Megfelelnek testméreteiknek, biztosítják egészségük megőrzését, fejlődését. Elegendő hely és lehetőség van számukra a mozgás-és játékigényük kielégítésére.

Felszereltsége biztonságos, a folyamatos ellenőrzés és karbantartás a baleset-megelőzést szolgálja. A gyermekek által használt eszközök biztonságosak, folyamatos biztonságukra figyelünk.

Az óvodai munkatársak munkakörnyezete megfelelő. Rendelkezünk öltözőhelyiséggel, zuhanyzóval, mosdóval, irodával, logopédiai, ill. óvónői szobával.

A szülőket a csoportszobákban, irodában, óvónői szobában tudjuk fogadni, megfelelő körülményeket biztosítunk számukra.

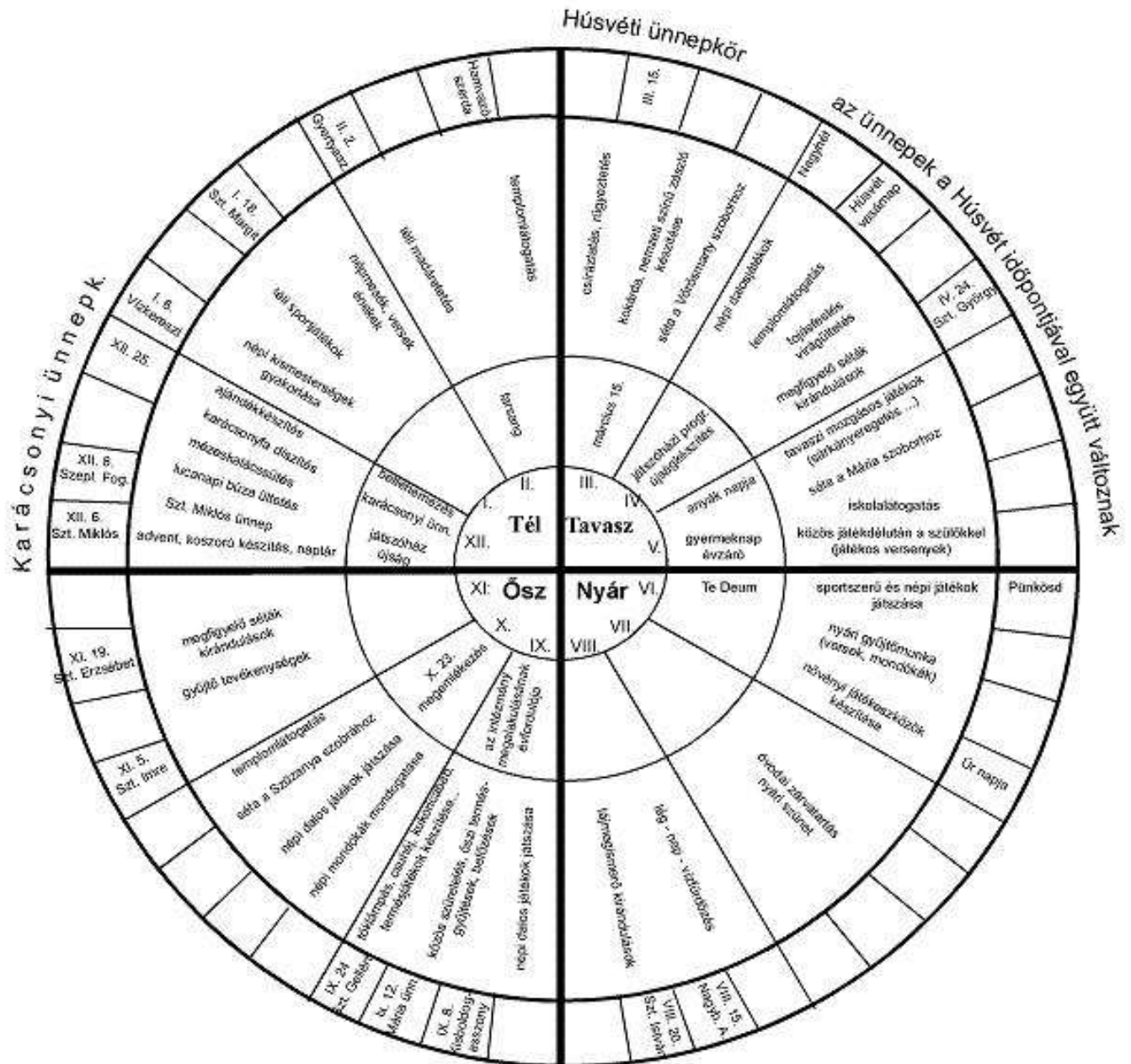
Területei	Folyamatos karbantartásra, állagmegóvásra szorul	Hiánypótlás, szükségletek
Tárgyi feltételek:		Tornaszoba (megállapodásunk van az Ökumenikus iskolával a tornaterem használatára) <u>Átalakítást igényel:</u> Melegítő konyha, öltöző, felnőtt és gyermek mosdó
Játékkészlet:	Értelmi képességet és kreativitást fejlesztő játékok, Ábrázoló tevékenységet fejlesztő játékok, Munka jellegű tevékenységek eszközei.	
Könyvtár: (szakmai, gyermek)	Szakmai kiadványok	
Felnőttek munkafeltételei:		3db könyvszekrény ételt melegen tartó pult
Udvar állapota:	Csatorna karbantartása, játékeszközök karbantartása, játék közlekedési eszközök, udvari játékeszközök karbantartása	
Egészségvédelem:	Konvektorok átvizsgálása évente és szükség esetén	

A tárgyi felszereléseket, amelyeket a gyermekek használnak, számukra hozzáférhető módon és a gyermekek biztonságára figyelemmel helyezzük el.

4.3 Az óvodai élet megszervezése

□

Az óvodai nevelés a fenntartó által jóváhagyott pedagógiai programunk alapján történik. A gyermekek neveléséhez szükséges, a teljes óvodai életet magába foglaló tevékenységek keretében kerül megszervezésre, az óvodapedagógus feltétlen jelenlétében és közreműködésével. Gyermekeinket meghitt, családi légkörben szeretnénk nevelni, így a napirendünket is ennek megfelelően alakítottuk ki. Az óvodában 6:30 órától 17 óráig (a teljes nyitva tartás idejében) óvodapedagógus irányítja a gyerekek tevékenységeit.

Az óvodába felvett gyermekek csoportba való beosztásáról az óvodavezető dönt, a szülők és óvónők véleményének, valamint a köznevelési törvényben meghatározott létszámhatárok figyelembevételével.

Pedagógiai programunk hatékonyságát nem a csoportok szervezeti kerete határozza meg, hanem elsősorban az óvodapedagógus felkészültsége, helyzetfelismerése, egyénisége.

Óvodai csoportjaink szervezésekor több tényezőt veszünk figyelembe:

- Mennyien jelentkeznak ugyanabból a korosztályból.
- Milyen a tanköteles korú, de óvodában maradtak aránya.
- Szülői igények szakmailag mérlegelt kielégítése.
- A nemek egészséges aránya.

A fent említett szempontok alapján heterogén, részben heterogén és homogén csoportok alakulhatnak ki óvodánkban.

A szeptember 1-jétől május 31-éig terjedő időszak hetirendjét és napirendjét a gyermekek biológiai (életkor, alvás-, mozgásigény, ebéd rendszeres időpontja), társas szükségleteit szem előtt tartva alakítja ki az óvodapedagógus.

A hetirend az óvodapedagógus által választott, egy-egy téma köré tervezett ismeretek, tapasztalatok, élmények feldolgozását segítő komplex tevékenységeket mutatja. A (lehetőségeknek megfelelően) biztosítja a feltételeket a párhuzamosan végezhető, differenciált tevékenységek szervezéséhez.

A napirend igazodik a különböző tevékenységekhez és a gyermek egyéni szükségleteihez, valamint tekintettel van a helyi szokásokra, igényekre. A rendszeresség és az ismétlődések érzelmi biztonságot teremtenek a gyermeknek. A legtöbb időt a napirendben a szabad játék tevékenységre fordítjuk. A párhuzamos napirend biztonságot és eligazodási támpontot adnak a gyerekeknek.

A napirend állandó (étkezés, pihenés, öltözködés, testápolás) és rugalmas elemei biztosítják, hogy érvényesüljön a folyamatos óvodai életszervezés:

- lehetőséget ad az óvodai élet egészében az elmélyült tevékenykedésre, elegendő időt biztosítva arra, hogy a gyermekek minden tevékenységüket befejezhessék, pontosan elvégezhessék.
- hosszú időt ad a játékhoz és a mozgáshoz,
- lehetőséget ad a tevékenységekbe való folyamatos átmenetre, a csoportos helyzetek oldására,
- az életkorból adódó és az egyéni igénytől függő időszükséglet biztosítására (pihenés, gondozási tevékenységek...),
- az időjárástól függően a szabadban tartózkodás idejének változtatására.

A tervezőmunka az óvoda helyi sajátosságait figyelembe véve történik. Az éves tervezés a nevelési év elején, az éves munkaterv alapján, a havi, heti, napi szintű tervezés pedig az éves terv alapján valósul meg. A stratégiai dokumentumok harmonizálnak egymással.

Az összeállításánál figyelembe vesszük a gyermekek életkori sajátosságait. A feldolgozás játékos tevékenységek során, a gyermekek érdeklődését figyelembe véve, az azonos témakörű tevékenységekkel összhangban történik. A sok ismétlés, és egymásra épülő tevékenységek eredményt hoznak, amelyek a gyermekek fejlődésében mutatkoznak meg. Feldolgozásuk játékos, érdekes, ugyanakkor fejlesztő. Az egyéni fejlődési, érési folyamatokat figyelembe véve, más-más lehet egy csoporton belül a hatás.

A mindennapokban a gondozási tevékenységeknek is kiemelt szerepe van. A gyermekekkel foglalkozó felnőtt (pedagógus és dajka) a gondozás folyamatában is nevel.

A gyermekek fejlődéséről feljegyzéseket készítünk, fejlődési naplót vezetünk. A fejlődés nyomon követése a gyermekek megismerését, fejlesztését tükrözi. A fejlődési napló a tudatos munkát segíti, segítséget ad számunkra a szülők tájékoztatásában gyermekük fejlődéséről.

AZ ÓVODAI CSOPORTOK NAPIRENDJE

Időtartam	Tevékenység
6:30-12:00	• Gondozási feladatok (tisztálkodás, étkezés, öltözködés) • Játék, párhuzamosan tervezett differenciált tevékenység a csoportszobában vagy a szabadban • Hitre nevelés, erkölcsi nevelés, az elcsendesedés feltételeinek megteremtése • Mindennapos frissítő mozgás, vagy tervszerűen kötött mozgás (teremben, tornateremben, vagy a szabadban) • Ismerkedés a teremtett világgal, megfigyelések végzése spontán és szervezett formában, a megélt élmények, tapasztalatok feldolgozása, rendszerezése • Az egészséges életmódot alapozó és erősítő egyéb tevékenység a szabad levegőn • Tevékenységbe ágyazott, a gyermekek egyéni képességeihez igazodó műveltségterületek közvetítése, tevékenységekben megvalósuló tanulás ○ Verselés, mesélés ○ Ének, zene, énekes játék, gyermektánc ○ Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka ○ Mozgás ○ A külső (teremtett) világ tevékeny megismerése ▪ Matematikai tartalmú tapasztalatok szerzése ○ Részképességek fejlesztése egyéni formában
12:00-15:00	• Gondozási feladatok (tisztálkodás, étkezés, öltözködés), a terem előkészítése a délutáni pihenéshez • Pihenés előtti beszélgetés, lelki percek, mesélés, éneklés, halk zene hallgatása • Pihenés
15:00-17:00	• Gondozási feladatok (öltözködés, frissítő mozgás, tisztálkodás, étkezés) • Játék, párhuzamosan végezhető tevékenység a szülők érkezéséig

A TEVÉKENYSÉGEK SZERVEZETI FORMÁJA

Játék, párhuzamosan tervezett differenciált tevékenységek a csoportszobában vagy a szabadban szeptember 1 – május 31-ig június 1 – augusztus 31-ig a nyári élet tervezése szerint	
Szervezett tevékenységek	Napi lelki nevelés 7-12 perc
	Mozgás
	Napi frissítő mozgás 2x 10 perc
Párhuzamosan végezhető differenciált tevékenységek tervezése és szervezése	Szabad játék
	Verselés, mesélés (naponta)
	Külső világ tevékeny megismerése, matematikai tartalmú tapasztalatok szerzése
	Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka
	Ének, zene, énekes játék, gyermektánc
	Munka jellegű tevékenységek
Tevékenységek formái: Egyéni, mikro csoportos , a témakörnek és a fejlesztésnek megfelelően. Frontális a gyertyagyújtás, a mozgás, és a témakörnek és a gyermekek fejlesztésének megfelelően más tevékenység is.	

A SZERVEZETT TANULÁS GYERMEKENKÉNTI IDŐKERETEI ÉV VÉGÉRE

	Verselés, mesélés, dramatikus játék	Ének, zene, énekes játék, gyermektánc	Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka	Mozgás, mozgásos játékok	Frissítő mozgás	A külső (teremtett) világ megszerettetése, megismertetése
3-4 évesek	Naponta 5-10'	Heti 1x 10-15'	Heti 1x 10-15'	Heti 1x 10-15'	Naponta 2x10'	Heti 1x 10-15'
4-5 évesek	Naponta 10-15'	Heti 1x 15-20'	Heti 1x 15-20'	Heti 1x 15-20'	Naponta 2x10'	Heti 1x 15-20'
5-6-7 évesek	Naponta 15-20'	Heti 1-1x 30-35'	Heti 2x 30-35'	Heti 2x 30-35'	Naponta 2x10-15'	Heti 1-1x 30-35'

A 3-4 évesek napi szervezett tanulási időkerete maximum 35 perc

A 4-5 évesek napi szervezett tanulási időkerete maximum 45 perc

Az 5-6-7 évesek napi szervezett tanulási időkerete maximum 65 perc

Óvodánkban a vegyes és a tiszta életkorú csoportok indítása egyaránt lehetséges.

4. 4. Az óvoda együttműködési formái és kapcsolatai

Kapcsolat az óvodai élet során:

- az intézmény fenntartójával,
- a társintézményekkel (katolikus óvodák),
- a Polgármesteri Hivatallal
- a Pedagógiai Szakszolgálat intézményeivel,
- a Gyermekjóléti Szolgálattal,
- a Családsegítő Központtal,
- a gyermekvédelmi kapcsolattartóval,
- a Szakértői és Rehabilitációs Bizottsággal,
- a Kormányhivatalokkal
- az egészségügyi szervezetekkel,
- a gyermekorvosi rendelővel,
- a közművelődési intézményekkel

A kapcsolattartás formái, módszerei alkalmazkodnak a feladatokhoz és a szükségletekhez. A kapcsolatok kialakításában az óvoda a kezdeményező.

Fenntartó szerv – Óvoda

- Együtműködünk mindazon szervekkel, testületekkel, akik segítik az óvoda működését. Törekszünk a gyors, pontos információáramlás létrehozására.
- Rendszeres kapcsolattartás az EKIF képviselőivel (igazgató, gazdasági szakértő, jogász...).
- Egyházközségünk erkölcsileg és anyagilag is messzemenőleg támogatja óvodánkat (Karitászcsoport).
- Növendékeink évente ünnepség keretében köszönik meg az egyházközségi tagok támogatását.
- A dolgozók a plébános úr irányításával rendszeres hittani továbbképzésben részesülnek.
- A helyi plébános, mint a fenntartó képviselője rendszeresen részt vesz az értekezleteken, felkérésre előadást tart a szülőknek, amelyeken hittani, pedagógiai alapismereteket fogalmaz meg az érdeklődők részére.
- Szükség esetén felvesszük a kapcsolatot a helyi önkormányzattal, a nemzetiségi szervezetekkel.

Óvodába lépés előtti intézmények

- Bölcsőde,
- Szociális intézmények.

Óvodapedagógusok, az intézmény munkatársai

- Lelki programokon való közös részvétellel erősítjük az Egyházhoz tartozásunkat, hitünket.
- Szakmai együttlétek segítik a nevelőmunka formálását az óvoda arculatának tudatos megtartása mellett.
- Minden dolgozó törekvése a nyitott, családi hangulatú óvodai légkör fenntartása.
- Munkacsoport működésével segítjük egymást a szakmai fejlődésben.

Felnőttek – gyermekek

- A gazdag játéklehetőségek feltételeinek megteremtése, a szabad játék túlsúlyának biztosítása a gyermekek mindenirányú fejlődését szolgálja.
- Személyes bánásmód, egyéni képességfejlesztés megvalósítása.
- Feladatunk a teljes személyiségre vonatkozó képességek életkornak megfelelő szintű fejlettségét elősegíteni.
- Iskolába készülő növendékeink körében elégedettségmérést végzünk, hogy megismerjük az óvodai tevékenységekkel kapcsolatos véleményüket. Ezt az eredményt is figyelembe vesszük a minőségfejlesztési folyamatunkban.

Család – Óvoda

Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt szolgálja a gyermek fejlődését. Kiemelt fontosságúnak tartjuk a családi életre nevelés keretében a szülőkkel való szorosabb kapcsolattartást, amelynek a kölcsönös bizalomra kell épülnie. Az együttműködés formái változatosak, a személyes kapcsolattól a különböző rendezvényekig magukban foglalják azokat a lehetőségeket, amelyeket az óvoda, illetve a család teremt meg.

Szeretnénk gyermekeink fejlesztését a szülők együttműködésével megvalósítani, melynek alapja a kölcsönös bizalom és tisztelet. Nyitottak vagyunk a családok problémái iránt, lehetőségeinkhez mérten mindenben partnerként segítünk, a jó kapcsolat kialakításában kezdeményezők vagyunk, de mi is elvárjuk az őszinte, segítőkész együttműködést.

- Keressük az óvodapedagógusok, szülők, gyermekek közötti együttműködés továbbfejlesztésének lehetőségeit.
- Az óvodapedagógus figyelembe veszi a családok sajátosságait, szokásait.
- Az együttműködés során érvényesítjük az intervenciós gyakorlatot, azaz a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait.
 - Kiemelt fontosságú a szülőkkel való szoros kapcsolattartás, evangelizálás.
 - A családlátogatás a gyermek otthoni környezetének megismerése. (Évente legalább egyszer ellátogatunk a családokhoz. Az újonnan érkező gyermekeket óvodába lépés előtt meglátogatjuk. A problémás gyermekekhez az év folyamán szükség szerint ismét elmegyünk.)

- A fogadóóra, megbeszélés a gyermek fejlődésének a szülővel való együttes nyomon követését szolgálja. (A fogadóórák rendje: az éves munkatervben van meghatározva. Szükség esetén előzetes megbeszélés után beszélgetünk, illetve tájékoztatjuk a szülőket gyermekeik fejlődéséről.)
- A szülői értekezletek szervezésére évente két alkalommal kerül sor (illetve szükség szerint) a csoport nevelésével, fejlődésével kapcsolatban. (Év elején és az év végén.)
- Szülők összejövedele („Kedd-ves” este) két-három havonta, melynek témái igény és érdeklődés szerint változhatnak.
- Hétkezdiő áhítat az érdeklődő szülők, családtagok részére.
- Közös szentmisén való részvétel.
- A kiscsoportos korú gyermekeknek ajánljuk, a középsősöket kérjük, a nagycsoportosoktól elvárjuk, hogy nagyobb ünnepek alkalmával részt vegyenek a szentmiséken. A gyerekeken keresztül meg lehet közelíteni azokat a szülőket, akik keresik a helyüket, akik szimpatizálnak az Egyházzal, de nem tudják segítség nélkül megtenni az első lépést.
- A játszónapok (karácsony előtti és húsvét előtti játszóház), foglalkoztató tevékenységek, nyílt napok lehetőségének megteremtésével segítjük az óvodai életünkbe való bepillantást.
- Az évente kétszer megjelenő Kisharang című újság segíti a szülőket az ünnepre való készüléskben, és betekintést nyújt az óvoda életébe.
- A szülők elégedettségének mérése évente történik. Az eredményeket, véleményeket, kéréseket az óvoda arculatához igazodva figyelembe vesszük minőségfejlesztési folyamatunkban.
- Közös kulturális programok szervezése.
- Zarándoklatok, közös kirándulások felkínálása.
- Az óvodát népszerűsítő egyedi programok megvalósítása. (Nyílt napok, Nyitott kapu program...)
- Honlapunkon folyamatosan figyelemmel kísérhetik óvodánk eseményeit. (www.gondviselesovoda.hu)

Céljaink:

- A szülő, gyermek, pedagógus, segítő szakemberek hatékony együttműködése, kommunikációja.
- Az óvoda és családok egymás iránti tiszteletének, bizalmának erősítése.
- Kölcsönös segítségnyújtás, a pedagógiai együttműködési formák, lehetőségek feltárása.
- A gyermekeken keresztül pozitív hatás gyakorlása a szülőkre.

Feladatok:

- Az együttműködés érdekében az óvoda alapelveinek, céljainak, feladatainak összehangolása
- A családok életében azon pontok megkeresése, amelyen keresztül a gyermekek mélyebb megismeréséhez, megértéséhez vezet az út.
- A hagyományos együttműködési formák felülvizsgálata, a jól működők továbbfejlesztése, a kevésbé jól működő formák elhagyása
- A gyermek személyiségének fejlesztéséhez kitűzött alapelvek, célok, feladatok egységes értelmezése és megvalósítása.
- Konkrét feladatok meghatározása az eredményes együttműködés érdekében.
- Az együttműködés koordinátorainak (felelőseinek) megválasztása, rögzítése.
- Együttműködési tartalmak meghatározása
- A partneri igények, elégedettség- és elégedetlenség mérési módjának meghatározása.

A szülőkkel történő együttműködés már az óvodába lépés előtt megkezdődik.

- Nyitott kapu program szervezése a leendő óvodásoknak, szülő fogadása, az óvoda bemutatása
- Szülői értekezlet szervezése a leendő óvodások szülei számára (honlap ajánlása)

Az óvodapedagógusok, szülők, gyermekek együttműködésének formái, továbbfejlesztésének lehetőségei:

- a családlátogatás, a gyermek otthoni környezetének megismerése,
- fogadóóra, a megbeszélések a gyermek fejlődésének a szülővel való együttes nyomon követését szolgálja
- internetes kapcsolattartás, elektronikus levelezés lehetőségei,
- honlap, faliújság,
- szülői értekezletek szervezése,

- játszónapok, foglalkoztató tevékenységek, nyílt napok lehetőségének megteremtése,
- közös kulturális programok szervezése,
- ünnepeinken való részvételek,
- az óvodát népszerűsítő egyedi programok megvalósítása.
- szülői közösség működésének segítése,

Szülői Közösség

A Szülői Közösség szervezetének csoportonként három fő a tagja. Az évente újra alakuló csoport SZMSZ alapján végzi munkáját. Havi, kéthavi rendszerességgel találkoznak az év során, az elfogadott munkatervük szerint.

- A Szülői Közösség működésének segítésében az óvoda vezetősége közreműködik.
- Rendszeres kapcsolattartásra törekszünk.
- A szülőktől jövő kérdések, meglátások megvitatása, az információk áramlása, az óvodában folyó munka egyes szakaszairól történő beszámolás stb.
- A Szülői Közösség működése olyan tapasztalatok és információk gyűjtését is segíti, amelyek az óvoda működését megkönnyítik. A szülők ötleteit – úgy a szervezésben, mint a kivitelezésben – igényeljük, segítjük.

Óvoda-óvoda

- Lehetőség szerint tartjuk a kapcsolatot a katolikus óvodákkal (Balassagyarmat, Vác, Gödöllő, Nagykőrös, Mogyoród, Dunakeszi).
- A helyi önkormányzati óvodákkal is igyekszünk kapcsolatot tartani, amely továbbképzéseken való részvételre, és esetlegesen az egész települést érintő rendezvényekkel kapcsolatos feladatokra terjed ki.

Iskola-óvoda

- Azért, hogy a tőlünk iskolába kerülő gyermekek továbbra is vallásos légkörben nevelődjenek, nagy gondot fordítunk az Ökumenikus Iskolával való együttműködésre.
- Az iskola igazgatójával egyeztetve rögzítjük a kölcsönös hospitálás rendjét, időpontját, esetleg közös program szervezését.
- Lehetőséget biztosítunk arra, hogy a tanítók ellátogassanak az óvodába, és ismerkedjenek a leendő iskolásokkal, az óvodai nevelőmunkával.

- Megkérdezzük az iskola véleményét arról, mennyire elégedettek az iskolakezdés időpontjában a gyermekek fejlettségével.
- Mi is ellátogatunk az iskolába, meglátogatjuk régi óvodásainkat.
- A kora tavasszal szervezendő szülői értekezleten közös tájékoztatással próbáljuk segíteni a családokat a megfelelő iskola kiválasztása érdekében.

Közművelődési intézmények

- A könyvtárlátogatások tudatos beépítése segít abban, hogy a gyermekek megismerjék, megszeressék, megbecsüljék a könyveket. Később pedig szeressenek olvasni, hasznos tevékenységekkel töltsék idejüket.
- Az óvoda dolgozói figyelemmel kísérik a város kulturális rendezvényeit, és ezekbe lehetőség szerint bekapcsolódnak. A rendezvények felkutatásába és a részvételbe bevonják a szülőket is. (Károlyi Kör ...)
- A gyerekek részére a Szülői Közösség bevonásával színházlátogatásokat, kirándulásokat szervezünk a szülők igénye szerint.

Óvó-védő, fejlesztő hálózattal való kapcsolattartás

- Óvodánk védőnője szükség esetén jön az óvodába, hogy megnézzze a gyerekeket, elvégezze az egészségügyi feladatokat.
- Logopédus foglalkozik a rászoruló gyerekekkel. Szeptemberben fölméri a csoportokat és beosztja, mire mikor kerül sor. Elsősorban a nagycsoportosokkal foglalkozik.
- Pedagógiai Szakszolgálat segítségét vesszük igénybe a kérdéses gyermekek iskolaérettségi vizsgálatánál, illetve az év közben szükséges kezelések ellátása érdekében. A gyermekek étkeztetését térítés ellenében magunk, illetve a helyi Önkormányzat központi konyhájáról oldjuk meg. A családokat terhelő étkezési térítési kötelezettség a szolgáltató által meghatározott normatíva szerint alakul. Figyelembe vesszük a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997.évi XXXI. törvénynek az ingyenes óvodai gyermekétkeztetés kiterjesztése érdekében történő módosításáról szóló 2015.évi LXIII. törvény, melynek alapján 2015.szeptember 1. napjától módosulnak a gyermekétkeztetés normatív kedvezményének szabályai.
- Kérjük és támogatjuk, hogy a helyi Önkormányzat a szociálisan rászoruló családok részére egyszeri, vagy rendszeres nevelési segélyt, illetve gyermekvédelmi támogatást folyósítson.

- Gyermekvédelmi felelősünk kapcsolatot tart a Gyermekjóléti szolgálattal, a Családsegítő központtal.
- Amennyiben nemzetiséghez tartozó családok is kerülnek az óvodába, felvesszük a kapcsolatot a helyi nemzetiségi szervezetekkel.

Kapcsolat az óvodai élet után:

- Az iskolákkal. Óvodánk az Ökumenikus iskolával áll kapcsolatban, hiszen nevelőmunkánk folytatása ott biztosított növendékeink számára.
- A nevelőotthonnal (szükség esetén).
- A speciális intézményekkel (szükség esetén).

5. ÓVODAI ÉLETÜNK TEVÉKENYSÉGI FORMÁI, ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI

A személyiségfejlesztést biztosító tevékenységek

Ez a rendszer egységbe foglalja, integrálja a személyiség fejlődésében meghatározó tevékenységformákat, a játékot, a tanulást és a munkajellegű tevékenységeket. A tevékenység, az aktív személyiség megnyilvánulása, az óvodáskorú gyermek szükségletinek kielégítője, összekötőszál a belső világ és a külső környezet között. A tevékenységben, annak minőségében tükröződik a gyermek fejlődése, miközben az eredményes cselekvések, műveletek visszahatnak a belső feltételek alakulására. Az önkifejezés, a kontaktusteremtés, kapcsolattartás fontos eszközei a tevékenységek, amelyek az óvodáskorban a cselekvésre, manipulációra, a közvetlen szenzomotoros tapasztalásra épülő értelmi aktivitást is magukba foglalják. E szemlélet alapján a gyermekek természetes életterében zajló és szervezendő tevékenységek, cselekedtető helyzetek szolgálják a fejlődést és a fejlesztést.

Az óvodai élet tevékenységformáinak tervezésekor (a napi tevékenységek tervezésében) meg kell, hogy jelenjen:

- a cél,
- a tartalom,
- a pedagógus feladata,
- a sikerkritérium.

5. 1. Vallásos életre nevelés

A hit Isten ajándéka, a Szentlélek megvilágosítása bennünk.

- Fontosnak tartjuk, hogy olyan légkörben nevelődjenek a gyermekek, amely érzelmi biztonságot nyújt. Ebben a szerető, elfogadó légkörben éljék meg az összetartozás élményét, s az iskolába lépés idején fogékonyak legyenek a hit befogadására, illetve továbbélésére.

Az óvodának missziós feladatai is vannak.

- Szükségesnek tartjuk a családok bekapcsolását az egyházközség vérkeringésébe. Valljuk, hogy a közös imádság, a közös munka és a közös szórakozás megtartó erejű.
- A vallásos és erkölcsi nevelés átszövi az óvodai élet egészét.
- Megnyilvánul a köszönési módban, az étkezés előtti-utáni imádságban, a templomlátogatások során, a játékokban, a tevékenységekben, a délutáni pihenés előtti imában, hazamenetel előtt, de legfőképpen a mindennapos lelki beszélgetések során.
- Minden csoportszobában kialakítottunk egy lelki sarkot. Ezt a helyet vallásos tartalmú tárgyakkal rendeztük be (feszület, gyertya, Biblia, képek, könyvek...). Ebbe a sarokba bárki elvonulhat a nap folyamán. Gyermekeinket arra neveljük, hogy becsüljék meg, és megkülönböztetett figyelemmel kezeljék ezeket a tárgyakat.
- A mindennapos lelki beszélgetéseket a csoportos óvónők tartják a napirendbe beépítve. A beszélgetések anyagát úgy dolgoztuk ki, hogy egy témával egy hétig foglalkozunk. Az anyagot általában négy napra bontjuk, majd az ötödiken átismétljük a héten hallottakat. Az erre a célra kialakított helyen gyertyát gyújtunk. Ha mindenki elhelyezkedett, közösen énekelünk, elmondjuk a reggeli imát, majd beszélgetni kezdünk. Az év folyamán feldolgozzuk a liturgikus év egyes eseményeit. Foglalkozunk erkölcsi témákkal, és ide tartoznak az aktuális ünnepek, megemlékezések is. Sok játékot, énekes játékot, dalt is beiktatunk a gyermekek életkori sajátosságaira és játékosságára építve. Mondunk kötött imákat, de célunk, hogy eljuttassuk a gyermekeket a saját szavukkal való imádkozáshoz. Ezt személyes példamutatással, hosszú folyamat eredményeként kívánjuk elérni.
- A vallásos és erkölcsi nevelést beépítjük/megjelenik a különböző tevékenységi formákba/n is.

A liturgikus év eseményei

- A liturgikus év két nagy területe köré csoportosítva, és a gyermekek életkori sajátosságait, valamint fejlettségi szintjét figyelembe véve nagy körültekintéssel választjuk ki azokat a témákat, amelyek feldolgozásra kerülnek. Ezen kívül megismertetjük őket a templommal, annak külsejével, berendezéseivel, a liturgia eszközeivel, és alakítjuk náluk a templomban történő helyes viselkedés szokásait.
- Gyermekcsoportjaink védőszentjének ünnepéről minden csoportban megemlékeznek (más-más szinten) a gyerekek.
- A nagyobb ünnepek alkalmával (pl. Karácsony, Gyertyaszentelő, Húsvét, Úrnapja) óvodásainkat családjukkal együtt hívjuk a templomba. A kiscsoportosoknak javasoljuk, a középső csoportosoktól kérjük, a nagycsoportosoktól elvárjuk az ünnepi szentmisén való részvételt.
- Előre egyeztetett időpontokban (évente 6-8 alkalommal) a középső és nagycsoportos gyermekek rövid imával, énekkel szolgálnak a szentmisén. (Munkaterv szerint)
- A templomban állandó kiállítása van az óvodának, amelyet évente 5-6 alkalommal frissítünk a gyermekek aktuális kézműves munkáiból – az ünnepeknek megfelelően.
- Az ünnepek jelentőségét azzal is fokozzuk, hogy jócselekedetek gyűjtésével tesszük teljesebbé a várakozás idejét.
- Rövid imákkal is megismertetjük a gyermekeket.

Erkölcsei nevelés (közösségi és egyéni nevelés, családi nevelés, keresztény erények)

- Az ember legbensőbb lényét tekintve közösségi. Nagy jelentőségűnek tartjuk a közös élményeket nyújtó tevékenységeket. Olyan óvodai életet biztosítunk, amely segít a gyermekeknek az erkölcsi tulajdonságok megalapozásában, kialakításában. (Együttérzésüket, segítőkészségüket, önzetlenségüket, figyelmességüket; valamint akaratukat, ezen belül önállóságukat, önfegyelmüket, kitartásukat, feladat- és szabálytudatukat fejleszti.)

- A mindennapos lelki beszélgetések során feldolgozásra kerülnek erkölcsi témák is. Ezeken beszélgetünk a gyermekekkel a szeretetről, egymás megbecsüléséről, a megbocsátásról, vigasztalásról, barátságról. Ezeket a napi tevékenységeink során átéljük, gyakoroljuk. A gyermeki magatartás alakulása szempontjából modell értékű az óvodában dolgozók viselkedése. A gyermekek biztonságérzetét erősítjük, amikor tudatosítjuk bennük, hogy milyen közösséghez tartoznak (koncentrikus körök): család, óvoda, Egyház, Isten nagy családja.
- Érzelmi nevelésünk alapja, hogy kialakítjuk a gyermekekben a feltétel nélküli szeretet és elfogadottság élményét. Ennek feltétele a helyes istenkép kialakítása, amely elsősorban az őket szerető mennyei Atyában ölt testet.
- Az érzelmi nevelés szempontjai biztosítják a gyermekek harmonikus fejlődését. Élményük lesz az elfogadásról, szeretetről, a mennyei Atya kegyelméről és ajándékairól. — Ezek a gyermekek szociabilitását, érzelmi tankjának feltöltését szolgálják, hiszen az óvodás korú gyermekek jellemző sajátossága a magatartás érzelmi vezéreltsége. Erősítjük a család és az óvoda kapcsolatát. Igyekszünk elérni és segítjük a szülőket abban, hogy az óvodában kialakított értékrendet fogadják el, majd vallják magukénak az eredményes együttnevelés érdekében.

Ünnepek és megemlékezések

- Feladataink közé kell sorolni, hogy a gyermekeket megtanítsuk ünnepelni. Arra törekszünk, hogy az ünnepeket érzelmi tartalommal töltsük meg és kiemeljük a mindennapi élet eseményeiből (szép abrosz, ünnepi ruha, égő gyertya, egy szál virág, stb.).
- Az ünneplést elő kell készíteni és le kell zárni. Engedjük, sőt törekszünk arra, hogy a gyermekek minél aktívabban vegyenek részt az ünnep előkészítésében és lezárásában, átélhessék azok örömét. Arra próbáljuk rávezetni őket, hogy az igazán értékes ajándék az, ami saját magukból fakad (ajándékozhatunk verset, éneket, rajzot, ölelést, simogatást, mosolyt, stb.).
- Az ünneplésnek megvan a maga szertartása, üzenete, amivel megismertetjük a gyermeket, ezáltal lelkileg gazdagítjuk őket. Az egyházi év számtalan lehetőséget kínál a katolikus óvodákban erre (lásd évkörtáblázat). A megemlékezések nagy részét a lelki beszélgetések anyagában dolgoztuk ki. Vannak helyi sajátosságaink is, valamint a jeles napokat ünnep, illetve megemlékezés keretében csoportban vagy óvodai szinten valósítjuk meg. Akkor teljes az ünnep, ha mindannyian átéljük az ünnep örömét.

5. 2. Játék

„Csináljon bármit, ami nyitogatja szemét és eszét, szaporítja tapasztalatait. Ő azt hiszi: csak játszik. De mi már tudjuk, mire megy a játék. Arra, hogy e világban otthonosan mozgó, eleven eszű és tevékeny ember váljék belőle.” (Varga Domokos)

- A játék a kisgyermekkor legjellemzőbb megnyilvánulása, az iskola előtti kor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, s így az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze (a nevelési eszközök, módszerek szervezeti keretének formája). Létforma, fejlődésüknek alapja, semmi mással nem helyettesíthető, önkéntes tevékenység. A játék – szabad-képzettársításokat követő szabad játékfolyamat – a kisgyermek elemi pszichikus szükséglete, melynek mindennap visszatérő módon, hosszantartóan és lehetőleg zavartalanul ki kell elégülnie.
- A játék elválaszthatatlan a fejlődés egészétől. Ebben zajlik le tapasztalataik, önismereteik, élményeik feldolgozása. A játékban érvényesüljenek azok az érzelmi hatások, amelyek a társas magatartásukat befolyásolják. Formálják a környezetben élő felnőttről alkotott véleményük kialakítását. Segítik a szociális magatartásukat alakító modellek követését, a példaképek választását.
- A külvilágból és belső világából származó tagolatlan benyomásait a gyermek a játékában tagolja. A játék által követhetővé és megfigyelhetővé válnak az érési, fejlődési folyamatok, minőségi ugrások a gyermek személyiségében. Ezért is tekinti a programunk a játékot a tanulás elsődleges keretének.
- A kisgyermek első valódi játszótársa a családban, az óvodában is a felnőtt – a szülő és az óvodapedagógus.
- A kisgyermek a külvilágból és saját belső világából származó tagolatlan benyomásait játékában tagolja. Így válik a játék kiemelt jelentőségű tájékozódó, a pszichikumot, a mozgást, az egész személyiséget fejlesztő, élményt adó tevékenységgé.
- Az óvodapedagógus utánozható mintát ad a játéktevékenységre, majd amikor a szabad játékfolyamat már kialakult, bevonható társ marad, illetve segítővé, kezdeményezővé lesz, ha a játékfolyamat elakad. A pedagógus tudatos jelenléte, indirekt játékirányítása teszi lehetővé a gyermekek közötti játékkapcsolatok kialakulását, alakítja a zavartalan szabad játékot, amely hangsúlyosan érvényesül az óvodai nevelés során.
- Az anyanyelvi nevelés áthatja a gyermekek játéktevékenységét.

- Feladatunk az élményszerzés lehetőségének megteremtése, amely alap a gyakorló játékhoz, a szimbolikus szerepjátékhoz, a konstruáló játékhoz, a szabályjátékhoz, a barkácsoláshoz, a bábozáshoz, dramatizáláshoz.
- Olyan légkört, helyet, időt, eszközt és a játékban megjeleníthető élményt biztosítunk a gyermekeknek, hogy minél felszabadultabban és aktívabban játszassák ki magukból pozitív és negatív élményeiket a különböző játékformákon keresztül. Az ötletek, a szokatlan fordulatok tág teret adnak a kreativitásnak. A különböző elgondolások megbeszélése, a társ nézőpontja iránti nyitottság, az új lehetőségek gazdag áramlása a kreatív együttműködés fejlődését segíti elő, ezáltal alakulnak a magatartásformák, szokások, fejlődik a társas kapcsolatok minősége.
- Inger-gazdag, cselekvésre inspiráló, a gyermek kíváncsiságát felkeltő, esztétikus, harmóniát, rendezettséget sugárzó környezet alakítása.

A csoportokban lévő játéklehetőségek:

- nagy szőnyeggel borított tér – építéshez, konstruáláshoz, mozgásos-, dalos játékokhoz,
- igény szerint tagolható tér – kuckók kialakításához, szerepjátékhoz,
- nyugodt sarkok – könyvnézegetéshez, bábozáshoz, dramatizáláshoz,
- nagyobb asztalok – barkácsoláshoz, terepasztalok építéséhez
- négyszemélyes asztalok – a különböző társasjátékokhoz.

Az udvar állandó játéklehetőségeit az évszaktól függően lehet kihasználni /udvari mászóakák, mérleghinta, homokozó.../. Az időjárásnak megfelelően bővíthetők a kinti lehetőségek: szánkózás, rollerezés, kerékpározás, labdajátékok, különböző mozgásos játékok feltételeinek biztosításával. Az udvar téralakítása, térberendezése akkor a leggazdagabb, ha jó idő esetén a csoportban lévő összes tevékenységi lehetőség feltételei kikerülhetnek, a gyerekek aktuális választásának megfelelően. Az adott udvarrészben átélt játékelmények hatására a területet mindinkább a sajátjuknak érzik. Gondozzák, a szülőkkel gazdagítják, felelnek rendjéért.

- A nyugodt, biztonságérzetet keltő légkör - melyben a gyermekek szabadon szervezik játékukat, önállóan választják hozzá a TÁRSAT, HELYET, ESZKÖZT. Szeretetteljes légkörben könnyebb egymás elfogadása, a TOLERÁNS óvónői minta példaértékű.

- A nyugodt légkör és hely biztosítása az egész óvodai élet elengedhetetlen feltétele. Ennek érdekében nagyon fontos az együttélés alapvető szabályainak, szokásainak kialakítása. Ez egyben fokozza a gyermekek biztonságérzetét, segíti őket az eligazodásban. Elengedhetetlen a természetes, hiteles, érzelemgazdag, „anyapótló” óvodapedagógusi magatartás is. Az így kialakított légkörben a gyermekek be tudják mérni saját és társaik tevékenységének határait.
- A gyerekek a délelőtti kezdődő játékot nemcsak délután, hanem akár több napon és héten keresztül is játszhatják, mindaddig folytatódhat, amíg a gyermeknek élményt, örömet ad. Programunk a gyermeki játéktevékenységet tekinti a gyermeki tanulás szinte kizárólagos közegének. Jelentőségénél fogva a napirendben is erre kell biztosítani a legtöbb időt. A folyamatos, rugalmas óvodai napirend hosszú, egybefüggő időt ad a gyerekeknek játékra.
- A szabad játék túlsúlyának érvényesülését a gyermeki tevékenység folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja.
- Az óvodapedagógus biztosítja a gyermek számára az önállóságot, szabadságot a játéktevékenység, játékeszköz, játszóhely, társak kiválasztásában, gyermeki elképzelés megvalósulásában. Az óvónő jelen van a tudatosan kialakított játékfeltételek tervezésével, szervezésével: napirendben, szokásalakításban, élmény- és tapasztalatszerzésben. Ez lehetséges direkt (közvetlen) és indirekt (közvetett) módon.
- A gyermekek szabadon rendelkeznek az eszközökkel, és a nyersanyagok felhasználásával. Szükségleteiknek megfelelően gazdagíthatják az eszköztárat. Kevesebb kész eszköz, több kreativitásra serkentő anyag áll a gyermekek rendelkezésére. A gyermekek öntevékenyen rakják el az eszközöket, ha már nem használják. A csoportszobában több napon át folytatódó játékban, a terem nagyságától függően, megőrzik a kialakított tereket, építményeket. Az eszközök elrakása elsősorban a művészeti tevékenységeknél szükséges (festékek, stb.).
- A szabad játék idejének megfelelő biztosításával és a játék visszatérő, hosszantartó, zavartalan kielégülési módjának megteremtésével elérjük, hogy a kezdeti 1-2 perces tevékenység az iskolába lépés idejére akár több napon keresztül folytatódó játéktevékenységgé fejlődik.

A játékeszköz sokfélesége, sokszínűsége hozzájárul a gyerekek játékanak alakulásához, kibontakoztatják, gazdagítják elképzeléseiket, befolyásolják a gyerekek fejlődését.

Az óvónőnek fontos ismerni a különböző eszközök fejlesztő hatását.

Az óvodás korban megjelenő játékfajták kibontakozásának segítése

- A gyakorló játék
 - Az építő-, konstruáló játék
 - A barkácsolás
 - A szimbolikus szerepjáték
 - A bábozás, dramatizálás
 - A szabályjáték
- Az eszköz, játékszer részben motiválja, ösztönzi, gazdagítja a gyerekek elképzeléseit, segíti elgondolásaik megvalósítását, részben tárgya magának a játéknak. Játékeszköz-kínálatunkkal fokozzuk a gyermekek érdeklődését, folyamatos biztosításával fenntartjuk játékkedvüket és egyre elmélyültebb játékokra ösztönözzük őket. Törekszünk a természetes anyagokból készült játékeszközök biztosítására, emellett nagyon fontosnak tartjuk a már meglévő konstruáló, építő játékokat, (Lego, memóriajátékok) melyek nagymértékben fejlesztik a gyermekek kezűgyességét, gondolkodásuk, képzeletük vizuális memóriájuk, logikai készségük alakulását. Az évszaknak megfelelően félkész eszközöket is biztosítunk a gyermekek számára, amik továbbgondolásra, kreativitásra ösztönzik őket.
 - A játékeszközök fejlesztik a gyermekek manipulációs készségét, hatással vannak a szem-kéz, szem-kéz-láb koordináció fejlődésére, ezáltal is fejlődik, (fejleszthető) a gyermekek egyik alapvető tevékenysége a mozgás – ami az iskolaérettség fontos feltétele. Elengedhetetlenül szükséges, hogy esztétikus, könnyen tisztítható, veszélytelen eszközöket adjunk a gyermekek kezébe, amik jó minőségűek, különböző anyagúak és sokféleképpen variálhatók illeszthetők egymással.
 - A játék a gyermekeknek nemcsak „élete”, hanem legbölcsebb tanítója is. A játék folyamán ismerkednek a külvilággal, tárgyi és társas környezetüket cselekvéssel, azonosulással, ismétlődő játékkal veszik birtokba, miközben mindez örömforrás számukra és feszültségeik csökkenéséhez vezet. A külvilágot, amely hozzájuk viszonyítva aránytalanul és szinte megismerhetetlenül nagyméretű és bonyolult, csak saját méreteikhez szabott tárgyakkal és életkorukhoz illő módon képesek megismerni és többé-kevésbé megérteni. Ennél is nagyobb jelentőségű az, hogy ezáltal „önmagukat is tanulják”. Belső technikákat, lelki működéseket dolgoznak ki, amik által megtanulnak cselekedni, önmagukon uralkodni, másokkal együttműködni, bizonyos szabályokat megtartani, egy célra összpontosítani, képességeiket a másikkal összemérni stb. – A játék tehát alakítja, fejleszti a gyermekeket.

- A játék fejlesztő hatását fokozzák a cselekvést kísérő pozitív érzelmek. A játék derűjén, vidámságán, örömén átszűrve minden hatás fölerősödik, s az új vonások pozitív érzelmektől kísérve épülnek be a gyermekek személyiségébe. A játékot kísérő érzelmek közlési vágyakat ébresztenek. Fokozódik a gyermekek beszédkedve. A beszédkedv ösztönzi a nyelvi kommunikációs készség fejlődését. A gyermekek játék közben fölített kérdései és a továbbkérdezésre bátorító óvodapedagógusi válaszok ösztönzik a beszédet, a gondolkodást. A játék jellemzőit ismerve lehetőség van arra, hogy az egyes gyermekeknél fölmerülő lemaradásokat korrigálni tudjuk.
- Célunk, hogy a játék által a keresztény értékekre fogékony, kreatív, társaikhoz alkalmazkodni tudó, aktív, feladatokat értő és megtartó gyermekeket neveljünk.
- Óvodánkban a csoportok részére elkülönített udvarrészek vannak. Lehetőséget biztosítunk az udvarrészek közötti átjárhatóságra (pl.: testvérek, barátok). Alkalmat biztosítunk a csoportok együttjátzására is. Az udvarrészekben is törekszünk a nyugodt helyek kialakítására, hogy széleskörű tevékenységre legyen lehetőség (barkácsolás, ábrázoló tevékenység, szerepjáték, homokozás). Figyelünk arra, hogy nagy tér is álljon rendelkezésükre a futások, nagymozgásos játékok gyakorlására.

Céljaink között kiemelten szerepel a kultúraátadás, mely a gyermek természetes megnyilvánulásaira építve (játék és a mozgás) örökíti át az örök emberi értékeket. Komplexitását épp ezért elsődlegesen a küldő világ megismerésén keresztül biztosítjuk. Ebben a folyamatban az óvodapedagógus kiindulópontnak tekinti a természeti és társadalmi környezetből szerzett gyermeki tapasztalatokat, hiszen a környezet a fejlődés forrása. Ezekre a tapasztalatokra építve, és új élményekkel, ismeretekkel bővítve juttatja el a gyermeket magasabb szintre.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén

- Örömmel, önfeledten játszik, képes élményeinek eljátszására.
- Képes egyéni ötlet vagy élmény alapján építeni, konstruálni, építmény lemásolására képes.
- Szívesen vállal szerepet.
- A gyermek játéka témájában, tartalmában gazdag, színes, elmélyült, játékában kitartó.
- Kitartóan képes játszani, társaival együttműködve, betartja a társas viselkedés elemi szabályait.
- Szabályjáték során betartja a szabályokat, másokat is figyelmeztet a szabály betartására.
- Egészséges versenyszellemben tevékenykedik.

- Problémahelyzetekben kreatív megoldásokra törekszik.
- A szerep- és a szabályjátékokon kívül szívesen és önállóan barkácsol, báboz, dramatizál.

5. 3. Verselés, mesélés

- A verselés, mesélés az óvodai élet egészét átható, mindennapos tevékenység.
- Célja a nyelv szépségének, kifejező erejének megismertetésével, a helyes nyelvhasználattal, mondatszerkesztéssel a biztonságos önkifejezés megalapozása, emellett az életkori sajátosságnak megfelelő irodalmi élmények nyújtásával az irodalmi érdeklődés felkeltése, a magyar kultúra értékeinek átörökítése.
- Feladata a változatos irodalmi élmények közvetítése (népi, klasszikus, és kortárs irodalmi művek), valamint ismerkedés a vallásos irodalommal – nemzeti, keresztényi tudat erősítése (mondóka, vers, verses mese, bábjáték, dramatizálás, bibliai történet). A biztonságos önkifejezés megalapozása saját mese, vers, ezeknek mozgással, ábrázolással való összekapcsolással.
- Életkornak és egyéni érdeklődésnek legyen megfelelő az óvodás korban felhasználható irodalmi anyag összeállítása.
- Kezdetben dalokkal, mondókajátékokkal ismerkednek a gyerekek, ezt követik az állathangutánzó és felelgetős mesemondókák, halmozó és láncmesék, versek, verses mesék, majd a fokozatosan hosszabbodó, bonyolódó prózai mesék.
- Lényeges, hogy csak nyelvileg tiszta és értékes verset, mesét halljanak a gyerekek. A mondókák, versek mesék, történetek az ismeret átadásán túl a népi sajátosságnak megőrzésével nevelnek.
- A vers és a mese az anyanyelv közegén át emberi kapcsolatokra tanít. Mélyíti az önismeretet, segíti a világ megismerését. A mese a legtágabb értelemben tanít. Cselekménye mozgásba hozza a gyermeki képzeletet. Erkölcsi tartást, belső indulati élményeket közvetít. Megbékíti a gyermekeket félelmeikkel, erősíti önbizalmukat. Segíti a nemzeti és keresztényi tudat alakítását.
- Megismertetjük növendékeinket bibliai történetekkel (KPSZTI segédanyag alapján).
- A közösen átélt örömök és élmények elszakíthatatlan szálakkal kötik össze a felnőtteket és a gyermekeket egymással (közösségi élmény erősítése, személyiségfejlesztés) és anyanyelvünkkel. (nemzeti irodalom használata, ha van más nemzethez tartozó növendék)

- A mondóka, a vers, a mese szókészlete, a szó jelentésének megértése, a mesei fordulatok ösztönzik a gyermekek szóbeli kifejezését, szókincsük bővülését.
- A csoportszobákban elérhető helyen állnak a gyermekek rendelkezésére képeskönyvek, lapozgatók, melyeket a játékidő folyamán bármikor elővehetnek. Arra szoktatjuk őket, hogy a könyvekkel óvatosan bánjanak, becsüljék meg azokat – könyv szeretetére, olvasására nevelést jelentősnek tartjuk.
- Örömmel vesszük, ha otthonról hozott, kedvenc könyveikkel érkeznek az óvodába. Ezekből a nap folyamán (pl. délutáni pihenés alkalmával) mesélünk.
- Ellátogatunk a városi könyvtárba, ismerkedünk a viselkedési móddal, a szolgáltatás igénybe vételével. Ösztönözzük őket a saját vers és mesealkotásra, az önálló versmondásra, mesélésre. Tehetséggondozás keretében „Mesemondó délután” hagyományt ápolunk.
- A nézegetésre biztosított könyvek a csoportszobákban megtalálhatók. Anyagi lehetőségeink szerint bővítjük könyvállományunkat.
- Bábozás, dramatizálás:
 - óvodapedagógus bábjátéka,
 - kommunikáció,
 - gyermek bábjátéka,
 - bábkészítő tevékenység,
 - esztétikai élménynyújtás,
 - személyiségjegyek tükröződése,
 - testséma fejlesztés,
 - drámajáték elemek,
 - szerepazonosulás,
 - metakommunikáció.
- Az ünnepek értékének növelésében fontos eszköznek tartjuk.

Mesélés

A mese mozgásba hozza a gyermek képzeletét, megbékíti félelmeivel, erősíti önbizalmát, pihentet, szórakoztat, segít az élmények feldolgozásában, igazságot, bölcsességet, erkölcsi hitvallást fejez ki.

Éppen ezért bátran kérdezzon, meséljen, hogy képes legyen szorongásait leküzdeni és megszabaduljon gátlásaitól. Feladatunk, hogy ebben bátorítsuk, segítsük.

A jó mese és gyermekvers, hangzásban, ritmusban, hangulatban, képi erőben messze felülmúlja a hétköznapi beszédünket.

Az óvodapedagógus a nap folyamán bármikor mesélhet a gyerekek kérésére, illetve egy kedvező szituációhoz kapcsolódva. Ösztönözzé a gyerekeket önálló mesemondásra. A rendszeres mesélés segíti a gyermekek szókincsének bővülését, kifejezőképességének fejlődését.

Verselés

A vers a beszéd zenei elemeire épül. Benne a játék, szöveg, dallam, mozgás, ritmus és hangulat megbonthatatlan egységet alkot. Népünk hagyományait, a jeles napok szokásait őrző versekből válogatunk különböző nyelvtörőket, találós kérdéseket, népi mondókákat, rigmusokat, népi játékokat.

A gyerekek beszéd tisztaságának fejlődését elősegítik a különböző népi mondókák, nyelvtörők. Az óvodapedagógus a spontán alakuló és az általa teremtetett helyzeteket használja ki a mondókák, versek, ringatók, lovagoltatók eljátszására, megismertetésükre, gyakorlásukra. Ismerjen az óvónő sok mondókát, verset. Sokat beszélgetsen a gyerekekkel, hallgassa meg őket.

Bábjáték

Sok lehetőséget nyújt a gyerekek kreativitásának kibontakoztatására. A bábok életre keltve mondhatják el vágyaikat, sérelmeiket, véleményüket az őket körülvevő világról. A bábozás a társas kapcsolatok többféle variációját teremti meg, számtalan készség kialakulását, fejlesztését segíti elő. A bábozás során eljátszhatnak a gyerekek ismert mesét, annak átalakított változatát más szereplőkkel vagy más helyszínen, és improvizált történetet is.

Dramatizálás, szituációs játékok, drámajátékok

A dramatizálás fejleszti a gyerekek szókincsét, beszédképességét és előadásmódját, az egyre finomabb nagymozgásukat, saját testükről alkotott képüket. A gyerekek fokozatosan jutnak el az utánozó játéktól a rögtönzött játékon át, az önálló alkotó játékig. Játékkedvüket fokozza, ha a díszletek és jelmezek készítésében részt vesznek.

A drámajáték csak akkor fejti ki hatását, segíti a gyermek önkifejezését, ha nyugodt, oldott, önkéntes gyermeki részvételen és örömet adó együttjátszáson alapul. A zene jól összekapcsolható a gyerekek önkifejezését fejlesztő drámajátékokkal. A gyermekek fejlettségét figyelembe véve az anyanyelvi és a drámajátékok három éves kortól alkalmazhatók.

Szituációs játékkal lehetőség nyílik a mindennapi valós helyzetek eljátszására, élmények, problémahelyzetek feldolgozására. A játék folyamatában a gyerek egy másik személy helyébe képzelheti magát, megvalósíthatja elképzeléseit egy fantázia szituációban.

Olyan szituációkat teremtsen a pedagógus, ahol a gyermekek saját érzelmeiket kifejezhetik, és lehetőségük van megtapasztalni másokét is. A valódi beleélés, a saját élmény akkor jön létre, ha az óvodapedagógus szeret és tud játszani, oldott légkört teremteni, kreatív módon improvizálni.

Óvónői feladat közé tartozik a mesélés szerepének megismertetése, irodalmi művek ajánlása családok számára. Óvodai honlapunk ebben segítséget nyújt a szülőknek.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén

- Örömmel várják a mesélést, mesekezdemenyezésen szívesen részt vesznek.
- Emlékezetben megtartják az egyszerűbb mesefordulatokat,
- Képesek meséket alkotni, történeteket elmondani, és az elkezdett történetet fantáziájuk segítségével folytatni tudják.
- Képesek a folytatásos mese szálait felidézni, epizódjait összekötni.
- Szívesen nézegetnek képekönnyvet, és ezt megbecsülik, vigyáznak épségére.
- Ismernek kiszámolókat, tréfás mondókákat, verseket és meséket. A folytatásos mesék, verses-mesék, meseregények szálait össze tudják kötni.
- Szívesen mondanak verseket, mondókát, sokat ismernek, szívesen báboznak, dramatizálnak ismert meséket. Képekről történeteket találnak ki, amiket elmesélnek. Mesét költenek.
- Csökken a TV-vel, DVD-vel, hangkazettával történő mesehallgatások száma a szülői mesélés gyakoriságának arányában.
- Az ismert mesei motívumok bábozása, dramatizálása, rajzolása kedvelt szórakozásuk közé tartozik.
- Az adventi időben betlehemes játékot játszanak.
- Van néhány kedvelt mesehősük, a velük történt dolgokat beleviszik játékukba.

5. 4. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

Óvodánkban az éneknek, zenei nevelésnek mindenütt helye van: a hétköznapiakban és az ünnepeken is. Hétköznapiakon a játékban - mondókákkal, népi gyermekjátékokkal (dalos játék). A

zenei anyanyelv alapozása szoros kapcsolatban van a nyelv kifejező gyakorlásával. A magyar zenei nevelés szilárd alapja a közös ének.

Az óvodai zenei nevelés egyrészt a gyermekek spontán kezdeményezéseire, másrészt az óvónő ötleteire épül. Az egymásra épülő, komplex formában megjelenő zenei tevékenységek mellett sok lehetőség van az alkalomszerű helyzetek kihasználására (hangulatkeltés egy-egy gyermek érzelmi állapotának befolyásolására, várakozási idők kitöltésére, gondozási műveletek közben, napirendek közötti átívelésre).

- Cél a környezet hangjainak megfigyelése, ölbeli játékok, énekes játékok, népi gyermekdalok, mondókák alkalmazásával örömszerzés. Cél továbbá a zene iránti érdeklődés felkeltése, befogadásra való képesség megalapozása. A gyermekek zenei hallásának, ritmusérzékének, éneklési készségének, harmonikus, szép mozgásának fejlesztése. A szülőföld értékeinek átörökítése a népzene, a népi gyermekdalok, a népi játékok, táncok, és hangszerek megismertetése által.
- Az óvodai tevékenységek sorában fontos szerepet tölt be az ének, zene, énekes játék, ami elsősorban a művészeti nevelés körébe tartozik. Az érzelmeken keresztül hat a gyermekekre. Felkeltheti zenei érdeklődésüket, formálja zenei ízlésüket és esztétikai fogékonyságukat. Megszeretteti a gyermekekkel az éneklést, az énekes játékokat, és szoktatja őket a szép tiszta éneklésre, – e közben fejlődik hallásuk, éneklési készségük, ritmusérzékük, harmonikus, szép mozgásuk.
- Kodály Zoltán már 1940-ben megfogalmazta, hogy az óvodai zenei nevelés célja a zenei képességek fejlesztésén túl, zenét értő és szerető, egészséges lelkű, kulturált, boldog emberré nevelés.
- A mondókázáson keresztül erősítjük az élhangsúlyos magyar beszédet.
- Az óvodai zenei nevelés feladata, hogy minden gyermeket önmagához képest fejlesztve eljuttasson a zenei képességek megfelelő szintjére az éneklési, ritmikai, hallási és zenehallgatási készségek területén, valamint alapozza meg zenei anyanyelvüket, alakítsa zenei ízlésüket, esztétikai fogékonyságukat.
- Feladatunk, hogy fejlesszük a gyermekek éneklési készségét, alakítsuk harmonikus szép mozgásukat. A játékok hangulatának megteremtéséhez olyan eszközöket biztosítsunk, melyek motiváló hatásúak, élményt előhívók, esztétikusak. Megalapozzuk zenei fogékonyságukat saját hangszerjátékkal. Figyeljünk az énekes népi játékok válogatására: szüreti mulatság, betlehemes, farsangi állatalakoskodók, lakodalmas, böjti játékok,

Gergely-járás, zöldág-járás, pünkösdlő, stb... Alakítsuk a gyermekek zenei kreativitását az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotásokkal.

- Kezdetben a felnőttek ölbeli játékainak (hintáztató, lovagoltató, sétáltató) alkalmazása közvetlen kapcsolatot alakít ki az otthon és az óvoda között. Ebből alakulnak ki összefogódzással az egyszerű körjátékok, népi játékok, a fejlettségnek megfelelő hangterjedelem megválasztásával. A nagyobb gyermekek már szerepcserés körjátékok, sorgyarapító, sor- és párválasztó játékok eljátszására is képesek. Megismerkednek egyszerű tánclépésekkel, új térformákkal, a nagycsoportosok a néptánc elemeivel, miközben alakul és fejlődik esztétikus mozgásuk.
- Az oldott és vidám dalos játékokban az éneklés és a mozgás mindig együtt jár. Egyaránt magába foglalja a gyakorló-, szerep-, szabály- és dramatizáló játékot. Csökkenti a gyermekek gátlásait, segítséget nyújt nekik az egyéni megnyilvánulásban, alakítja a közösségi kapcsolatokat.
- A gyermekek szeretnek együtt énekelni. – A közös éneklésnek zenei múltunkban nagy jelentősége volt az ünnepi alkalmakon kívül munka közben és örömeinkben, bánatunkban is énekeltek az emberek. Ezek a dalok fennmaradtak és az óvodai zenehallgatás gerincét alkotják.
- A zenehallgatásra a gyermeki lélekhez legközelebb álló témákat kell válogatni (növényekről, állatokról, természetről szólókat), amelyeket az óvónő énekel a gyermekeknek. Emellett ismerkedünk a nemzeti és nemzetiségi értékeket hordozó hagyományos és kortárs művészeti alkotásokkal. A pedagógus hangszerező játékaival is színesítheti élményeiket.
- A beszoktatási időszakban szinte egész nap énekelünk, mondókázunk a gyermekekkel. Ezek alkalmazása során egyre szorosabb kapcsolat alakul ki az óvónő és a gyerekek között. Miközben fejlesztjük éneklési készségüket, hallásukat, ritmusérzéküket, mozgásukat, formaérzéküket, zenei alkotókedvüket, kreativitásukat, az improvizációt, megismertetjük őket a környezetük hangjaival és különböző hangszerekkel. Ezekről a szülőket folyamatosan tájékoztatjuk.
- A vallásos nevelés egyik alappillére óvodai nevelésünknek. A zenei nevelés anyaga mellett az egyházi ünnepekhez kapcsolódó óvodás életkornak megfelelő hangterjedelmű dalokkal is megismertetjük gyermekeinket. Hallgatunk orgonamuzsikát.

- A gyermekeket megismertetjük néhány hangszerrel. (dob, fémháromszög, cintányér, ritmuspálca...). Ezek mindegyik csoportban a gyermekek rendelkezésére állnak. Kiegészítő eszközöket az óvónők maguk is készítenek. A gyermekek a felnőtt hangszerjátékával és zörejhangokkal is ismerkednek.
- A gyermektánc elemeivel való ismerkedés, az egyszerű tánclépések (höcögők, sarkalók, roggyantók, koppantók, lengetők, hintázó mozdulatok, sor és csigavonalak ...) a népi gyermekjátékokba beépülve és ünnephez kapcsolódva is megjelennek az óvodai életben.

A fejlődés várható eredményei az óvodáskor végén

- Szívesen hallgatnak zenét, örömmel játszanak dalos játékokat
- Korukhoz, adottságaikhoz mértén tisztán énekelnek, bátran, akár egyedül is.
- Közben megtanulják, gyakorolják a játékszabályokat, szabálytudatuk is fejlődik,
- Mozgásuk esztétikus, képesek az egyenletes lüktetést érzékeltetni, ritmust követni.
- Örömmel játszanak visszhangjátékot csoportosan és egyénileg is, ismert motívumok és kitalált szövegek alkalmazásával.
- Fejlődik zenei hallásuk, ritmusérzékük, aktivitásuk.
- Felismernek sokféle zörejhangot, zenei hangot, társaik hangját. Érzékelik a hang irányát, távolságát.
- Új szavakat, népi kifejezéseket ismernek meg, így fejlődik, bővül szókincsük.
- Felismerik néhány hangszer hangját, és maguk is képesek hangszerek megszólaltatására (dob, cintányér, triangulum)
- Egyénileg, a dalokhoz alkalmazkodva, változatosan használják az ismert hangszereket. Kiemelik a motívumokat tapssal, járással, játékos mozdulatokkal.
- A megismert mondókákat, népi gyermekjátékdalokat, műdalokat, a megismert vallásos énekeket önállóan énekelik a gyerekek. Önállóan is el tudják kezdeni az éneklést, megfelelő tempóban és tisztán énekelnek.
- Képesek egyénileg is a dallam és ritmusmotívumok visszaéneklésére. Térben mutatják az ismert dallamokat (lassú tempóban motívumok dallamvonalát mutatják).
- Különbséget tesznek a halk-hangos, gyors-lassú fogalompárok között, ezeket összekapcsolják, és együtt gyakorolják.
- Ismert dallamot felismernek kezdő, vagy belső motívumról. Képesek folyamatos tempóban dallamot bújtatni, rövidebb vagy hosszabb egységekkel.

- Képesek esztétikus, együtemű mozgásra, különböző térformák felvételével. Ismernek egyszerű táncmozdulatokat.
- Zenei alkotókedvük fokozódik. Ismert mondókára, kitalált szövegre, kérdés-feleletre dallamot költenek.
- Képesek érdeklődéssel, figyelemmel hallgatni hosszabb énekes vagy hangszeres előadást.

5. 5. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

A vizuális nevelés komplex, összetett nevelési terület, az óvodai nevelés egészében érvényesülő folyamat, beépül a mindennapos tevékenységek folyamatába, s nem pusztán egy tevékenységi területre szűkül le. A vizuális nevelésen belül résztvékenységnek tekinthetjük az alkotó-alakító tevékenységet, amely ugyanúgy alaptevékenysége a gyermeknek, mint a játék.

A rajzolás sikerélménye hasonlíthat egy konstruktív munkavégzés öröméhez, a „megcsináltam, jól csináltam” érzéshez. A jól sikerült forma, motívum ismételtetésénél ez nagy szerepet játszik.

- Az óvodai rajzolás, festés, mintázás, kézi munka célja, hogy megalapozza a világra nyitott, esztétikai értékekre fogékony, a környezetüket alakítani tudó emberek nevelését.
- Feladata az érdeklődés felkeltése az ábrázolás tevékenység iránt, az alkotás örömének megtapasztalásán keresztül, valamint a finommotorika fejlesztésével a helyes ceruzafogás elsajátításának segítése, térbeli tájékozódás, szín és formavilág gazdagítása.
- További feladat a gyermeki alkotó-, alakító kedv, közlésigény felkeltése és segítése, az ehhez szükséges feltételek biztosításával, megismertetni a gyermekeket az eszközök használatával, a különböző anyagokkal, a rajzolás, festés, mintázás és kézimunka különböző technikai alapelemeivel és eljárásaival, emellett az óvodás gyermekek tér-, forma- és színeképzetének, valamint arányérzékének, esztétikai érzékének, díszítőkészségének megalapozása és fejlesztése.
- Életkoruk és egyéni képességeik figyelembevételével segítse vizuális ismeretüket.
- Az ábrázoló tevékenységek iránt kevés érdeklődést mutató gyermekeket az óvodapedagógus érdekes témával, eszközzel, technikával igyekezzon motiválni. Vegye figyelembe ezt a pedagógus és a fiúk számára is biztosítson vonzó tevékenységi lehetőségeket.
- A művészet, magyar népi művészet és a művészeti alkotások megszerettetése.

- A népi kismesterségekkel való megismerkedés, a közvetlen tapasztalás és az élményszerzés olyan ismeretekhez juttatja a gyermeket, amelyekből megtudja, hogyan készíthetők el környezetünk tárgyai, eszközei (szőttesek, kelmefestés, agyagedények, vesszőből kerítés, mézeskalács, nemezbetlehem, népi hangszerek, stb...).
- A vizuális megismerés-látásnevelés: Az óvodapedagógus vezesse el gyermeket a látás művészetére. Minél több és változatosabb látványélményhez kell juttatni a gyermekeket, - az egyszerű odafordulástól az ámuló csodálkozásig, a rácsodálkozástól a vizsgálódásig – ahhoz, hogy képesek legyenek a befogadásra, és az alkotó hozzáállásra.
- Azt kell elérnünk, hogy a gyerekek vágyat érezzenek érzelmeik, gondolataik, élményeik képi-plasztikai kifejezésére, az alkotó-alakító tevékenységre, környezetük esztétikus formálására, alakítására. A gyermek érzéseit, élményeit, melyeket szóban alig vagy még egyáltalán nem tud megfogalmazni, a számára egyik legnyilvánvalóbb módon közvetíti felénk, a rajzokon, alkotásokon keresztül.
- Az óvodapedagógus és a gyermekek közös tevékenységében az esztétikai megragadást (örömet, tetszést, csodálkozást, elutasítást, stb.) az ábrázolás élménye, a cselekvés vezeti el az alkotás öröméhez. E tevékenység folyamatában a gyermekek nemcsak megismerik a világot, hanem át is alakítják, újrateremtik. Miközben képi formában fejezik ki magukat, mintegy megnevezik érzéseiket, gondolataikat. Nő önismeretük, önbizalmuk, differenciálódni a cselekvéshez s annak tartalmához kapcsolódó érzelmeik. Fejlődik önkifejező alkotóképességük, finommotoros készségük. Tevékenységük során alakul szokásrendszerük, kialakulnak pozitív erkölcsi tulajdonságaik (munkaszeretet, önállóság, önfegyelem, önmaguk és mások munkájának helyes értékelése, esztétikai ítélet, szép dolgok szeretetének igénye, stb.)

Ismerkednek a különböző anyagokkal, és technikákkal:

- festés, (ujj-, majd ecset, nyomatkészítés)
- rajzolás, (zsírkréta, postairón, színes ceruza, filctoll)
- tépés, hajtogatás, mozaikkészítés,
- vágás, ragasztás, (papír, textil, különböző anyagok)
- fűzés, szövés, fonás,
- varrás,
- mintázás, karcolás, gipszöntés, (gyurma, lisztgyurma agyag)
- sütés,
- bábkészítés, (zacskó, fakanál, termény)

- műalkotás elemzés, ismerkedés népművészeti elemekkel...
- A tevékenységeknél előnyben részesítjük a természetes anyagokat. Az éves tervek összeállításánál figyelembe vesszük az egyházi évkör eseményeit. Így építjük be a vallásos nevelést.
- Az egyházi és társadalmi ünnepekre várakozás idején a csoportszobák alkalomhoz illő dekorálásával, és ajándékok készítésével hangoljuk rá a gyerekeket az ünneplésre. Alkotásukban megjelennek vallásos témák is.
- Rendszeresen frissítjük a templomban látható állandó óvodai kiállításunkat, ezen keresztül a családok, az egyházközségünk tagjai és a vendégek is figyelemmel kísérhetik, gyönyörködhetnek növendékeink ábrázoló, alkotó munkájában.
- Tehetséges növendékeink munkái pályázatokon is részt vesznek.

A feltételek a megteremtése

Idő

A rajzolás, mintázás, kézimunka tevékenységeit a gyerekek a nap folyamán önállóan választhatják, és annyi időt tölthetnek vele, amennyihez kedvük van. A szabad játék adta kötetlen légkörben a gyermekek szívesen tevékenykednek, alkotnak. Az óvónő együtt örüljön a gyerekekkel felfedezéseiknek, egyéni megoldásaiknak, az alkotókedvet ötleteivel, javaslataival, egy-egy inspiráló eszközzel segítheti.

Eszköz

Fontos a jó minőségű, a gyerekek által könnyen megfogható, használható eszközök biztosítása. A természetes anyagok elsődlegessége, felhasználási lehetőségük sokszínűsége formai és technikai tapasztalatszerzést biztosít. A természetben talált anyagok átlagtól eltérő, érdekes, újszerű formájukkal megindítják a gyermeki képzeletet, így megmunkálásuk során a gyerekek fokozatosan élik át a valódi alkotás örömét.

Hely

Az alkotó tevékenységhez a csendes, nyugodt helyen lévő asztal a legideálisabb. Az eszközök, anyagok elhelyezése nyitott polcokon, kosarakban és más tárolókban célszerű, hogy a gyerekek könnyen elő tudják venni ezeket. A csoportszoba, öltöző, mosdó, folyosó és udvar esztétikumának alakítása, fenntartása során az óvodapedagógus formálja a gyermek ízlését, környezettudatos szemléletét.

A fejlődés várható eredményei az óvodáskor végén

- Képesek rácsodálkozni a világ szépségére, esztétikus látványára, képesek esztétikai véleményt mondani.
- Szeretik maguk körül a harmóniát, a szépet, szívesen díszítik a környezetüket. Alkotás közben ügyelnek környezetük és saját maguk, munkájuk tisztaságára.
- Sokféle ábrázolási technikát ismernek, különböző anyagok tulajdonságairól, alakíthatóságáról széleskörű tapasztalataik, ismereteik vannak, bátran és szívesen használják azokat.
- Ábrázolása során kitartóak, akár több napon keresztül is képesek munkálkodni.
- Képi és plasztikus alkotásuk részletező, tételrendezése komponált, színvilága gazdag, egyedi.
- Megfelelő a finommotorikus képességük, nem görcsös, biztos a vonalvezetés. Szem-kéz mozgásuk összerendezett, helyesen fogják és használják a ceruzát, ecsetet, ollót.
- Vizuális észlelésük, megfigyelésük, emlékezetük, térlátásuk koruknak megfelelő.
- Fokozott önállósággal tudják alkalmazni a megismert technikákat.
- Elképzeléseik alapján a megfigyelések felhasználásával tudnak formákat mintázni. Forma ábrázolásuk változatos. Önállóan díszítenek.
- Emberábrázolásukban megjelennek a részformák (haj, ruha, stb.). Próbálkoznak a legegyszerűbb mozgások jelzésével is.
- Színhasználatukban érvényesítik kedvelt színeiket.
- Festés során a vékony ecsetet is használják, próbálkoznak a kívánt szín kikeverésével.
- Különböző anyagokból nagy kedvvel készítenek nyomatokat, festék használatával.
- Bátrabbak, ötletesebbek az építésben, téralakításban. Sokféle tapasztalattal rendelkeznek, amiket alkalmaznak (építmény lefedése, egyensúlyának megteremtése).
- Használják a mozaikkép, kollázs, montázs, textilkép és terménykép készítést, hímzést, szövést.
- Bonyolultabb formák hajtogatására is képesek. Esztétikusan díszítenek.
- Szívesen készítenek bábokat, amelyeket játékuk során felfognának (zacskóbáb, síkbáb, stb.).
- Lehetőség szerint kiállításra is ellátogatnak.
- Több alkalommal beszélgetnek műalkotásokról.
- A közös munkák értékelése során saját műveikkel és a műalkotásokkal kapcsolatban szóbeli véleményt nyilvánítanak.

5. 6. Mozgás

„Az Ige testté lett” (Jn 1,14), – az örök isteni terv szerint.

- A kereszténység nagyra értékeli az emberi testet. A mozgás – a testi nevelésen belül – olyan tervszerű és rendszeres ráhatás, amely a testgyakorlatok, mozgástevékenységek alkalmazásával a személyiség sokoldalú képzését és a mozgásműveltség fejlesztését szolgálja.
- Az óvodás kor elsősorban a természetes mozgások, a nagymozgások tanulásának, az első mozgáskombinációk kialakulásának kora. A mozgás fejlődése a mozgás végrehajtás minőségének, pontosságának, gyorsaságának alakulásával a finommozgás felé halad.
- Célja a testi képességek fejlesztésével az egészségesen fejlett, a mozgást igénylő és szerető, életvidám, de ugyanakkor fegyelmezett ember nevelésének megalapozása.
- A feladata a gyermekek természetes mozgáskészségének megőrzése, a mozgás megszerettetése, – ezáltal az egészséges életvitel kialakítása. A mozgásos tapasztalatok bővítése során a mozgáskészségek alakítása az egyéni szükségletek és képességek figyelembe vételével, valamint a testi képességek fejlesztése.
- A játékos mozgásoknak teremben és szabad levegőn, eszközökkel és eszközök nélkül, spontán vagy szervezett formában, az óvodai nevelés minden napján elegendő lehetőséget kell biztosítani.
- Az óvodai nevelés a gyermekek egészséges testi- és mozgásfejlesztése útján is szolgálja személyiségük fejlődését. Fejleszti a gyerekek természetes mozgását: járást, futást, támaszt, függést, egyensúlyozást, ugrást, dobást. Megismerteti velük a gimnasztikát és néhány talajtorna-elemet, labdagyakorlatokat és a sokszínű, változatos testnevelési játékokat. Fejleszti testi képességeiket, az ügyesség sokféle formáját, a testi erőt, gyorsaságot, és állóképességet. Az örömmel végzett gyakorlatok és játékok elősegítik a gyerekek helyes testtartásának, szép mozgásának kialakulását. A rendszeres mozgás kedvezően befolyásolja az egész szervezet növekedését, hozzájárul a légző- és keringési rendszer teljesítőképességének, a csont- és izomrendszer teherbíró-képességének növeléséhez. Fontos szerepe van az egészség megőrzésében és megóvásában is.
- A testnevelés a mozgáskultúra fejlesztése mellett segíti a térben való tájékozódást, a helyzetfelismerést, a döntést, és az alkalmazkodó képességet, valamint a személyiség akarati tényezőinek alakulását.

- Óvodánkban a mozgásfejlesztést igen tágan értelmezzük. Az aktív nagymozgásoktól kezdve a finommotoros manipulációig mindent magába foglal, az egész személyiség fejlődését elősegíti azzal, hogy általa megerősödnek a személyiségi tulajdonságok (bátorság, fegyelmezettség, kitartás), egyben a közösségi élet alakulásához is fontos tulajdonságokat fejleszt (pl.: egymás segítése, együttműködést, stb.).
- A spontán – a játékban, azon belül a szabad játékban – megjelenő mozgásos tevékenységeknek, az egészségfejlesztő testmozgásnak az óvodai nevelés minden napján, az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve, minden gyermek számára lehetőséget biztosítunk. Törekszünk a gyermekeket legjobban fejlesztő, kooperatív mozgásos játékok széleskörű alkalmazására, a szabad levegő kihasználására.
- A testi nevelés az óvodában a frissítő mozgással és a testneveléssel valósul meg. A mindennapos frissítő mozgás a tízóraiás előtt és a délutáni pihenés után valósul meg. Tartalmaz járásokat, futásokat, gimnasztikai gyakorlatokat, de középpontjában a mozgásos játékok állnak.
- A testnevelés anyaga az atlétikai, torna, játék jellegű főgyakorlatokból tevődik össze. A játékot, a játékoságot alapvető eszközként értelmezzük és alkalmazzuk a testnevelésben. A testnevelés során alkalmat teremtünk speciális gyakorlatok beiktatásával a testalkati deformitások megelőzésére is (lábboltozat erősítés, gerinctorna). Figyelünk arra, hogy a futásokat, ugrásokat, dobásokat olyan időszakra tervezzük, amikor a szabadban végezhetjük.
- A változatos eszközök és kéziszer használata öröm a gyermekek számára, emellett fejleszti ügyességüket.
- Megfelelő környezet biztosításával, a balesetvédelmi/megelőzési előírásokat megtartva, valamint erkölcsi neveléssel, a veszélyekre való figyelem felkeltésével segítjük a biztonságos mozgás megvalósulását.
- Mindezek figyelembevételével elérjük, hogy a frissítő mozgás és a testnevelésen végzett mozgások a gyermekek számára sok játékot biztosítsanak, érzelmi feltöltődést, örömet nyújtsanak. Fejlődnek testi képességeik, alakulnak mozgásjártasságaik és mozgáskészségeik, és a pozitív személyiségvonások megalapozódnak, – ami katolikus nevelésünk fontos tényezője.

A fejlődés várható eredményei az óvodáskor végén

- Igénylik a mindennapos mozgást, mozgásuk harmonikus, összerendezett.
- Téri tájékozódásuk kialakult, irányokat meg tudnak különböztetni.

- Magabiztosan (csuklószalag nélkül is) alkalmazzák a jobb-bal kifejezéseket.
- Ismerik saját testüket, testrészeiket, képesek meg is nevezni és beazonosítani.
- Fizikai erőnlétük, állóképességük életkoruknak megfelelő.
- Kialakult a szem-kéz, szem-láb koordinációja.
- Fejlett az egyensúlyérzékük.
- Tudnak rollerezni vagy biciklizni.
- A mozgásos játékok, gyakorlatok téri helyzetek felidézésére képesek, vizuális memóriájuk koruknak megfelelően fejlett.
- Ismernek legalább egy labdajátékot (foci, kidobós), ismeri legalább 2-3 kézi szer használatát (labda, ugrókötel, karika).
- Képesek alkalmazkodni társaikhoz, korukhoz képest fejlett az önuralmuk, toleránsak, együttműködők, segítőkészek, ismerik a csapatjáték szabályait.
- Egészséges versenyszellemmel képesek küzdeni.
- Növekszik teljesítőképességük, mozgásuk összerendezetté, ügyesebbé, megfelelő ritmusúvá válik. Cselekvőképességük gyors, kitartóak a mozgásban. Fejlődik tér- és időtájékozódó képességük, szeretik és igénylik a mozgást.
- Egyéni, csoportos, sor- és váltóversenyt játszanak az óvónő segítségével és a szabályok pontos betartásával. Megértik az egyszerű vezényszavakat.
- A természetes járást ütemes járással változtatják. Állórajtból kiindulva 20-30 métert futnak. Egyensúlyoznak padmerevítő gerendán. Szívesen végeznek függőgyakorlatokat. Néhány lépés nekifutással egyszerű akadályok átugrására képesek, ugrásukat a talajéréskor fékezni tudják.
- Különböző kiinduló helyzetekből indítva gyakorolják a gurulóátfordulást. Hossztengely körüli gurulást végeznek, eszközzel és párban is.
- Kislabdát hajítanak távolba, labdát vezetnek, a kézi szereket biztonsággal használják.

5. 7. Külső (teremtett) világ tevékeny megismerése

A külső (teremtett) világ tevékeny megismerése alapozó jellegű, így meghatározó szerepet játszik az egyén környezetkultúrájának alakításában.

A környezet megismerésének fontos területe a környezetvédelem:

- A játék hatásos eszköze, mert e tevékenység közben a gyermek megismeri a környezetet, a valóságot.
- Munkatevékenységekkel szorosan összefüggő feladatokat tartalmaz. Tiszteletre nevel, a természetes, épített technikai és a társadalmi környezet iránt.
- Lehetőséget teremt, hogy aktívan saját cselekedeteinkkel védjük, óvjuk, tegyük szebbé, otthonosabbá környezetünket, de úgy, hogy ezáltal, ne sérüljön.
- A környezet ismeretén, megbecsülésén, a természet szeretetén alapul.

Elveink között szerepel, hogy a gyermekek védjék az élő és élettelen környezetet. Szokják meg már kisgyermekkorban a természettudatos magatartást, érezzék, hogy ők is a természet részesei:

- a természet tisztelete,
- az egészség védelme,
- növény és állatgondozás, megfigyelés,
- közvetlen környezetünk rendjének fenntartása,
- a környezetszennyezés kérdései,
- a tisztaság védelme, a szemét, szemetelés kérdése, hasznos hulladékok.
- A környezettel való ismerkedés az óvodai nevelés egészében érvényesülő folyamat. Átala a gyerekek az őket közvetlenül körülvevő és tágabb természeti, társadalmi környezetről olyan tapasztalatokat szereznek, amelyek az életkoruknak megfelelő biztonságos eligazodáshoz, tájékozódáshoz nélkülözhetetlenek.
- Célja a nemzeti kultúra értékeit védő és ápoló, a környezetéhez alkalmazkodni tudó és azt alakító ember nevelésének megalapozása a természetfeletti és emberi értékek figyelembevételével.
- Feladata, hogy tapasztalatok, ismeretek gyarapításával, feldolgozásával keltse fel, illetve tartsa ébren a gyermekek kíváncsiságát, érdeklődését, elégítse ki megismerési vágyukat.
- A gyermekek tapasztalataira, élményeire támaszkodva új ismereteket gyűjtünk az őket körülvevő közvetlen és tágabb természeti/teremtett, emberi és tárgyi (épített) környezetből: (óvoda és környéke, család, testünk, érzékszervek, az orvos gyógyító munkája, a közlekedés biztonságára, önfegyelemre, egymás óvására nevelés, évszakok, időjárás és öltözködés, gyümölcsök, virágok, zöldségfélék, állatok és színek, napszakok, élő-élettelen dolgok), illetve a meglévő ismeretüket mélyítjük és rendezzük.

- Ismerkedünk környezetünkben található kulturális épületekkel, műalkotásokkal, közvetlen környezetünk hagyományaival, szokásaival. (Bekapcsolódunk a helyi programokba pl.: Fóti őszi programjai)
- A környezet átfogó megismerése által az egyetemes és nemzeti kultúra értékeit, hagyományait, az adott tájra, helységekre jellemző néphagyományokat közvetítjük. Ezáltal megőrizzük mindazt a tudást és tapasztalatot, melyet elődeink felhalmoztak. Nevelésünkben fontos helyet foglal el a természetvédelem, a környezet óvása, a természettudatos nevelés is.
- Az élő és élettelen környezeti tényezők leglényegesebb összefüggéseinek megvilágítása a helyi sajátosságok felhasználásával.
- Növények elhelyezése, gondozása az óvodában. Az óvoda kertjének (pl. virágos, gyógynövényes, zöldséges, gyümölcsös) a környezeti nevelés feladatainak megvalósítását is biztosító ki-, illetve átalakítása, az életkornak megfelelő tevékenységek folyamatos végzése.
- Megfigyelő sétákat, kirándulásokat szervezünk, és a természet sarokban történő változásokat is folyamatosan figyelemmel kísérjük. Olyan helyszínekre, élőhelyekre látogatunk, ahol jól megfigyelhetők a természet változásai, az élő és élettelen környezeti tényezők közötti kölcsönhatások.
- Múzeumlátogatások tartalmi-módszertani megtervezése, megszervezése; hiszen a gyermekek környezeti nevelésében, ökológiai szemléletük alakításában fontos helyszínek lehetnek a múzeumok is.
- Az óvoda mindennapi életébe ágyazva történik, minden kiterjed a gyerek környezetéből származó élményre, ismeretre.
- Változatos tevékenységek biztosításával felfedezésre, megfigyelésre, megismerésre készítjük növendékeinket.
- Módszereinket, eszközeinket igazítjuk a gyermekek életkori sajátosságaihoz: megfigyelés, játékos tevékenységek, szenzitív játékok, gondolkodtató kérdésekkel problémahelyzet előidézése, kísérletezés, vizsgálat.
- Észrevetjük velük a környezet szépségét, harmóniáját.
- A környezet és a természet romlásának, pusztulásának példáit is megmutatjuk.
- Megismertetjük a környezetvédelem alapjait: a föld, a levegő, a víz, a növényvilág-és állatvilág, valamint a tájvédelem meghatározó szerepét.
- Környezetbarát szokásokat alapozunk, pl. takarékoskodás a vízzel, árammal, papírral, ill. hulladékkezelés, szelektálás.

- Elemi, közlekedési szabályokat gyakoroltatjuk, a közlekedési eszközökkel megismertetjük a gyermekeket. A közlekedés biztonságára, önfegyelemre, egymás óvására neveljük őket.
- Elősegítjük a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárskapcsolatokban és a környezet alakításában.
- Óvodánk egyházi intézmény. Ez az óvodába lépés első pillanatától megnyilvánul a köszönési módban és a nevelésbe beépített vallásos témákban. Rácsodálkozunk a teremtet világ szépségeire, megfogalmazzuk örömlünket, hálánkat.
- Részt veszünk egyházi ünnepeken, ismerkedünk egyházi épülettel, helyiségekkel, eszközökkel, viselkedési szabályokkal.

Matematikai tartalmú tapasztalatok szerzése:

Célunk a matematikai érdeklődés felkeltése, a logikus gondolkodás megalapozása

- A játék során adódó spontán matematikai helyzeteket kihasználjuk, érdekes, a gyermekek kíváncsiságára épülő problémahelyzeteket teremtlünk.
- Matematikai tartalmú játékokat kezdeményezünk, melynek során a gyermekek egyéni fejlettségét, képességeit figyelembe vesszük.
- Az összefüggések, problémák iránti érdeklődés tevékenységre készlteti a gyermekeket. A gondolkodási tevékenységben megnyilvánuló élénk érdeklődés az ismeretek folyamatos bővülését eredményezi, a gondolkodást egyre magasabb szintre juttatja.
- Az óvodában a fejlesztés tartalma az alábbiakat foglalja magába.
 - Ítéletalkotás és mennyiségsszemlélet alakítása, segítése.
 - Halmazok képzése, összehasonlítása, tulajdonságaik szerint, azok szétválogatása, bontása, részhalmazokra.
 - Halmazok elemeinek sorba rendezése.
 - Halmazok összemérése, becsléssel, párosítással, másolással.
 - A számfogalom előkészítése, kis számok felismerése, összkép alapján.
 - Mennyiségek összemérése, magasság, hosszúság, tömeg, űrtartalom, mennyiség, terület, szélesség, vastagság és bőség szerint.
 - Sorszámok, tőszámok.
 - Tapasztalatok a geometria körében (építések, alkotások szabadon és másolással, valamint egy feltétel megadásával)
 - Tevékenységek tükörrel.
 - Tájékozódás térben.

- Tájékozódás az egyszerű síkban ábrázolt világban.
- A gyermekek igényeihez, ötleteihez igazodva, játékos formában ismertetjük meg őket mennyiségi, formai, kiterjedésbeli összefüggésekkel, felfedezésekkel, megtapasztalásokkal. Igyekszünk minél több problémahelyzetet teremteni, így vezetjük rá őket a logikus gondolkodásra. Engedjük, hogy saját logikájuk szerint próbálkozzanak és átéljék a felfedezés örömét. Szükség esetén azonban segítünk, hogy mindenki eljusson a megoldás élményéhez.
- Az egyéni, a páros és mikrocsoportos feladatmegoldás alkalmával differenciáltan tudunk foglalkozni a gyermekekkel, figyelembe véve az egyéni képességeket, a fejlődési különbségeket. A tevékenység közben megismert fogalmak, kifejezések először passzív szókincsükké válnak, később egy részük beépül beszédükbe (irányok, arányok, névutók, kiszámolók, mondókák).
- Segítjük önálló véleményalkotásukat, fejlesztjük döntéskéességüket kortárskapcsolatban és a környezet alakításában.

A fejlődés várható eredményei az óvodáskor végén

- Meg tudják fogalmazni a világ szépségeit, örömet, hálát éreznek a kapott világért.
- Ismerik a növényápolás és állatgondozás egyszerűbb feladatait. Szívesen ápolják a növényeket, gondozzák az állatokat.
- Kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek.
- Tudják, hol laknak, mi a pontos címük, tudják, szüleik és saját nevüket, ismerik szüleik foglalkozását, tudják óvodájuk nevét.
- Mélyül vallási ismeretük, ismerik plébánosuk nevét. Biztonságosan tájékozódnak a templomban. Ismerik néhány kellék rendeltetését. Ismerik az ünneplés, megemlékezés méltó módját.
- Ismereteik vannak testük felépítéséről, érzékszerveik funkciójáról, igényesek testük tisztaságára.
- Fel tudják sorolni az évszakokat, felidézni az évszakok legszembevetőbb jegyeit. Felismerik a napszakokat: a reggelt, a délelőtti, a délutánt, estét, éjszakát. Képesek ezekhez ismétlődő tevékenységeket társítani. Ismerkednek a hét napjaival, a hónapok nevével.

- Alkalmazzák a növény szót. Tudják, hogy a fa, bokor, virág, fű, zöldségfélék növények. Tapasztalatokat szereznek arról, hogy a növények fejlődése és az időjárás között összefüggés van. Hallanak a gyógynövények hasznosságáról.
- Az ismert állatokat környezetük és hasznosságuk szerint csoportosítják.
- Egyre önállóbbak a gyalogos közlekedésben. Csoportosítani tudják a szárazföldi, vízi és légi közlekedési eszközöket, ismerik a környezetükben lévő néhány intézmény rendeltetését (plébánia, templom, iskola, posta, pékség, könyvtár, kultúrház, stb.)
- Felismerik és megnevezik a környezetük színeinek sötét és világos változatait. A gyakran használt tárgyak színeit emlékezetből felidézik.
- A gyerekek képesek arra, hogy az óvónő kérdéseit, gondolatát megértsék, kövessék.
- Problémamegoldó készségük jó.
- Ismerik az irányokat és helyesen értelmezik feladatvégzés során: jobbra-balra, előre-hátra, lent-fent...
- Felismerik a sorba rendezés logikáját, azt képesek jól folytatni, legalább 3 elemszámmal.
- Az alapvető formákat felismerik, azonosítják: kör, négyzet, téglalap, háromszög.
- Ismerik az alapvető mértani testeket, azokat képesek felismerni és megnevezni (kocka, gömb, téglatest).
- Van tapasztalatuk a tükörképről, szimmetriáról.
- Azonosságokat, különbségeket képesek felismerni és megfogalmazni.
- Válogatnak, és sorba rendeznek előre meghatározott szempontú és önálló elképzelés szerint. Értik és helyesen használják a mennyiségekkel, halmazokkal kapcsolatban az összehasonlítást kifejező szavakat (hosszabb, rövidebb, legrövidebb, stb.). Önállóan képesek mennyiségek összemérésére alkalmi egységekkel. Össze tudnak mérni két halmazt párosítással. Értik és alkalmazzák a több, kevesebb, ugyanannyi fogalmát.
- Ismerik a számok sorrendjét 10-15-ig. Biztosan számlálnak 10-es számkörben. Kirakással, rajzolással képesek meghatározott számkörben darabszámokat megjeleníteni.
- Szívesen játszanak logikai játékokat.
- Azonosítani tudnak különféle helyzetű, egyszerű alakú tárgyakat. Másolással képesek létrehozni színben, nagyságban és formában eltérő térbeli és síkbeli alakzatokat.
- Geometriai alakzatokat térben és síkban egyaránt válogatnak, szívesen játszanak tükörrel, ismerik a tükörkép fogalmát. Értik és követni tudják az irányokat (jobbra, balra) illetve a helyeket kifejező névutókat (alá, fölé, közé, alatt, fölött, között).

5. 8. Munka jelegű tevékenységek

Az óvodai élet, az életre való felkészítés szerves része, az önállóság, az öntevékenység lehetőségeit rejti magában, mely során készségek, tulajdonságok kialakulnak, melyek pozitívan befolyásolják a gyermekek közösségi kapcsolatát, kötelességérzetüket.

A játékidőben, az élethelyzetekben, bármely tevékenységben adódik lehetőség a munkavégzésre. A gyermekek kezdetben önmagukért, saját szükségleteik kielégítéséért dolgoznak az óvodapedagógus közreműködésével, majd később szívesen végeznek munkát társaikért is.

Feladatunk, hogy a munka és munkajellegű tevékenységek során fejlesszük kitartásukat, felelősségtudatukat, türelmüket, céltudatosságukat.

- A személyiségfejlesztés fontos eszköze a játékkal és a cselekvő tapasztalással sok vonatkozásban azonosságot mutató munka és munka jellegű játékos tevékenység – az önkiszolgálás, a segítség az óvodapedagógusnak és más felnőtteknek, a csoporttársakkal együtt, értük, később önálló tevékenységként végzett alkalmi megbízások teljesítése, az elvállalt naposi vagy egyéb munka, a környezet-, a növény- és állatgondozás. Ennek során tapasztalják, hogy az ember folyamatosan alakíthatja, változtathatja, kellemesebbé, célszerűbbé teheti környezetét. Közben egyre több információ és pontosabb tapasztalat birtokába jutnak az őket körülvevő világról.
- A környezet megismerésének a munkavégzéshez szükséges attitűdök és képességek, készségek, tulajdonságok alakításának fontos lehetősége az óvodában dolgozók mintája, példája nyomán. A gyermeki munka tudatos pedagógiai szervezést, együttműködést igényel, amelyben szükséges a folyamatos, konkrét, a gyermeknek sajátmagához mérten fejlesztő értékelése. Ezért figyelünk arra, hogy konkrét, reális, a gyermeknek saját magához mérten fejlesztő, differenciált értékeléssel segítsük növendékeink munkához való viszonyát.
- Célunk, hogy megalapozzuk a munka iránti tiszteletüket, az eredmény megbecsülését, a munka fontosságának és hasznosságának értelmét, felébresszük a gyerekekben a dolgozó ember szeretetét. Ezért a gyermekek munkáját fontos nevelési eszköznek tartjuk.

A leggyakoribb munkafajták:

- az óvodai életet végigkísérő önkiszolgáló munka, amely a gyermekek önállóságát, önfegyelmét, kitartását, feladattudatát fejleszti;

- A munka a közösségi kapcsolatok a kötelességteljesítés alakításának eszköze, a saját és mások elismerésére nevelés egyik formája. A gyerekektől belső fegyelmet, kötelezettségvállalást és annak teljesítését igényli. Felelősséggel jár, megfelelő beállítódásra, ismeretekre, készségekre van hozzá szükség. Ehhez elengedhetetlenül szükséges a megfelelő hely és munkaeszközök, az elegendő idő és munkalehetőség, valamint a nyugodt, békés légkör biztosítása.
- A munkavégzés során az óvodapedagógus tudatos irányító és szervező funkcióját óvodáskor végére egyre jobban átveszi a tevékenységre épülő szóbeli közlés. Szükségszerűvé válik a tárgyak, cselekvések, élmények megnevezése, ezáltal bővül a gyermekek szókincse.
- Emellett megtanulják a legszükségesebb eszközök, szerszámok célszerű használatát, megismerkednek a munkafolyamat részmozzanataival, azok ajánlott sorrendjével, az elvállalt munka elvégzésének fontosságával.
- Az óvodában a munka elsősorban önkiszolgáló munka, de magában foglalja a közösségért vállalt tevékenységeket és az egyéni megbízatásokat is.
 - Az önkiszolgálás során a gyermekek felnőtt segítségével ismerkednek az egyes használati tárgyak alkalmazásával, az önkiszolgálás különböző műveleteivel, azok sorrendjével. Ennek hatására az önkiszolgálás készségei gyakorlás útján megszilárdulnak, az önálló munkavégzés szokásai kialakulnak. Óvodáskor végére a gyerekek önmaguk is képesek mindennapi szükségleteik életkoruknak megfelelő önálló kielégítésére.
 - Az önkiszolgáló munka tartalmazza az öltözködést, testápolási teendőket, és az étkezéssel kapcsolatos munkálatokat.
 - Az öltözködés védekezés az időjárás változásai ellen, de egyúttal fejlesztheti a gyerekek ízlését, önállóságát is. Tevékenység közben az óvodapedagógus irányításával, a testrészek, és ruhadarabok megnevezésével tapasztalatokat szereznek az öltözködés sorrendjéről és arról, hogyan könnyebb annak végrehajtása. Gyakorolják az udvarias kifejezések használatát, (pl.: segítségkérésnél stb.) így gyarapodik szókincsük.
 - Az óvodában ajánlatos a többrétegű öltözködés, amely lehetővé teszi, hogy a gyermekek komfortélményüknek megfelelően le-, illetve magukra vegyenek ruhadarabokat, ruházatuk a szobában és a szabadban egyaránt egészségi állapotukhoz, edzettségükhöz igazodjék, kényelmes legyen.

- A testápolás a gyerekek egészségének védelmét, szükség szerinti tisztálkodásukat és tisztaságigényük kialakulását szolgálja. Óvodánkban épületenként egy mosdó áll a gyermekcsoportok rendelkezésére, ezért időeltolással végezzük a testápolási teendőket. Törekszünk arra, hogy ezek a munkálatok a cselekvésen és beszélgetésen keresztül a felnőttek és gyerekek közötti bensőséges kapcsolatos elmélyítését szolgálják. Ezáltal a gyermekek megtanulják kifejezni szükségleteiket, jelzik kívánságaikat, kéréseiket, így gyarapodik szókincsük.
- A testápolással kapcsolatos feladatok páros jellegűek és intimek a gyermek és a felnőtt között. Testápolási teendők: WC használat, tisztálkodás, fogápolás, hajápolás, zsebkendőhasználat.
- Óvodánkban a gyerekek szükségletük szerint a nap folyamán bármikor kimehetnek WC-re. Ugyanakkor szokás, hogy csoportosan is megyünk a mosdóba étkezések előtt, ebédelés után. A WC kagylók válaszfallal és függönnyel vannak elválasztva, így biztosítható az intimitás. Előfordul, hogy néhány gyermek az óvodában ismeri meg a WC papír és az öblítő berendezés használatát. Ilyen esetekben a felnőttek segítséget nyújtanak.
- Az óvodában a tisztálkodás elsősorban a kéz és az arc tisztántartását jelenti. A gyerekek folyóvízzel, szappannal, szükség szerint körömkefét használva mosnak kezet WC használat után, étkezés előtt, és minden esetben, ha szükséges. Esetenként előfordulhat 1-1 gyermek teljes mosdatása is. A nyári időszakban a gyerekek mezítláb is játszanak a homokban, szaladgálnak. Ilyenkor a játékidő végén a felnőttek segítségével alapos lábmossást is végeznek. Erre a célra külön törölközőt használnak.
- Fontosnak tartjuk, hogy már óvodáskorban megismerkedjenek a gyerekek a fogápolás szükségességével, és lehetőség van ennek gyakorlására is. Kezdetben ebéd után kiöblítik szájukat, később fogkefével mosnak fogat. Ismerkednek a különböző fogkrémek ízével, elsajátítják a fogmosás helyes technikáját, és megismerik a fogápoló felszerelés tisztántartásának módját is.
- A gyermekek az óvodában naponta többször fésülködnek. Mindenki részére külön fésű biztosított. Eleinte felnőtt segítségével, később önállóan végzik ezt a tevékenységet. Tükörben ellenőrzik (munkájuk eredményét), hajviseletüket.

- Óvodánkban papírzsebkendőt használunk, amiket a szülők biztosítanak a gyermekek számára. Ezek minden csoportban elérhető helyen vannak, hogy a gyerekek szükség esetén bármikor hozzáférhessenek. Kiscsoportos kortól folyamatosan sajátítják el az orrfújás helyes technikáját, amiben a gyerekekkel foglalkozó felnőtteknek fontos szerepük van. Arra neveljük őket, hogy a papírzsebkendőt használat után minden esetben a szeméttartóba dobják be.
- Az étkezések során széleskörű lehetőség nyílik arra, hogy az azzal kapcsolatos munkákat megismerjék és elsajátítsák.
- Megismerik és gyakorolják az evőeszközök biztonságos szállításának módját (pl.: csésze fülét fogják), az edények ízléses elhelyezését az asztalon (terítő felhelyezése, szalvéta is odakerüljön stb.) és étkezések során gyakorolják az evőeszközök helyes használatának mikéntjét. Egyre önállóbban használják a kést, szednek a tálból, illetve öntenek a kancsóból. Kialakul náluk az igény, hogy a szalvétát szükség szerint használják az étkezések közben. Fontosnak tartjuk, hogy ügyeljenek az asztal és környéke rendjére.
- Vannak olyan munkafajták, amelyek egyértelműen közösség érdekében végzendők. Ezek speciális akaratú és érzelmi nevelésre adnak lehetőséget a nevelés folyamatában (feladattudat, figyelemösszpontosítás...). A gyermekek fejlettsége négy éves kortól teszi lehetővé ezek alkalmazását. A közösen végzett munkában alkalmuk van a gyermekeknek, hogy képességeiknek megfelelő tevékenységet vállaljanak. Az ismétlődő feladatok lehetőséget biztosítanak a pontosabb munkavégzésre.
 - A naposi tevékenység szerteágazó. Elsősorban az étkezéssel kapcsolatos munkákra irányul, de a naposok segítenek a különböző eszközök kiosztásában és összeszedésében és a csoportszoba rendezésében is. Pozitív értékeléssel növeljük munkakedvüket.
 - A naposok folyamatosan megismerik, hogy mely területen milyen feladataik vannak, amiket a felnőttek segítségével és irányításával végeznek. Megismerik, és maguk végzik az étkezéssel kapcsolatos teendőket. Ahol szükséges, segítenek.
 - A csoport életéhez kapcsolódó feladatok egy része időről időre ismétlődik, a többi esetleges. Az ilyen feladatokat a szükségletektől, körülményektől, a munka jellegétől függően a csoport minden tagja, vagy megbízatásként egyes gyerekek teljesítik.
- Alkalomszerű munka a környezet rendjének biztosítása, segítség a felnőttnek, egymásnak, a kisebbeknek, és egyéb megbízatások.

- Kezdetben az óvodapedagógussal együtt dolgoznak, miközben beszélgetnek arról, hogy mit hogyan végezhetnek (pl. teremdíszítés, játéksarok díszítése). A gyermekeknek pontosan érteniük kell, hogy mit várnak el tőlük, hogy az teljesíteni tudják. A feladatok adásánál figyelembe vesszük az egyéni fejlettségben mutatkozó nagy eltéréseket. (A térben nehezen tájékozódó gyermeket nem bízunk meg ilyen feladattal.) Ha az egyszerű feladatot már könnyedén, szívesen végzik, akkor lépünk tovább.
- Óvodánkban a felnőttek irányításával ismerkednek a növény- és állatgondozás feladataival. Figyelemmel kísérhetik az akváriumok gondozását, a halak, csigák, életét, fejlődését, a vízinövények szaporodását. Miközben ezeket a megfigyeléseket végzik, beszélgetnek a felnőttekkel. Megnevezik az állatokat, a növényeket a gondozásban használt szerszámokat. Összefüggéseket fedeznek fel, tulajdonságokat társítanak, színesedik kifejezőmódjuk.

A legfontosabb azoknak a gyermekméretű eszközöknek és állandó helyüknek a biztosítása, amelyekkel a gyermekek testi épségét nem veszélyeztető munkák önállóan végezhetők.

- A játékban megjelenő, önmaguk és társaik valós szükségleteit kielégítő munkák, a gyermekek önként vállalt, alkalmi tevékenységei (tízórai, saláta-készítés, sütés ...);
- A csoporttagok ápolásához kapcsolódó munkák (ünnepi készülődések: takarítás, díszítés, a terem átrendezése, meglepetések-ajándékok készítése);
- Az élő környezet rendszeres ápolása (növények, állatok gondozása);
- Az önként vállalt és kisebb csoportokban is végezhető alkalmi megbízások (a tevékenységközpontok rendjéért vállalt feladatok);
- A játékfajtákkal egybeeső munkák (önként vállalt barkácsolás, a játékeszközök javítása ...);
- A teremben és a kertben az évszakoknak megfelelően végeznek különböző tevékenységeket. Csiráztatnak, rügyeztetnek, virágot ültetnek és locsolnak, faleveleket, fűvet gereblyéznek, leszedik a termést, havat lapátolnak, madarakat etetnek.
- A templomban felállított állandó óvodai kiállítás ünnepekhez kapcsolódó frissítésére minden csoportban készülünk.
- Bekapcsolódunk az Egyházközség rendezvényeibe (karitász ünnep, szentmise...)
- Együttműködés a szülőkkel, a csoportokért felvállalt munkában.
- A szülők munkájának megismertetése.
- A gyermekek önálló, szükségletből fakadó munkavégzésének támogatása, a gyermekek próbálkozásainak segítése, a túlvédés és aktivitásuk fékezésének elkerülésével.

- A gyerekek, napi munkálkodásuk során ismerkednek a környezetükkel, az őket körülvevő tárgyi világgal. A munkára nevelésük az óvodai élet egészében érvényesülő folyamat, amely áthatja mindennapjaikat. Könnyen azonosulnak a munka céljával, élvezik az elért eredményeket.

A munka az óvodáskor végéig játékos jellegű marad. Legtöbbször külső irányítással folyik, a gyerekektől fegyelmet és kötelezettséget igényel. Ahogy a munkavégzés egyre önállóbbá válik, úgy a gyerekek egyre magasabb fokú együttműködését követeli. Közben alakul szociális magatartása, társaihoz való viszonya.

A munka alapvető feltételei, irányításának alapelvei

- Megfelelő munkaeszközök (célszerűség, méret, anyag, stb.), azok rendben tartása.
- Elegendő munkalehetőség (amit csak tud – a gyermek végezzen).
- Elegendő idő a munka elvégzésére (ne kelljen a gyerekeknek egymást várniuk).
- Megfelelő hely, hogy az adott feladatokat kényelmesen, egymást nem akadályozva végezhessék el.
- Nyugodt légkör, hogy békés hangulatban tevékenykedjenek, legyen lehetőségük társaiktól, vagy felnőttől segítséget kérni.

A fejlődés várható eredményei az óvodáskor végén

- Szívesen vállal egyéni megbízatásokat.
- A barkácsoláshoz használt eszközöket, anyagokat gondosan rakja el.
- Részt vesz a kerti munkában.
- Az étkező asztalt esztétikusan teríti meg.
- Étkezés után az edényeket elrakja.
- Aktívan vesz részt a teremrendezésben, ágyazásban.
- Szívesen végez munkajellegű tevékenységet.
- Önállóan, örömmel, igényesen végzi feladatát, kisebb megbízatásokat.
- Szívesen segítenek egymásnak, felnőtteknek és kisebb társaiknak.
- Ügyel saját személye és környezete rendjére.

5. 9. A tevékenységekben megvalósuló tanulás

Értelmezésünk szerint a tanulás egyenlő a tapasztalatszerzéssel, mely a pszichikus képességstruktúrákon keresztül, sok-sok mozgással és játékkal alakítható. Fontosnak tartjuk az ismeretek átadását, bővítését, de nem a mennyiséget tartjuk fontosnak, hanem a tanuláshoz szükséges alapkészségek, képességek, kulcskompetenciák fejlesztését.

Célunk az óvodás gyermek képességeinek fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, rendezése, valamint az ismeretlen iránti érdeklődési kedv fenntartása, a tanulni vágyás megalapozása.

- Óvodában a tanulás a gyerekek érdeklődésére, kíváncsiságára, mint életkori sajátosságra építve változatos tevékenységek biztosításával történik. Folyamatos, részben utánzáson alapul.
- A sokféle tevékenység lehetőséget ad az érdeklődés kielégítésére, a gondolkodás örömeinek átélésére, a környezetük szépségének felfedezésére. Hatására a gyermekek tapasztalatai rendeződnek. Pontosabbá válik érzékelésük, észlelésük, megfigyelő képességük, tartósabb lesz figyelmük, emlékezetük, gazdagodik fantáziájuk, fejlődik beszédük és gondolkodásuk, képessé válnak problémák felismerésére és megoldására.
- Az óvodában a gyerekek spontán, önkéntelen módon, tevékenységbe ágyazottan, vagy szervezett tevékenység közben szerzik ismereteiket. A tanulás a gyermekek értelmi képességének és kreativitásának fejlesztését szolgálja.
- Az egész óvodai nap folyamán adódó helyzetekben természetes és szimulált környezetben, kirándulásokon, az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységekben valósul meg. Változatos formákban történik. Lehet utánzásos minta és modellkövetés (szokások alakítása), spontán játékos tapasztalatszerzés, a gyermeki kérdésekre-válaszokra épülő ismeretszerzés, az óvodapedagógus által irányított megfigyelés és tapasztalatszerzés, gyakorlati probléma és feladatmegoldás.
- Mint minden területen, a tanulásban is kiemelt jelentőségű az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása. Figyelmet fordítunk a gyermekek beszédkedvének felébresztésére és fenntartására, a gyermekek meghallgatására, kérdéseik érvényesülésére, valamint arra, hogy azokra az életkoruknak megfelelő, kielégítő választ kapjanak. Így megalapozzuk a világra nyitott, érdeklődő, kérdezni merő, aktív gondolkodású fiatalok nevelését.
- A KPSZTI-ben összeállított segédanyagokat felhasználjuk nevelőmunkánkban.

- A tanulás alapja az óvónő és a gyerekek kölcsönös, egymásra ható közös tevékenysége. A tanulásirányítás a gyerekek cselekvő aktivitására, folyamatos megfigyelésére épül. Ahhoz, hogy értelmi fejlődésük eredményes legyen, az alábbi általános szempontokat tartjuk szem előtt:
 - Az óvodapedagógus által irányított megfigyelésekben, tapasztalatszerzések alkalmával, felfedezések során, tevékenységi formákban, szervezeti és időkeretekben valósul meg.
 - Utánzásos minta- és modellkövetéses magatartás- és viselkedéstanulás, szokások alakítása.
 - A tanulás játékos jellegének megőrzése, a tanulást támogató környezet megteremtése.
 - A gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés, a gyermekek motiválása, az egyéni adottságok és az optimális terhelhetőség figyelembe vétele.
 - A szemléletesség érvényesítése, a felfedezés lehetőségének biztosítása, a kreativitás erősítése, a spontán szerzett játékos tapasztalatok, ismeretek rendszerezése, egymásra épülése.
 - Problémaszituáció elé állítás, megjelenik a kognitív képességek tevékenységbe ágyazott alakítása, a gyermekek kompetenciájának fejlesztése.
 - Az önállóság fejlesztése.
- A tanulás tervezésénél fontos követelmény, hogy az újabb tapasztalatok és ismeretek szorosan kapcsolódjanak a már meglévőkhöz. Tartalmuk fokozatosan mélyüljön, bővüljön.
- A változatos (sok magunk által készített), gondolkodásra készítő eszközök biztosításával a kevésbé aktív gyermekek tanulását is igyekszünk elősegíteni. A változatosságot a munkaformák megvalósításánál is kiemelt jelentőségűnek tartjuk. Alkalmazzuk az egyéni, a páros, a mikrocsoportos, a kiscsoportos és a frontális foglalkoztatási formát.
- Törekszünk arra, hogy a tanulás során sokféle módszerrel tartsuk ébren a gyerekek érdeklődését (megfigyeltetés, szemléltetés, magyarázat, gyakorlás, ellenőrzés, személyre szabott pozitív értékelés), és a tevékenységek oldottak, élményszerűek legyenek.
- A nyári hónapokban a gyermekek kedvük szerint énekelnek, mozoghatnak, rajzolhatnak, mintázhatnak, mesét, verset hallgathatnak. Figyelhetik környezetük jelenségeit, eseményeit, beszélgethetnek az őket foglalkoztató kérdésekről.

- A tanulás akadályba ütközése esetén a gyermek fejlődési üteméhez igazodóan egyéni felzárkóztatás, fejlesztés szükséges. Részképesség-lemaradás, illetve egyéb potenciális tanulási zavar időbeni kiszűrése után jelzünk a megfelelő szakembernek és az óvodavezetőnek. Segítséget ehhez a Szakszolgálat fejlesztő pedagógusa nyújt.
- Tehetségígérethez utaló tulajdonságok megléte esetén nagyobb figyelemmel, egyéni fejlesztést alkalmazva fordulunk a gyermekhez. (Gyakori kérdezősködés, a környezet apró változásaira való felfigyelés, koncentrált figyelem, kiemelkedő emlékezet, képzelőerő és eredetiség)
- Az óvodapedagógus személyre szabott pozitív értékeléssel kell, hogy segítse a gyermek tevékenységben megvalósuló tanulását.
- Törekszünk a gyermek tevékenységi, megismerési vágyának kielégítése, a változatos, a gyermekek cselekvő aktivitására épülő, sok érzékszervet foglalkoztató tapasztalás lehetőségének biztosítására.
- Kihasználjuk a spontán, játékos helyzeteket.
- Kiaknázzuk a gyermeki kérdésekre épülő ismeretátadás lehetőségeit.
- Gyakorlati problémamegoldásra ösztönző helyzeteket teremtünk az egyéni fejlődési, érési ütem figyelembevételével a tevékenység felkínálása során.

A fejlődés várható eredményei az óvodáskor végén

- A gyermekek érdeklődőek, bátran kérdeznek.
- Szívesen vesznek részt a tervezett, szervezett, kezdeményezett, irányított játékokban, tevékenységekben.
- A tanuláshoz szükséges kompetenciáik koruknak megfelelően fejlettek.
- A részképesség- és tanulási zavaros gyermekek időben megfelelő szakemberhez kerülnek.
- A tehetséges gyermekek is megtalálják a kiemelkedő képességüknek megfelelő tevékenységet.

6. KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK FEJLESZTÉSE, FEJLŐDÉSÉT SEGÍTŐ FELADATOK

Kiemelt figyelmet igénylő gyermek:

- Különleges bánásmódot igénylő gyermek:
 - a) sajátos nevelési igényű gyermek (SNI)
 - b) beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek (BTM)

c) kiemelten tehetséges gyermek

- A gyermek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek (HH, HHH)

Célunk:

A gyermek harmonikus személyiségfejlődését, az eredményeit, erényeit, sikeres próbálkozásait értékelő, másságát elfogadó környezetben nevelkedjen.

Beilleszkedési, magatartási nehézséggel küzdő gyermek

Feladataink:

- Az egyénre jellemző pozitív tulajdonságokra építve a személyiség komplex fejlesztése
- Az alkalmazkodó képességük, önállóságuk, együttműködésük fejlesztése.
- Egyénre szabott fejlesztő programok készítése.
- A gyermekek egyenetlen fejlődéséből adódó teljesítménykülönbségek felismerése, differenciált tevékenykedés, esetenként felzárkóztatás és tehetséggondozás együttes alkalmazása.
- A szülő-pedagógus partneri viszony kiépítése érdekében a szülők felkészítése, segítése.

Kiemelten tehetséges gyermek

A gyerekek adottságai a megfelelő környezeti hatások (család, óvoda, társak) által fejlődnek képességekké, esetleg tehetséggé. A gyerekeknél tehetségre irányuló hajlamról, tehetségígéretről, tehetségcsírákról beszélhetünk, melyek korán megmutatkozhatnak (művészi és pszicho-motoros képességek, zenei képességek, rajzkészség, stb.).

A tehetséges gyermek jellemzői:

- Érdeklődő, kritikus, gyorsan tanul, elvont dolgok iránt érdeklődik, elmélyült, egyenlőtlen fejlődés jellemzi, energikus, stb.
- Átlag feletti általános képességű (pl. jó memória, fejlett anyanyelvi képesség stb.)
- Átlagot meghaladó speciális képességek (nyelvi, zenei, matematikai-logikai, vizuális-téri, testi-mozgásos, szociális)
- Kreatív (pl. eredetiség, rugalmasság, probléma iránti érzékenység)
- Feladat iránti elkötelezettség (pl. érdeklődés, versenyszellem, kitartás, emocionális stabilitás), azaz a hajtóerő, motiváció

Feladatunk:

- A tehetségterület azonosítása, felismerése, rögzítése a Személyiségfejlődési Naplóban
- Segíteni, hogy felszínre kerüljenek a gyermekek adottságai, képességei.
- A tehetséges gyermek erős oldalának, differenciált feladatokkal, játékokkal történő fejlesztése.
- Az elfogadó légkör, tág cselekvési szabadság, gazdag tapasztalások biztosítása (párhuzamos tevékenységek, rugalmas napirend, szabad játék)
- Komplexitás, az egész személyiség fejlesztése
- Folyamatos bátorítás, ösztönzés, motiváció
- A fejlődés folyamatos nyomon követése – a fejlesztés mindig a gyermek egyéni tempójához, fejlettségi szintjéhez igazodva történik.

A sajátos nevelési igényből eredő hátrányok csökkentését szolgáló speciális fejlesztő tevékenységek

Minden sajátos nevelési igényű gyermek fejlesztése szakember bevonásával történik. A fejlesztés céljait a szakértői bizottság diagnózisára, javaslataira kell építeni.

Célunk:

- A sajátos nevelési igényű gyermekek alkalmazkodó képességének, önállóságának, együttműködésének fejlesztése, integrált óvodai csoportok keretén belül.
- Hátrányok csökkentése.
- A gyermekben rejlő tanulási potenciálok kihasználásával a problémamegoldó képességre nevelés.
- A lassabban fejlődő részképesség funkciók lehető legkorábbi és leghatékonyabb fejlesztése, a gyermekek életminőségének javítása.

Feladat

- Befogadó szülői környezet kialakítása.
- A napi életritmusba a segítő, speciális tevékenységek beépítése, melyek a gyermek felzárkóztatását segítik elő.
- A sajátos nevelési igényű gyermekek képességeket és készségeket befolyásoló pszichikus funkcióinak fejlesztése, szakemberek segítségével.

- Speciális módszerek, terápiás eljárások, technikák szakszerű megválasztása és azok alkalmazásával a kognitív képességek fejlesztése.
- Differenciált, a szükségletekhez igazodó segítségnyújtással képességfejlesztés, a hiányosan működő képességek kialakítása, fejlesztése, esetleg korrekciója valamennyi területen.
- Egyénre szabott fejlesztőprogramok készítése a sérült gyermekek részére, a szakvélemény alapján, a szakember segítségével.
- A gyermek fejlesztéséhez egyéni fejlesztési terv, fejlesztő program készítése, a szakvélemény alapján, a szakember segítségével.
- A fejlesztésben közreműködő pedagógusnak félévente legalább egy alkalommal rögzíteni kell a fejlesztését eredményét.
- Interperszonális kapcsolatok alakítása.
- Olyan modell nyújtása, amely pozitív irányba befolyásolja a gyermek fejlődését.
- Mindezekkel a harmonikus személyiségfejlődés elősegítése.

A feladatok teljesítését a következő személyi feltételek megléte biztosítja:

- Logopédus a helyi szakszolgálatból.
- Gyermekpszichológus a helyi szakszolgálat segítségével.
- Rehabilitációs, rehabilitációs tevékenységek a helyi szakszolgálat segítségével.

A nemzetiség kultúrájának és nyelvének ápolásával járó feladatok

A nemzetiséghez tartozó gyermekek óvodai nevelésében biztosítani kell az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, átörökítését, nyelvi nevelését, és a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét. A hazájukat elhagyni kényszerülő családok (a továbbiakban: migráns) gyermekeinek óvodai nevelésében biztosítani kell az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, társadalmi integrálását. Jelenleg nincs ilyen növendékünk.

Cél:

- A gyermekek a beilleszkedésük során érzik, hogy a különbözőséget elfogadjuk, tiszteletben tartjuk, ezzel megalapozzuk érzelmi kötődésüket az óvodához, segítjük társas kapcsolataik eredményes alakulását.
- Pozitív érzelmi viszony kialakítása a gyermekekben, családokban, munkatársakban a nemzetiség kultúrája iránt.

Feladat:

- A családi nevelés jellemzőinek megismerése, pozitív, közösségi életet erősítő szokások beépítése az óvodai életbe.
- Nyelvi képesség, kommunikáció fejlesztése.
- Nemzetiségi és magyar gyermekek megismertetése egymás hagyományaival, szokásaival, azok tiszteletben tartására nevelés (erkölcsi, kulturális értékek)
- Az anyanemzet kultúrájából merített dalokkal, mesékkel, versekkel, mondókákkal, játékokkal megismertetjük a gyermekeket.

7. A GYERMEKVÉDELEMMEL ÖSSZEFÜGGŐ PEDAGÓGIAI FELADATOK, TEVÉKENYSÉGEK

- Hátrányos helyzetű gyermekek azok, akiket a családi körülményeik, szociális helyzetük miatt a jegyző védelembe vett, illetve akik után rendszeres gyermekvédelmi támogatást folyósítanak. Ezen belül halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek azok, akiknek a törvényes felügyeletét ellátó szülője, illetve szülei – a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint vezetett nyilvántartás alapján készült statisztikai adatszolgáltatás, a gyermeket megillető szolgáltatás megállapításához a szülő nyilatkozata szerint – legfeljebb az iskola nyolcadik évfolyamán folytatott tanulmányait fejezte be/fejezték be sikeresen, továbbá azok a gyermekek, akiket tartós nevelésbe vettek.
- Kialakulásához vezető tényezők: a családjára, szűkebb társadalmi környezetére jellemző elhanyagoló nevelés, gondozás, valamint a családban a devianciák halmozott előfordulása (alkohol, brutalitás). Következménye lehet a gyermeknél is megjelenő deviáns magatartási formák kialakulása.
- Az óvodába lépéskor komplex állapotfelmérést (részletes anamnézis) végzünk, amit rögzítünk a fejlődési naplóban.
- Kommunikáció fejlesztése (szókincs, nyelvi kifejezőkészség, beszédértés, beszéd észlelés fejlődésének elősegítése).
- Érzelmi nevelés, szocializáció, az óvodai közösségbe illeszkedés elősegítése, bizalom, elfogadás, együttműködés. A nehezen szocializálható, lassabban fejlődő, alacsonyabb fejlettségi szinten álló, érzékszervi vagy mozgássérült, hátrányos helyzetű, az elhanyagolt, illetve kiemelkedő képességű gyermekek nevelése speciális ismereteket, sajátos törődést igényel, szükség esetén megfelelő szakemberek (pszichológus, logopédus stb.) közreműködésével.

A gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységek célja:

- A prevenció során feltárni a tényeket, okokat, amelyek a gyermekek fejlődését akadályozhatják, veszélyeztethetik.
- A gyermeki jogok maradéktalan érvényesülése a jogszabályok naprakész ismeretében.
- A gyermek testi-lelki egészségének megóvása felvilágosítással, balesetvédelmi előírások betartatásával, a veszélyhelyzetek feltárásával és elhárításával, a szülő - és szükség esetén más szakemberek – bevonásával.
- Prevenció során feltárni a tényeket, okokat, amelyek a gyermekek fejlődését akadályozhatják, hátrányosan befolyásolják, veszélyeztethetik.

Feladat:

- Intézményi gyermekvédelmi felelős biztosítása. Gyermekvédelmi felelős segíti az óvodapedagógusok körültekintő gyermekvédelmi munkáját, baleset-megelőzését. Munkáját munkaköri leírás alapján végzi.
- Évente kötelező a gyermekvédelmi program elkészítése, a gyermekvédelmi ismeretek karbantartása, bővítése.
- A Gyermekvédelmi Törvény szellemében az óvodapedagógus kötelessége, hogy közreműködjön a gyermekvédelmi feladatok ellátásában, a gyermek fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában és megszüntetésében.
- Biztosítjuk a bármilyen oknál fogva hátrányos helyzetben lévő gyermek fölzárkóztatását.
- A pedagógus figyel a családban jelentkező problémákra. Ha szükséges, jelzi az óvodai gyermekvédelmi felelősnek. Amennyiben óvodai eszközökkel nem tudnak segítséget nyújtani, a gyermekvédelmi felelős kötelessége a Gyermekjóléti Szolgálatot értesíteni.
- Az óvoda épületében mindenki számára jól látható helyen ki van függesztve a gyermekvédelmi felelős neve, és az, hogy hol, és mikor érhető el. Annak érdekében, hogy a gyermekvédelmi felelős minél eredményesebben végezhesse a munkáját, időszakonkénti szakmai továbbképzésen vesz részt.
- Megadunk minden segítséget a hátrányok kompenzálásához, egyéni bánásmóddal, a családgondozás keretei között.
- Gyermeki és szülői jogok megismertetése és érvényesítése az óvodában
- Családot, gyermeket megillető kedvezmények ismerete, a hozzájutás segítése.
- A pszichológussal való együttműködés.
- Magatartási függőség és a gyermeket veszélyeztető bántalmazás megelőzése.

- A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek óvodáztatási feltételeinek javítása.
- Együttnevelés, az integráció személyi és tárgyi feltételeinek javítása.
- Az esélyegyenlőség eredménye, ha az érintettek élni tudnak a lehetőségekkel, a kitűzött célok teljesülnek.

7. 1. A gyermekvédelemmel, a szociális segítségnyújtással kapcsolatos munka

- Mindazoknak a pedagógiai, jogi, egészségügyi és szociális tennivalóknak az összessége, amelyek a veszélyeztetett gyermek nevelését, eltartását, érdekvédelmi és egészségügyi gondozását biztosítják.

Ide tartozik valamennyi gyermekvédelmi tevékenység, függetlenül attól, hogy azt mely hatóság vagy személy végzi. Az állami és társadalmi szervek a gyermekvédelemben az alábbi elvek megvalósítására törekszenek:

- A gyermekvédelem a nevelőmunka szerves része, a gyermekvédelem a család védelme.
- A gyermekvédelem leglényegesebb tevékenysége a prevenció (megelőzés).
- A gyermekvédelmi munka során törekedni kell a személyiség teljes kibontakoztatására, illetve a sérült személyiség orvoslására.
- Biztosítani kell a gyermekvédelmi gondoskodás keretében nevelkedő gyermekek korszerű nevelésének feltételeit.
- A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997.évi XXXI. törvénynek az ingyenes óvodai gyermekétkeztetés kiterjesztése érdekében történő módosításáról szóló 2015.évi LXIII. törvény alapján 2015.szeptember 1. napjától módosulnak a gyermekétkeztetés normatív kedvezményének szabályai.

A gyermekvédelem célja:

- A megelőzés,
- A gyermekek hátrányos helyzetének csökkentése és a veszélyeztetettség kialakulásának megelőzése,
- A veszélyeztetettség megszüntetésében való segítségnyújtás.

Intézményünk feladata:

- A problémák, a hiányosságok feltárása, a veszélyeztetett gyermekek kiszűrése.

- A problémák megoldásában együttműködés a különböző szervezetekkel, kiemelten a Gyermekjóléti Szolgálattal.
- A rászoruló családok gyermekeinek segítése, életkörülményeinek javítása a rendelkezésünkre álló támogatási elveknek megfelelően.
- A jelzőrendszer működtetése.
- A befogadó társadalmi normák megismertetése.
- A különbözőség elfogadásának segítése.
- A családok értékrendjének, erkölcsi magatartásának alakítása.
- Az óvodában kezdeményezhetünk ruha és játékgyűjtést.
- Gyermekjóléti szolgáltatások kezdeményezése (ruhák, játékok, könyvek gyűjtése, adományozása, kirándulások szervezése; rendezvények látogatása)
- A szülőkkel való kapcsolattartás, együttműködés
 - személyes kapcsolat kialakítása minden szülővel,
 - a gyermekek egyénre szabott beszoktatásának biztosítása,
 - rendszeres tájékoztatás a gyermekek fejlődéséről,
 - egyéni beszélgetések, gyermekneveléssel kapcsolatos nézetek kicserélése, a család szokásainak, értékrendjének megismerése, megértése, a család erőforrásainak feltárása,
 - szülői közösségek kialakítása, rendezvények szervezése,
- partnerközpontú együttműködés.

A vezető feladata:

- Az óvodában folyó gyermekvédelmi munka figyelemmel kísérése és koordinálása.
- A gyermekvédelmi tevékenységhez a feltételek biztosítása.
- A törvények és rendeletek naprakész ismerete és alkalmazása.
- Azon szülők felszólítása írásban, (két alkalommal) akiknek hátrányos helyzetben levő gyermeke nem látogatja az óvodát.
- A problémás esetek továbbítása a megfelelő fórumok felé.
- Együttműködések kialakítása az óvodán kívüli szervezetekkel
 - gyermekjóléti, családsegítő szolgálat (a szülők támogatása, erőforrásainak feltárása)
 - védőnői hálózat (a gyermekek óvodai beíratásának támogatása; korai képességgondozással kapcsolatos tanácsadás)

- szakmai szakszolgálat (konzultációk a gyermek fejlődéséről, fejlesztési terv közös kidolgozása, szolgáltatások biztosításának megtervezése és biztosítása)
 - Nevelési Tanácsadó
 - Tanulási Képességet Vizsgáló és Rehabilitációs Bizottság

Intézményünk gyakorolja:

- a megkülönböztetés tilalmát,
- az egyenlő bánásmódot,
- az emberi méltóság tiszteletben tartását,
- a társadalmi szolidaritás meglétét.

Gyermekeink védelmi felelős feladatai:

- Koordinálja a szociális és pedagógiai tevékenységeket, partneri kapcsolatot alakít ki más szakemberekkel (védőnő, családsegítő, óvodapszichológus, stb.) Közös esetszemináriumokon vesz részt.
- Szociális eredetű, testi, lelki, mentális egészséget érintő pedagógiai problémákkal foglalkozik.
- Az ismeretek birtokában megteszi a szükséges lépéseket.
- Gondoskodik a balesetvédelem biztosításáról.
- Segíti az óvodapedagógusok munkáját.
- Munkáját megbízás alapján végzi.
- Évente elkészíti a gyermekeink védelmi programot, gyermekeink védelmi ismereteit karbantartja, bővíti. Az óvoda gyermek családi helyzetének felmérését az óvodapedagógusok bevonásával évente elvégzi (a nyilvántartás szempontjait az aktuális jogszabályok szerint állítja össze).
- Rendszeres kapcsolatot tart az óvodapedagógusokkal, óvodavezetővel, esetszemináriumokat tart.
- Szükség esetén családlátogatásokat szervez.
- Megszervezési, lebonyolítja a szükséges támogatásokat. (Felterjesztés segélyre anyagi gondokkal küzdő családok esetében).

A gyermekek veszélyeztetettségének okait vizsgáló szempontok:

- családi környezet,
- rossz lakásviszonyok,

- egészségügyi okok,
- anyagi okok,
- nevelési hiányosságok,
- megromlott családi kapcsolat,
- a gyermeki személyiségben rejlő okok,
- családon kívüli környezet,
- munkanélküliség,
- váltakozó párkapcsolatok,
- hajléktalanok, önkényes lakásfoglalók,
- életvitel az utcán történik,
- kéregetésre kényszerítés,
- életvitel az italboltban történik,
- pszichiátriai kezelés.

7. 2. A gyermek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések, szociális hátrányok enyhítését segítő feladatok, tevékenységek

A társadalmi tendenciák azt mutatják, hogy a gyermekek egyre több negatív hatásnak, veszélynek vannak kitéve. Ezért óvodánkban a szociálisan hátrányos körülmények között élő gyermekek problémáit igyekszünk kezelni, törekszünk a veszélyeztetettségük megelőzésére, illetve megszüntetésére.

Az Esélyegyenlőségi program alapja a Köztársasági Esélyegyenlőségi Program, mely kiterjed: jogi és szociális, szolgáltató és információs rendszer kiépítésére.

Az esélyegyenlőség előmozdítása konkrét, a hátrányok kiegyenlítését segítő intézkedések végrehajtásával érhető el.

Az esélyegyenlőség érvényesítése érdekében különös figyelmet kell fordítanunk a hátrányos helyzetű- és sajátos nevelési igényű gyerekek helyzetére, és az ehhez kapcsolódó fejlesztésekre. Elengedhetetlen olyan támogató lépések, szolgáltatások tervezése és megvalósítása, amelyek csökkentik a meglévő hátrányokat és előmozdítják a sikeres iskolakezdést.

Cél:

- Megfelelő minőségű és időtartamú óvodai nevelés a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek részére.
- Gyermekközpontú, családtámogató szemlélet kialakítása.

- Csökkenjen a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek körében az SNI minősítés, az igazolatlan hiányzások száma.
- Megfelelő időben kezdhessék meg iskolai tanulmányukat.

Feladatok:

- A rossz anyagi helyzetben lévő, a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek segítése, helyzetük figyelemmel kísérése. (integrációt elősegítő csoportalakítás, igazolatlan hiányzások csökkentése, stb.)
- Óvodába lépéskor komplex állapotfelmérés az Anamnézis elkészítésével.
- Családlátogatások szervezése az óvodába lépést megelőzően.
- Kedvezményes étkezés biztosítása.
- Javaslat tétele rendszeres gyermekvédelmi támogatás folyósítására.
- Beilleszkedési nehézséggel, magatartási problémával küzdő, gyermekeknél pszichológus bevonása a szakszolgálat segítségével.
- A gyermekek jogainak fokozott védelme.
- Rendszeres team munka az óvodapedagógusok részvételével (esetmegbeszélések)
- Rendszeres kapcsolattartás a gyermekek szüleivel.

A fenti feladatok összefogását az intézményvezető által megbízott gyermek- és ifjúságvédelmi felelős végzi, aki folyamatosan kapcsolatot tart a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat szakembereivel, illetve a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatokat ellátó más személyekkel, intézményekkel és hatóságokkal.

7. 3. A gyermek fejlődésének figyelemmel kísérése

A jogszabály előírása szerint kötelező a gyermek értelmi, beszéd-, hallás-, látás-, mozgásfejlődésének eredményét rögzíteni szükség szerint, de legalább félévente. Rögzíteni kell a gyermek fejlődését szolgáló intézkedéseket, megállapításokat, javaslatokat.

A gyermek fejlődését nyomon követő dokumentáció a gyermek fejlődéséről folyamatosan vezetett olyan dokumentum, amely tartalmazza a gyermek fejlettségi szintjét, fejlődésének ütemét, a differenciált nevelés irányát.

A gyermek fejlődését nyomon követő dokumentáció - Személyiségfejlődési Napló - tartalmazza:

- A gyermek anamnéziséét,
- A gyermek fejlődésének mutatóit (érzelmi-szociális, értelmi, beszéd-, mozgásfejlődés), valamint az óvoda pedagógiai programjában meghatározott tevékenységekkel kapcsolatos egyéb megfigyeléseket,
- A gyermek fejlődését segítő megállapításokat, intézkedéseket, az elért eredményt,
- Amennyiben a gyermeket szakértői bizottság vizsgálta, a vizsgálat megállapításait, a fejlesztést végző pedagógus fejlődést szolgáló intézkedésre tett javaslatait,
- A szakértői bizottság felülvizsgálatának megállapításait,
- A szülő tájékoztatásáról szóló feljegyzéseket.

Az egyéni képességfejlesztésnek mindenhol érvényesülni kell. Minden óvodapedagógus tudja, hogy melyik gyermeket miben, mivel kell fejleszteni ahhoz, hogy önmagához képest optimálisan fejlődjön. Ehhez elengedhetetlen a fejlődési szakaszok nyomon követése, megfigyelése, elemzése értékelése és a további fejlesztési menet meghatározása.

Kiemelt jelentőségű a gyermekek megfigyelése, a spontán és irányított szempontok alapján szerzett információk rögzítése. Az óvodapedagógusi munka hatékonyságát a csoport egészének nevelési szintje mutatja, amelyhez csoportonként tényfeltáró elemzés is társul.

A gyermek és körülményeinek megismerése már a beiratkozást követő családlátogatással elkezdődik, majd folytatódik az óvodába kerülés előtti időszak feltárásával, anamnézis felvételével.

A gyermek fejlődését fejlettségmérő lapon rögzítjük, és követjük az óvodába lépéstől az iskolakezdésig (általános nevelési területek). Megfigyeléseinket folyamatosan rögzítjük, az elért fejlettségi szintet dátummal regisztráljuk. Az ezeket az információkat tartalmazó dokumentumokat a gyermek személyiségdossziéjában „Személyiségfejlődési Napló” címen tároljuk. A gyermek rajzfejlődésének főbb állomásait mutató produktumait egybegyűjtjük (pl. emberábrázolás). Amennyiben a gyermek valamely szakszolgálat által készített szakvéleménnyel is rendelkezik, úgy ez a dokumentum is bekerül a dossziéba.

A gyermek fejlődéséről, a Személyiségfejlődési Naplóban rögzített adatokról mindenkor – egyéni fogadóóra keretében – a szülőket tájékoztatjuk, akik aláírásukkal igazolják, hogy részt vettek a tájékoztatáson, illetve nyilatkoznak egyetértésükről a rögzítettekkel kapcsolatosan.

8. A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

- A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége az óvodáskor végére eléri az iskolai élet

megkezdéséhez szükséges fejlettséget. A gyermek az óvodáskor végén belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben majd az iskolában, az óvodásból iskolássá szocializálódik.

- A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka szükséges a fejlettségi szint eléréséhez.
- A rugalmas iskolakezdéshez figyelembe kell venni az életkoron túl az egyéni fejlettségi szintet. Az iskolaérettségnek testi, lelki és szociális kritériumai vannak, melyek közül egyik sem hanyagolható el, mindegyik egyformán szükséges a sikeres iskolai tanulás megkezdéséhez.
 - **A testi fejlettség szintje** (alakváltozás, teherbírás, összerendezett, harmonikus mozgás, testi szükségletek kielégítésének szándékos irányítására való képesség).
 - **Iskolába lépés idejére** a testileg egészségesen fejlődő gyermekek (hatéves kor körül) eljutnak az első alakváltozáshoz. Megváltoznak a testarányok, megkezdődik a fogváltás. Testük arányosan fejlett, teherbíró. Mozgásuk összerendezettebb, harmonikus finommozgásra képesek. Mozgásukat, viselkedésüket, testi szükségleteik kielégítését szándékosan irányítani képesek. A hallott instrukciók alapján képesek a testápolási feladatokat elvégezni, önmagukon ellenőrizni és javítani. Az önálló feladatvégzés és a pontos végrehajtás jellemzi őket.
 - **A lelki képességek szintje** (lelki kiegyensúlyozottság, a viselkedés általános szabályainak ismerete, a tanuláshoz szükséges képességek – szándékos bevézés és figyelem – megfelelő kommunikáció, elemi ismeretek önmagáról, a környezetéről).
 - **Iskolába lépés idejére** a lelkileg egészségesen fejlődő gyermekek nyitott érdeklődésével készen állnak az iskolába lépésre. Megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem. Fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvitele. A cselekvő szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van. Az önkéntelen emlékezeti bevézés és felidézés mellett megjelenik a szándékos bevézés és felidézés. Megnő a megőrzés időtartama, a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés. Kialakul az együttműködés, a csoportmunka. Érzékelésük, észlelésük tovább differenciálódik. Különös jelentősége van a téri észlelés fejlettségének, a vizuális és az akusztikus differenciációnak, a téri tájékozottságnak, a térbeli mozgásfejlettségnek, a testséma kialakulásának.

Az egészségesen fejlődő gyermekek érthetően, folyamatosan kommunikálnak, beszélnek; gondolataikat, érzelmeiket mások számára érthető formában, életkoruknak megfelelő tempóban és hangsúllyal tudják kifejezni, minden szófajt használnak, különböző mondat szerkezeteket, mondatfajtákat alkotnak, tisztán ejtik a magán- és mássalhangzókat azzal, hogy a fogváltással is összefüggő nagy egyéni eltérések lehetségesek, végig tudják hallgatni és megértik mások beszédét.

Elemi ismeretekkel rendelkeznek önmagukról és környezetükről; tudják nevüket, lakcímüket, szüleik foglalkozását, felismerik a napszakokat; ismerik és gyakorlatban alkalmazzák a gyalogos közlekedés alapvető szabályait; ismerik szűkebb lakóhelyüket, a környezetükben élő növényeket, állatokat, azok gondozását és védelmét; felismerik az öltözködés és az időjárás összefüggéseit. Ismerik a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek; elemi mennyiségi ismereteik vannak.

- **A szociális képességek szintje** (szociális érettség - elfogadás, együttműködés, kapcsolatteremtés, - alkalmazkodó képesség, feladattudat kialakulóban, az ismeretszerzési tevékenységhez szükséges tulajdonságok megléte).
- **Iskolába lépés idejére** a gyermekek szociálisan is éretté válnak az iskolára. A szociálisan egészségesen fejlődő gyermekek kedvező iskolai légkörben készen állnak az iskolai élet és a tanító elfogadására, képesek a fokozatosan kialakuló együttműködésre. Készek a kapcsolatteremtésre, a kapcsolattartásra, kommunikációjuk megfelelő a felnőttel és a gyermektársakkal.

A szociálisan érett gyermekek:

Egyre több szabályhoz tudnak alkalmazkodni, késleltetni tudják szükségleteik kielégítését, jellemzi őket a helyes szokások ismerete és megléte, a szabálykövető magatartás.

Feladattudatuk kialakulóban van, s ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebb – szükség szerint kreatív – elvégzésében nyilvánul meg; kitartásuknak, munkatempójuknak, önállóságuknak, önfegyelmüknek alakulása biztosítja ezt a tevékenységet.

- A hároméves kortól kötelező óvodába járás ideje alatt az óvodai nevelési folyamat célja, feladata a gyermeki személyiség harmonikus testi, lelki és szociális fejlődésének elősegítése.

- A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka mellett érhető csak el a fentiekben leírt fejlettséget.
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek iskolaérettségi kritériumai tükrözik a befogadó intézmény elvárásait az iskolába kerülő gyermekekkel szemben.
- A különleges gondozásra jogosult gyermekek a fejlettségüknek megfelelő intézményben kezdik meg iskolai életüket.

9 SZOLGÁLTATÁSOK

- Óvodásaink részére lelki beszélgetéseket tartunk naponta.
- Szülők összejövétele („Kedd-ves” este) előadássorozatot szervezünk.
- Védőnő, logopédus/fejlesztő pedagógus segíti az óvodai nevelőmunkát.
- Néptánc előkészítés lehetősége.
- A Kisharang című újságunkat évente kétszer adjuk a családok kezébe.
- Játsszóházat (foglalkoztató program) szervezünk évente kétszer.
- Színházlátogatásokat, családi kirándulásokat szervezünk.
- Vízhöz szoktatás (vízfürdőzés).
- Változatos mozgáslehetőségek biztosítása.
- Drámajáték lehetősége az iskolába készülők számára.
- Kézműves lehetőség, finommotoros képesség fejlesztése, hagyományokkal való ismerkedés.

10. A NEVELÉSI PROGRAM VÉGREHAJTÁSÁHOZ SZÜKSÉGES, A NEVELŐMUNKÁT SEGÍTŐ ESZKÖZ-ÉS FELSZERELÉSI JEGYZÉK

Az új óvoda felépítése szükséges.

- Csoportszoba-gyermeccsoportonként 1
- Tornaszoba-óvodánként (Megállapodásunk van az Ökumenikus iskolával a tornaterem használatáról)
- Logopédiai foglalkoztató, egyéni fejlesztő szoba 1
- Játsszóudvar 2 csoport részére az óvodaudvaron, a harmadik csoport részére a plébánia udvarán - befogadó nyilatkozat szerint, negyedik csoportnak saját udvara van
- Óvodavezetői iroda (vezető-helyettesi, gazdasági vezetői iroda) 1-1
- Nevelőtestületi szoba 1

- Orvosi szoba, elkülönítő 1
- Gyermeköltöző épületenként 1-1, így két csoportnak közösen kialakítva
- Gyermekmosdó, WC
- Kiszolgáló helyiségek
- Melegítő konyha (az építkezéskor átalakítást igényel)
- Tisztálkodási és egyéb felszerelések előírásnak megfelelően

A felnőttek munkavégzéséhez szükséges eszközök kiegészítése szükséges

2 db szék

3 db könyvszekrény

étel melegen tartó pult

- A nevelőmunkát segítő játékok és egyéb eszközök
(folyamatos karbantartásra állagmegóvásra szorulnak)
értelmi képességeket és a kreativitást fejlesztő anyagok, eszközök
ábrázoló tevékenységet fejlesztő anyagok eszközök
munkajellegű tevékenységek eszközei
szakmai kiadványok
udvari játékeszközök
bordásfal
- Egészség- és munkavédelmi eszközök
(folyamatos karbantartást igényelnek, állagmegóvásra szorulnak)
konvektorok átvizsgálása
csatorna karbantartása

11. BEFEJEZŐ GONDOLATOK

Pedagógiai programunk célja, hogy elősegítse, és gyümölcsözővé tegye óvodánk munkáját. Megszerkesztésében figyelembe vettük településünk sajátosságait, és azt a társadalmi, szellemi, erkölcsi környezetet, amelyben növendékeink és családjaik élnek. Reméljük, hogy a programunkban megfogalmazott elvek szerint végzett nevelőmunka nem csupán a szakmai igényeket elégíti majd ki, hanem hathatósan segíti a gyermekek, szüleik, és egész családjuk hitben való növekedését, egyházunkhoz való szorosabb kapcsolatának kialakulását, illetve megerősödését.

Munkánkat a továbbiakban is a II. Vatikáni Zsinat buzdítása és iránymutató tanítása szerint igyekszünk végezni: „A Zsinat hálás köszönetet mond azoknak a papoknak, szerzeteseknek,

nővéreknek és világiaknak, akik evangéliumi önfeláldozással fáradoznak a sokféle iskolában, a nevelés és oktatás nagyfontosságú munkáját végezve. Buzdítja őket, hogy tartsanak ki nagylelkűen a vállalt munkakörben. Tűnjenek ki abban, hogy növendékeiket eltöltik krisztusi szellemmel, legyenek kiválóak a nevelés művészetében és a tudományok művelésében, hogy ne csak az egyház belső megújódását mozdítsák elő, hanem jótékony jelenlétét is biztosítsák és növeljék, a mai világban...” (Nyilatkozat a keresztyén nevelésről 12.)

12. ÉRVÉNYESSÉGI NYILATKOZAT

A módosított pedagógiai program a fenntartó jóváhagyásával lép hatályba.

A program időszakos értékelése alapján a kollektívának lehetősége van annak módosítására.

A jogszabályi változások esetén szükséges a program módosítása.

Az intézménybe érkező új pedagógus tekintse magáénak a programot.

Amennyiben az óvodapedagógusok összetétele több mint 50 %-ban megváltozik, ajánlatos a programot újra megvitatni és elfogadtatni.

A Pedagógiai Program alábbi területein történtek módosítások:

- Intézményi adatok bekerülése
- 1.1. A katolikus közoktatási intézmények küldetése, küldetés a társadalom felé – kiegészítés
- 3.2. Egészséges életmód alakítása, a környezetalakítás elvei – kiegészítés
- 3.3. Az érzelmi, az erkölcsi és a közösségi nevelés – kiegészítés
- 3.4. Anyanyelvi, az értelmi nevelés és fejlesztés megvalósítása – kiegészítés
- 4.3. Az óvodai élet megszervezése – kiegészítés
- 4.4. Család – óvoda kapcsolattartás feladatai – kiegészítés
Óvó-védő fejlesztő hálózattal való kapcsolattartás – változtatás
- 5.2. Játék – kiegészítés
- 5.3. Verselés, mesélés – kiegészítés
- 5.4. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc – kiegészítés
- 5.5. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka - kiegészítés
- 5.7. Külső(teremtett) világ tevékeny megismerése – kiegészítés
- 6. Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek fejlesztése, a fejlődést segítő feladatok – kiegészítés
- 7.3. A gyermekek fejlődésének figyelemmel kísérése – új elem

LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

A Fóti Római Katolikus Egyházközség Gondviselés Óvodájának nevelőtestülete az intézmény módosított pedagógiai programját az óvodavezető előterjesztése után 2015. augusztus 5-én az alábbi módon fogadta el:

A J/1/2015-2016. (08.05.) határozatával a nevelőközösség – nyílt szavazással – a Gondviselés Óvoda Pedagógiai Programjának módosítását elfogadta (100%)

Dátum: 2015. augusztus 05.

Aláírás: *Boroditsné Deb. Judit*

Jegyzőkönyv a J/1/2015-2016. (08. 05.) számon.

E Pedagógiai Programmal kapcsolatosan a Szülői Közösség véleményezési jogot gyakorolt.

Dátum: 2015. augusztus 04.

Aláírás: *[Signature]*

Az egyetértő nyilatkozat száma: 1/2015-2016.

A Gondviselés Óvoda Pedagógiai Programja a Fenntartó –n történő jóváhagyásával lép hatályba.

A jóváhagyó határozat száma:

Iktatószáma:

Jóváhagyta:

Fenntartó

Dátum:

[Signature]
Szerépi Imréné
óvodavezető

LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

A Főti Római Katolikus Egyházközség Gondviselés Óvodájának nevelőtestülete az intézmény módosított pedagógiai programját az óvodavezető előterjesztése után 2015. augusztus 5-én az alábbi módon fogadta el:

A J/1/2015-2016. (08.05.) határozatával a nevelőkörzség – nyílt szavazással – a Gondviselés Óvoda Pedagógiai Programjának módosítását elfogadta (100%)

Dátum: 2015. augusztus 05.

Aláírás: *[Handwritten signature]*

Jegyzőkönyv a J/1/2015-2016. (08. 05.) számon.

E Pedagógiai Programmal kapcsolatosan a Szülői Község véleményezési jogot gyakorolt.

Dátum: 2015. augusztus 04.

Aláírás: *[Handwritten signature]*

Az egyetértő nyilatkozat száma: 1/2015-2016.

A Gondviselés Óvoda Pedagógiai Programja a Fenntartó-n történő jóváhagyásával lép hatályba.

A jóváhagyó határozat száma:

Iktatószáma:

Jóváhagyta: *[Handwritten signature]*

Fenntartó

Dátum:

[Handwritten signature]
Szerépi Imréné
óvodavezető